

SCHOLIEREN KOEPEL

Onderzoeksrapport

Voorwoord

In 2024 trekken zo'n 5 miljoen Vlamingen naar de stembus. Onder hen slechts een klein aantal scholieren. Nochtans zijn het net scholieren die het langst zullen moeten leven met de beslissingen, genomen door de nieuw verkozen politici. Hebben scholieren dan geen recht om de koers van een land te bepalen? Wij, bij de Vlaamse Scholierenkoepel, denken van wel. Naar aanloop van de verkiezingen van 9 juni 2024 riepen wij op om van zich te laten horen. En dat deden de scholieren massaal. We ontvingen 20.130 antwoorden op onze Grote Scholierenbevraging. Dit onderzoeksrapport presenteert daarvan de resultaten.

De Vlaamse Scholierenkoepel is de stem van alle leerlingen in het Nederlandstalig middelbaar onderwijs in Vlaanderen en Brussel. Met deze vragenlijst peilen we naar de verwachtingen van scholieren rond het onderwijs van de toekomst. Deze bevraging vormt een belangrijk onderdeel van het memorandum van de Vlaamse Scholierenkoepel. Het doel van dit memorandum is om politici en hun beleid meer scholier-vriendelijk te maken. We willen daarbij het belang en de waarde van de scholierenstem onderstrepen en demonstreren.

Deze scholierenbevraging is niet de eerste maar wel de grootste van z'n soort. Nog nooit eerder lieten zo veel scholieren van zich horen. Deze scholierenbevraging is ook divers in het type respondenten. Door de manier van bevragen, en de weldoordachte doelgroepen-strategie zorgden we ervoor dat ook de moeilijker te bereiken scholieren werden gehoord. Ook scholieren uit de B-stroom, het OKAN-onderwijs en het BUSO-onderwijs kregen een stem.

Dit onderzoeksrapport biedt een unieke kijk in de dagdagelijkse leefwereld van de scholier in Vlaanderen en Brussel. Van zorgen over grensoverschrijdend gedrag tot stress op school, van menstruatie-armoede tot de diversiteit van het lerarenteam, van het gebruik van technologie in de klas tot het aanpakken van pesten. Je kan het allemaal lezen in dit rapport.

We hopen dat de cijfers inspireren, wakker schudden, engageren en tot actie aanzetten. Het is onze, bestuurders en leden van de Algemene Raad van de Scholierenkoepel, hoop dat ze meegenomen worden in partijprogramma's van politieke partijen, in beleidsnota's van toekomstige ministers en in het Regeerakkoord van de volgende Vlaamse Regering. Want participatief beleid is kwaliteitsvol beleid.

Mauro Michielsen,

Voorzitter Scholierenkoepel 2021-2023

Lore Sleeckx,

Voorzitter Scholierenkoepel 2023-2024

Inhoud

Voorwoord

1

Waarom dit onderzoeksrapport?

3

Hoe gingen we te werk?

4

Hoe lees je dit rapport best?

9

Resultaten

10

Wie hebben we bereikt?

11

De top 5 van scholieren

21

Inspraak van leerlingen

29

Betaalbaar onderwijs

37

Wat we leren op school

45

Welbevinden

59

Leerkracht

73

Diversiteit

79

De ideale school

91

Colofon

110

Waarom dit onderzoeksrapport?

De Vlaamse Scholierenkoepel is dé organisatie van, voor en door alle scholieren in het Nederlandstalig middelbaar onderwijs. We laten de stem van scholieren overal actief meetellen, in de eerste plaats op school en bij het beleid. Daarom versterken we leerlingen en leerlingenparticipatie in Vlaanderen en Brussel. Dat doen we door de mening van scholieren te verkondigen over alles wat met school en onderwijs te maken heeft.

Je las zopas de missie van de Vlaamse Scholierenkoepel. Dat is zowat de belangrijkste doelstelling van onze organisatie. Dit onderzoeksrapport is een resultaat van die missie.

Zoals je al weet trekken in 2024 miljoenen Vlamingen naar de stembus. Helaas zijn weinig van die stemmers scholieren. Nochtans zullen net scholieren het langst moeten leven met de beslissingen, genomen door de nieuw verkozen politici. Met dit onderzoeksrapport - en met ons memorandum - willen wij, de Scholierenkoepel, de officiële spreekbuis van de scholier, een duidelijk signaal geven naar wat scholieren vandaag de dag belangrijk vinden.

Hoe gingen we te werk?

Van voor en door scholieren

Alles bij de Scholierenkoepel komt tot stand van, voor en door scholieren. Bij dit onderzoeksrapport was dat niet anders. Dit onderzoeksrapport is slechts één eindproduct van het proces dat wij binnen de Scholierenkoepel liepen om te komen tot een nieuw memorandum.

Het zijn de scholieren die het volledige proces rond ons memorandum sturen. Die sturing komt vanuit de "stuurgroep", een groepje dat door het bestuur van de Scholierenkoepel in het leven werd geroepen. De stuurgroep bestaat uit drie scholieren en drie medewerkers van de Scholierenkoepel. Sinds november 2022 zet die stuurgroep de lijnen uit en leidt het ons tot het doel van het memorandumproject. Dat doel is:

"Een scholierenvriendelijk memorandum verspreiden, om politici en hun beleid meer scholier-vriendelijk te maken."

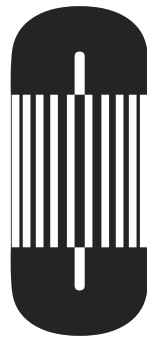
De stuurgroep werkte participatief aan het opstellen van het doel van de bevraging, het vertalen van die doelen in vragen, het strategisch verspreiden van de bevraging via een communicatiestrategie, het analyseren van de vragen, het schrijven van dit onderzoeksrapport en finaal het presenteren van het onderzoeksrapport ter goedkeuring aan de Algemene Raad van de Scholierenkoepel. De Algemene Raad - het hoogste beslissingsorgaan van de Scholierenkoepel, exclusief bestaande uit scholieren - keurde het onderzoeksrapport goed in mei 2023.

In het volledige proces hakten de scholieren steeds de finale knopen door.

De start: een brainstorm

Een zaterdagmiddag in november 2022 betekende het startschot van dit onderzoek. Scholieren dachten er na en discussieerden er over vragen zoals: "Wat zit goed in ons onderwijs?"; "Wat kan nog beter?"; "Wat moet helemaal anders?"; "Hoe ziet het ideale onderwijs er (voor scholieren) dan uit?" Ook scholieren die niet fysiek aanwezig konden zijn, gaven via onze sociale media input.

Bepalen van zeven thema's

Op basis van de brainstorm en de input via sociale media verdeelde de stuurgroep - na veel wikken en wegen - de bevraging onder in zeven thema's:

1. Inspraak van leerlingen
2. Betaalbaar onderwijs
3. Wat we leren op school
4. Welbevinden op school
5. De leerkracht
6. Diversiteit op school
7. De ideale school

De bevraging opstellen gebeurde aan de hand van de input van scholieren en ons eigen beleidswerk. Vanuit die input verkreeg ons team honderden vragen. De stuurgroep koos er de beste vragen uit. Die keuze gebeurde op basis van relevantie in de huidige actualiteit, interesse vanuit scholieren, belang voor het beleidswerk van de Scholierenkoepel en de thema's die eerder bepaald waren.

Doelstellingen bevraging

De stuurgroep stelde doelstellingen op waar onze bevraging aan moest voldoen. Concreet zorgde de stuurgroep ervoor dat de bevraging...

...**begrijpbaar** was voor alle scholieren (van eerste tot zesde middelbaar; van BUSO-scholier tot een scholier in de B-stroom);
...**visueel aantrekkelijk** was, zodat scholieren plezier kregen in het antwoorden van de bevraging;
...vooral **gesloten vragen**¹ stelden, zodat de data gemakkelijk te analyseren was;
...**scholieren** de mogelijkheid gaf om de bevraging slechts deels in te vullen, zodat scholieren niet alles hoefden te beantwoorden terwijl we tegelijkertijd veel vragen konden stellen;

...**5.000** antwoorden zou tellen, zodat we zouden kunnen spreken van de grootste scholierenbevraging ooit.
...na **10 minuten** afgesloten kon worden;
...**vragen** had die steeds **gerandomiseerd** werden getoond, zodat alle vragen ongeveer even vaak zouden beantwoord worden;
...een **prijselement** in zich had, waarbij het aantal ingevulde vragen gekoppeld was aan dat prijselement, zodat scholieren een grote motivatie hadden om veel vragen in te vullen.

Wedstrijdprincipe van de bevraging

Scholieren beslisten zelf over de lengte van hun bevraging. Deze bevraging kon 10 minuten duren. Maar evengoed 40 minuten. Om te voorkomen dat we voor een of meerdere thema's veel minder resultaten ontvangen, werkten we met randomisatie van de thema's.

Aan het einde van een themapagina kregen scholieren telkens de keuze om de bevraging verder te zetten of te beëindigen. Hoe meer antwoorden een scholier ons gaf, hoe meer kans die maakte om een van onze fantastische prijzen te winnen.

68% van de respondenten vulde de hele enquête in. Een respondent had gemiddeld 23 minuten nodig om de hele enquête in te vullen.

Hoe raakten we tot 20.130 antwoorden? Onze golven

Onze bevraging stond open van woensdag 8 maart tot en met donderdag 20 april 2023. We werkten met drie verschillende golven om antwoorden te verzamelen:

1. Via Smartschool
2. Via onze eigen kanalen
3. Via een belronde en mailronde naar afgebakende doelgroepen

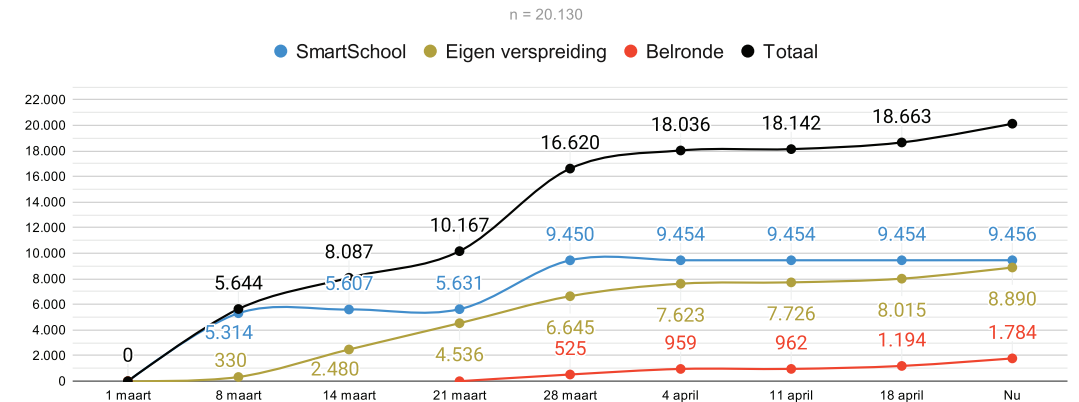
Eerste golf: de Smartschool-golf

Een groot deel van het succes van onze bevraging danken we aan de samenwerking met Smartschool. Op twee verschillende dagen plaatste Smartschool een advertentie rond de bevraging op het medium. Scholieren die via de pc wilden inloggen op Smartschool, kregen de advertentie te zien. De scholieren kregen de advertentie te zien op de lanceringsdag van de bevraging en twee weken later. In totaal vulden 9.456 scholieren de bevraging langs deze weg in. Een mooie eerste golf.

Tweede golf: onze eigen kanalen

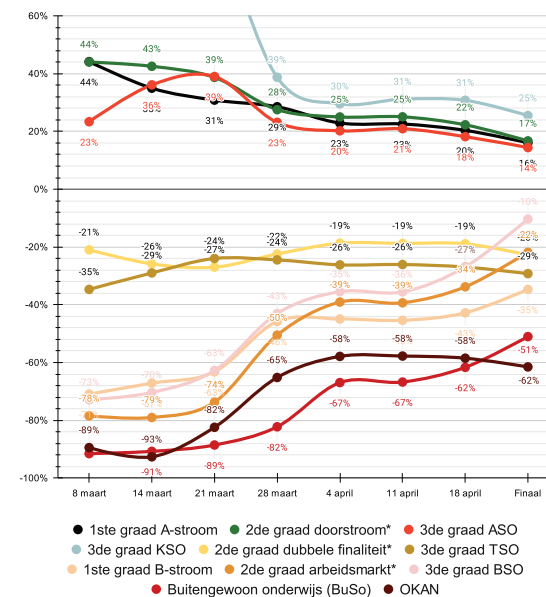
De tweede golf bestond uit het inzetten van onze eigen kanalen. We maakten "communicatie-toolkits", zowel voor onze eigen vrijwilligers, als voor leerlingraden/leerlingen als voor leerkrachten en directies. De toolkit legde heel eenvoudig uit hoe je anderen kan overtuigen om de bevraging te delen. De toolkits werden massaal gedeeld. Onze vrijwilligers en collega's deelden de bevraging massaal via zowel sociale media, als via mails richting partners en pers. Nieuwsbrieven van onderwijskoepels, Klasse, NWS.NWS.NWS en anderen deelden onze bevraging.

Historiek van antwoorden

Derde golf: de belronde en mailronde

Onder- of oververtegenwoordiging van onderwijsvormen in de bevraging

De bevraging werd in Vlaanderen breed verspreid. Na twee weken werd de bevraging door 10.000 scholieren ingevuld. Tegelijkertijd zagen we dat nog niet alle stemmen even luid klonken. Op 21 maart ondernamen we verschillende acties om antwoorden te verzamelen bij scholieren uit ondervertegenwoordigde groepen. Het gaat specifiek om BUSO-scholieren, OKAN-scholieren, scholieren uit de derde graad BSO, scholieren uit de tweede graad arbeidsmarkt en eerste graad b-stroom. Voor elk van die groepen bestond een ondervertegenwoordiging van meer dan 50%. Zo goed als alle directies van de groepen die hierboven benoemd worden, werden aangeschreven met de vraag om de bevraging in te vullen. Finaal is er nog steeds een grote ondervertegenwoordiging op te merken bij scholieren uit het OKAN-onderwijs (62%) en scholieren uit het buitengewoon onderwijs (51%). Maar deze is alvast minder sterk dan bij de start van de bevraging. Voor de andere groepen is de ondervertegenwoordiging verminderd tot maximaal 35%, een aanvaardbaar niveau.

Hoe lees je dit rapport best?

Je leest dit onderzoeksrapport best samen met ons memorandum. In dit onderzoeksrapport geven we tekst, beeld en uitleg over de mening van zo'n 20.000 scholieren. Ons memorandum gaat nog een stapje verder. Het verwerkt de resultaten van dit onderzoeksrapport, samen met de input van zo'n 14 focusgesprekken tot concrete aanbevelingen voor de nieuwe Vlaamse Regering en de nieuwe Minister van Onderwijs.

Dit onderzoeksrapport geeft een beeld over waar zo'n 20.000 scholieren in Vlaanderen en Brussel wakker van liggen en hoe ze over bepaalde zaken denken. Het onderzoeksrapport beweert nergens dat het een inzicht geeft over wat alle half miljoen scholieren in Vlaanderen denken. Maar het geeft volgens ons wél een goede indicatie.

Dit onderzoeksrapport start met het geven van een inzicht in de samenstelling van de bevroegde scholieren (in welk jaar lopen ze school, leeftijd, gender etc.). Verder bekijkt het de vijf thema's waarvan scholieren wensen dat een volgende minister ze eerst zouden aanpakken in ons onderwijs. Daarna focust het onderzoeksrapport op inzichten rond de zeven thema's die in de bevraging aan bod kwamen.

BSO, b-stroom, doorstroom, etc.

Dit onderzoeksrapport dateert uit het najaar van 2023. Da's een moment waarop het secundair onderwijs volop aan het moderniseren is. In de eerste graad bestaat het secundair onderwijs uit een a- en b-stroom. De tweede graad bestaat uit drie verschillende finaliteiten: doorstroomfinaliteit, dubbele finaliteit en arbeidsfinaliteit. In de derde graad is anno 2023 nog sprake van de onderwijsvormen ASO, TSO, BSO en KSO. Die zullen in de jaren na 2023 verdwijnen en vervangen worden door richtingen op basis van de finaliteiten, onderwijsvormen en studiedomeinen.

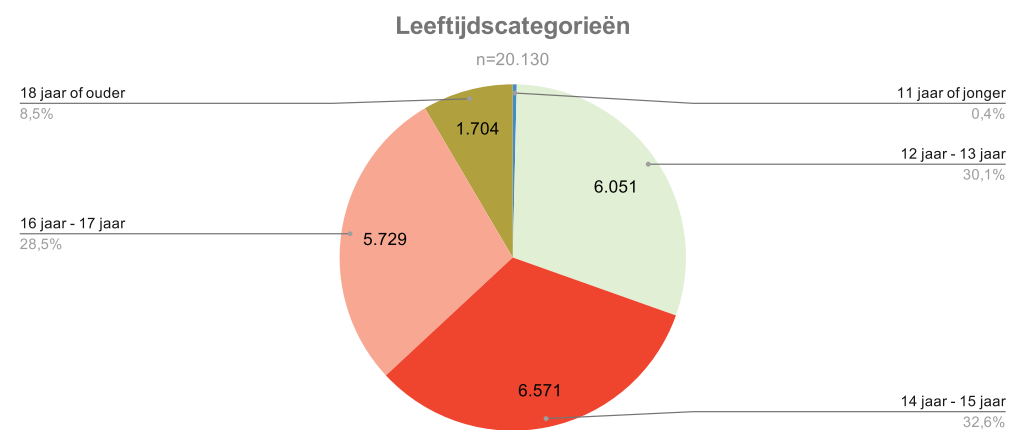
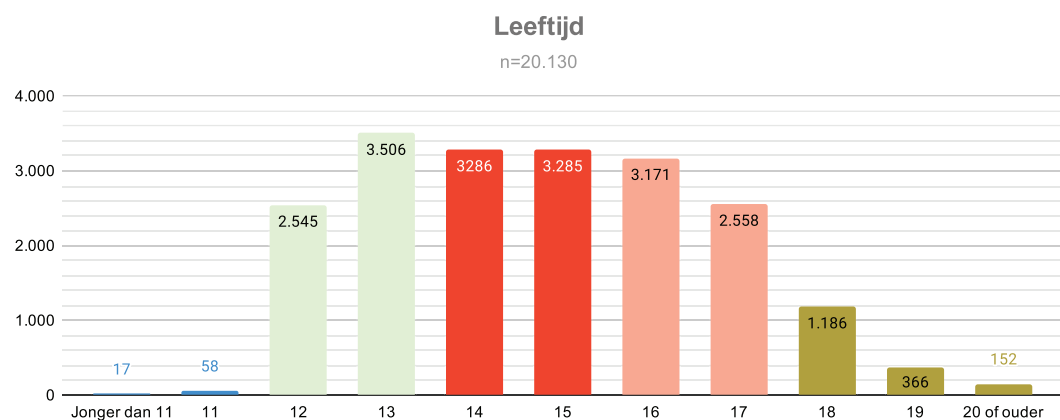
Resultaten

Wie hebben we bereikt?

Er namen in totaal 20.130 scholieren uit het Nederlandstalig secundair onderwijs deel aan de bevraging. Daarnaast vulden ook 311 nieuwsgierigen (een deel van) de bevraging in. Hun antwoorden namen we niet mee in dit onderzoeksrapport. De resultaten in dit onderzoeksrapport worden niet gewogen.

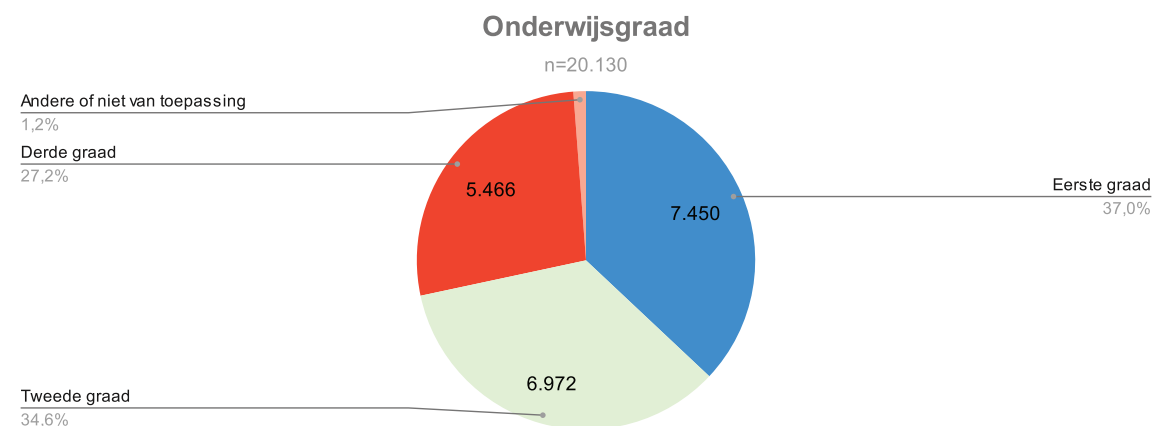
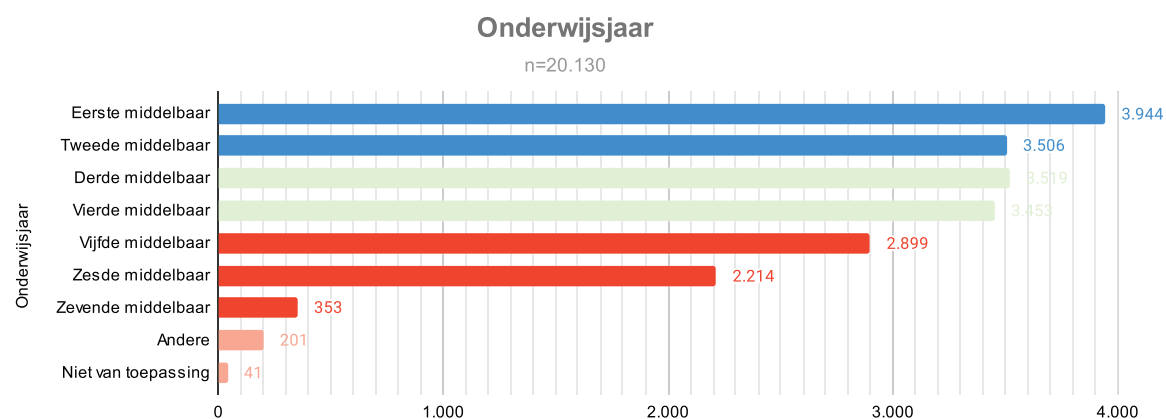
Leeftijd

Van de bevroagde scholieren is minder dan 1% 11 jaar of jonger. 13% is twaalf jaar. 17% is dertien jaar. 16% is veertien jaar. 16% is vijftien jaar. 16% is zestien jaar. 13% is zeventien jaar. 6% is achttien jaar. 2% is negentien jaar.

Onderwijsjaar

Het grootste deel van de bevroagde scholieren zit in de eerste graad (37%). Zo'n 35% zit in de tweede graad. Slechts 27% van de bevroagde scholieren zit in de derde graad.

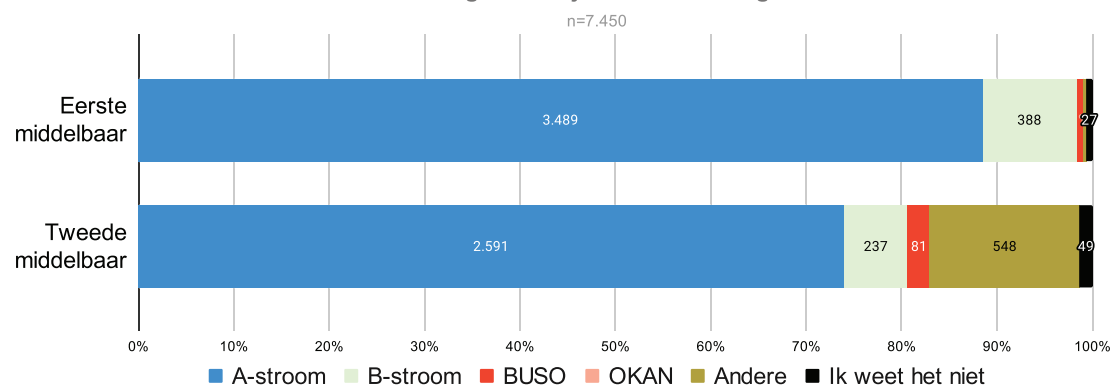

Onderwijsvorm

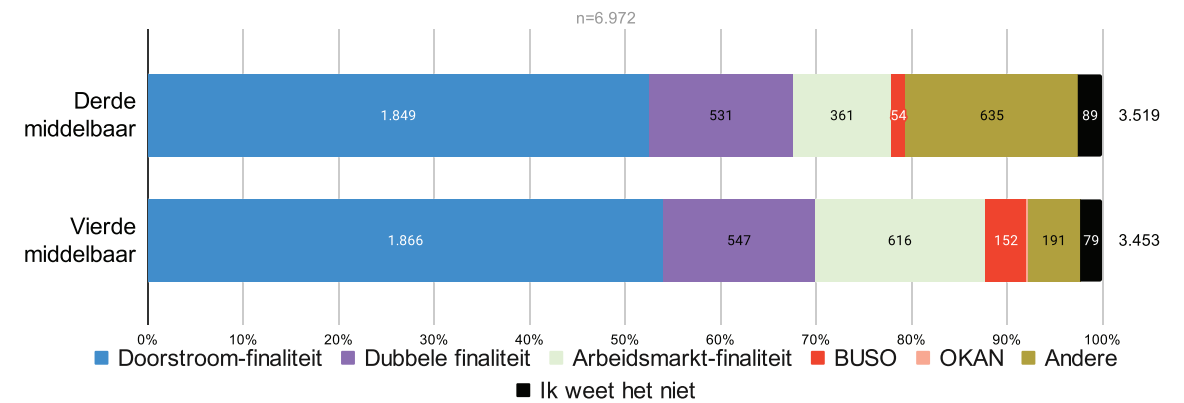
Als we de scholieren opdelen naar onderwijsvorm, dan zien we de volgende onderverdeling. Het getal tussen haakjes slaat op het percentage dat die groep uitmaakt ten aanzien van alle bevraagde scholieren.

- De grootste groep, 6.084 scholieren (30%), zit in de eerste graad A-stroom.
- 3.717 scholieren (21%) zit in de tweede graad doorstroom.
- De derde grootste groep, zo'n 2.441 scholieren (12%), zit in de derde graad ASO.
- 1.352 scholieren (8%) zit in de derde graad BSO.
- Verder zitten 1.246 scholieren (7%) in de derde graad TSO.
- 1.079 scholieren (6%) loopt school in de tweede graad dubbele finaliteit.
- 979 van de bevraagde scholieren (5%) zit in de tweede graad arbeidsmarkt.
- 627 scholieren (3%) zit in de eerste graad B-stroom.
- Daarnaast vullen 474 scholieren (2%) uit het BuSO de bevraging in.
- 177 scholieren (1%) uit de derde graad KSO vulde onze bevraging in.
- 91 OKAN-scholieren vulden onze bevraging in.
- 1.583 van de bevraagde scholieren (8%) duidt aan iets anders te volgen op school of werd door ons in die categorie geplaatst wegens een onverenigbaarheid² tussen antwoorden.
- Tot slot geven 280 scholieren (1%) aan niet te weten in welke onderwijsvorm ze school lopen.

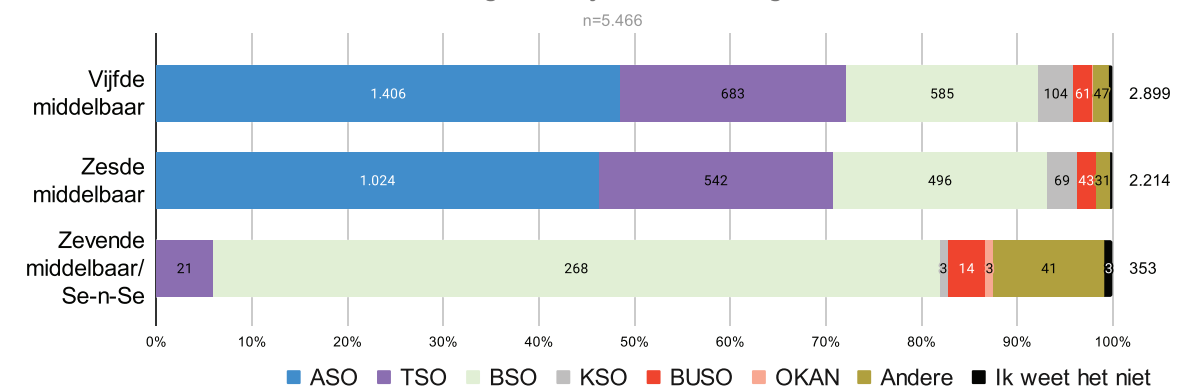
Verdeling onderwijsvormen eerste graad

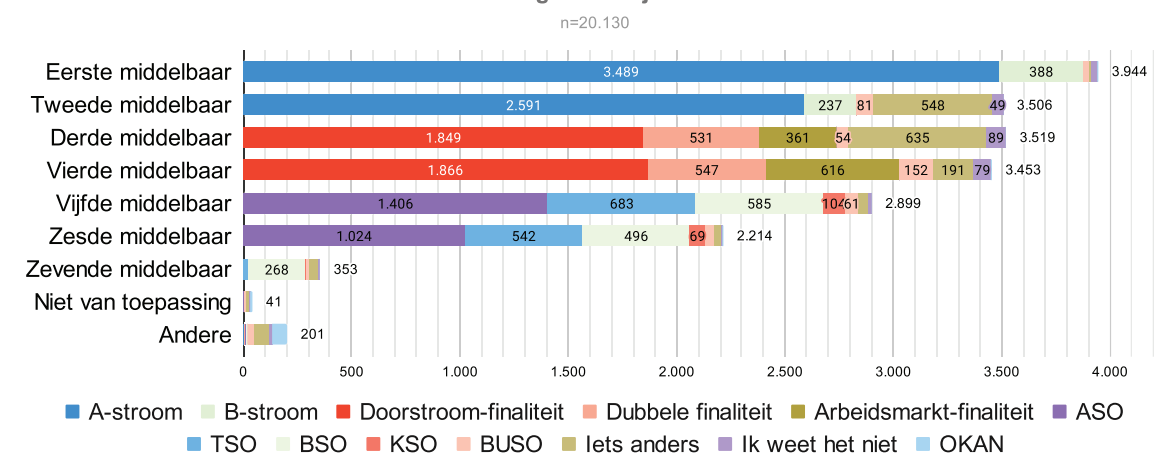
Verdeling onderwijsvormen tweede graad

Verdeling onderwijsvormen derde graad

Verdeling onderwijsvormen

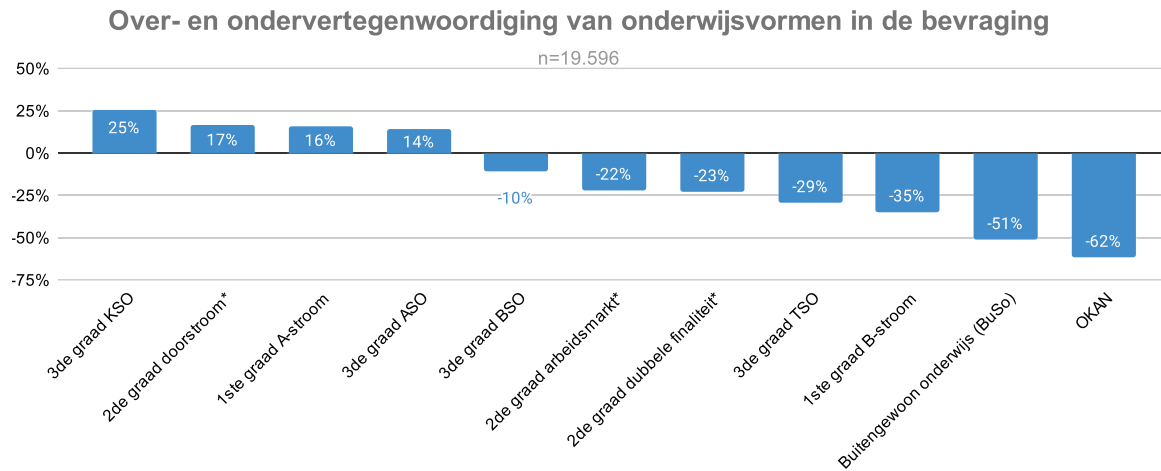

² Een voorbeeld van een onverenigbaarheid is een

scholier die aangeeft in het derde middelbaar te zitten maar aangeeft de derde graad ASO te volgen.

Onderzoeksrapport

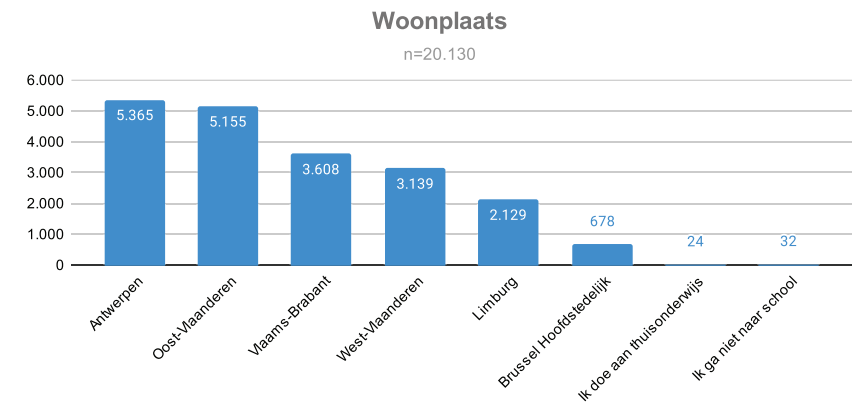
Er is zowel een onder- als een oververtegenwoordiging³ merkbaar bij scholieren uit bepaalde onderwijsvormen. Vooral de ondervertegenwoordiging valt sterk op. Die is het sterkst bij OKAN-scholieren (-62%) en scholieren uit het BuSO-onderwijs (-51%). Ook andere scholieren zijn ondervertegenwoordigd in deze bevraging. Het gaat om scholieren uit de eerste graad b-stroom (-35%), derde graad TSO (-29%), tweede graad dubbele finaliteit (-23%), tweede graad arbeidsmarkt (-22%) en derde graad BSO (-10%).

Er zijn ook bepaalde scholieren oververtegenwoordigd in deze bevraging. De grootste oververtegenwoordiging is er voor scholieren uit de derde graad KSO (+25%), tweede graad doorstroom (+17%), eerste graad A-stroom (+16%) en derde graad ASO (+14%). De onder- en oververtegenwoordiging van scholieren werd berekend op basis van het effectief aantal scholieren 2021-2022 (bron: Statistisch jaarboek van het Vlaams onderwijs 2021-2022).

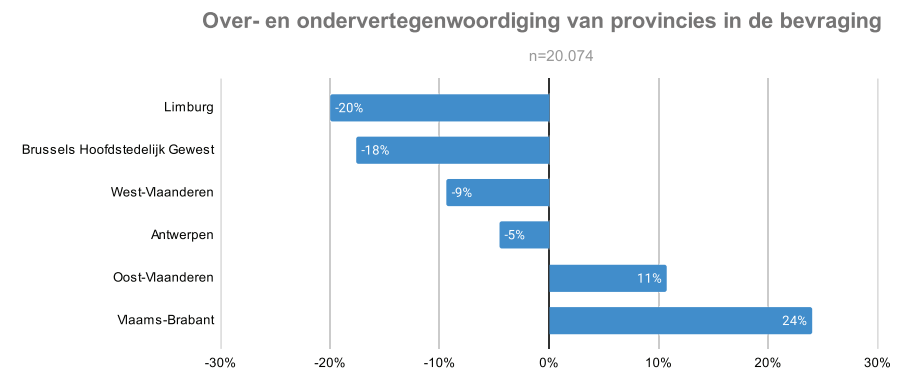
Provincies

We horen in onze bevraging scholieren uit alle Vlaamse provincies en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zo'n 27% van de bevroegde scholieren gaat naar school in de provincie Antwerpen. 26% gaat naar school in Oost-Vlaanderen. 18% van de bevroegde scholieren zit op school in Vlaams-Brabant. 16% loopt school in West-Vlaanderen en 10% in Limburg. 3% zit op school in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Sommige scholieren (0,1%) doen aan thuisonderwijs en (0,2%) gaan niet naar school omwille van een andere reden.

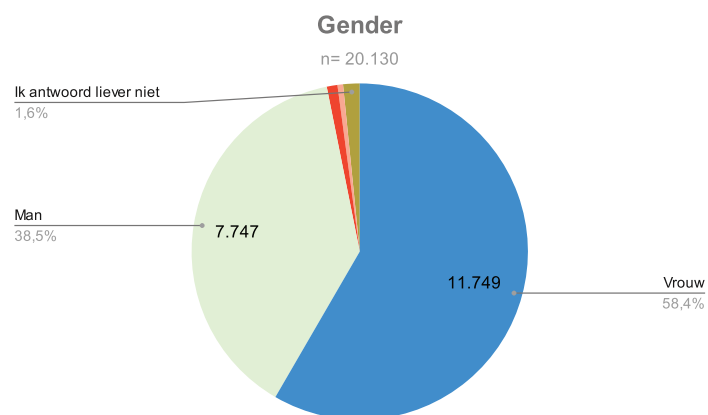
Vier regio's zijn ondervertegenwoordigd in de bevraging. De grootste ondervertegenwoordiging is er voor scholieren uit Limburg (-20%) en scholieren uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (-18%). Ook scholieren uit West-Vlaanderen (-9%) en Antwerpen (-5%) zijn ondervertegenwoordigd. Scholieren uit Vlaams-Brabant zijn dan weer oververtegenwoordigd (+24%). Hetzelfde geldt voor scholieren uit Oost-Vlaanderen (+11%).

De onder- en oververtegenwoordiging van scholieren werd berekend op basis van het effectief aantal scholieren 2021-2022 (bron: Statistisch jaarboek van het Vlaams onderwijs 2021-2022).

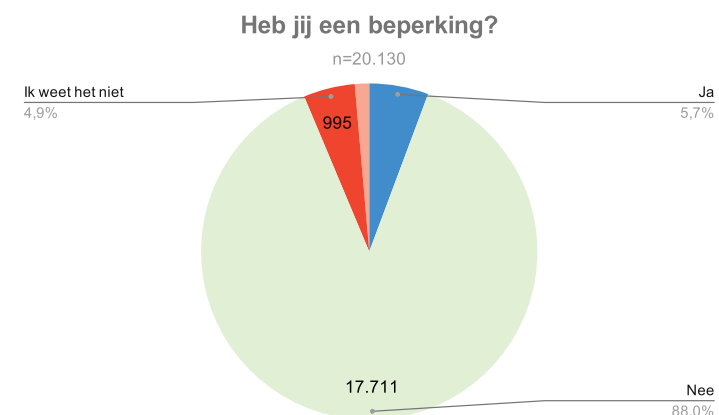
Genderidentiteit⁴

Van de bevroagde scholieren identificeert 58% zich als vrouw en 38% zich als man. 1% van de scholieren identificeert zich als non-binair (206 scholieren) en 1% als anders (108 scholieren). 2% van de scholieren (320 scholieren) geeft liever geen antwoord.

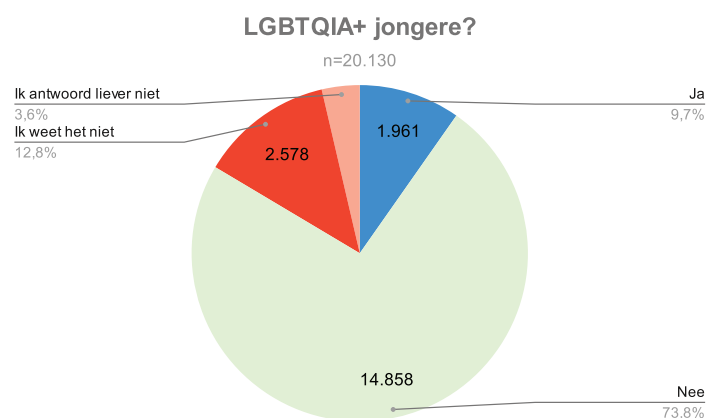
Beperking

De grote meerderheid (88%) van de bevroagde scholieren geeft aan geen beperking te hebben. Een klein deel van de bevroagde scholieren (6%) geeft aan wel een beperking te hebben. 5% weet het niet en 1% geeft liever geen antwoord.

LGBTQIA+

Op de vraag 'Zie jij jezelf als een LGBTQIA+ jongere' antwoordt 74% nee en 10% ja. 13% weet het niet. 4% geeft liever geen antwoord.

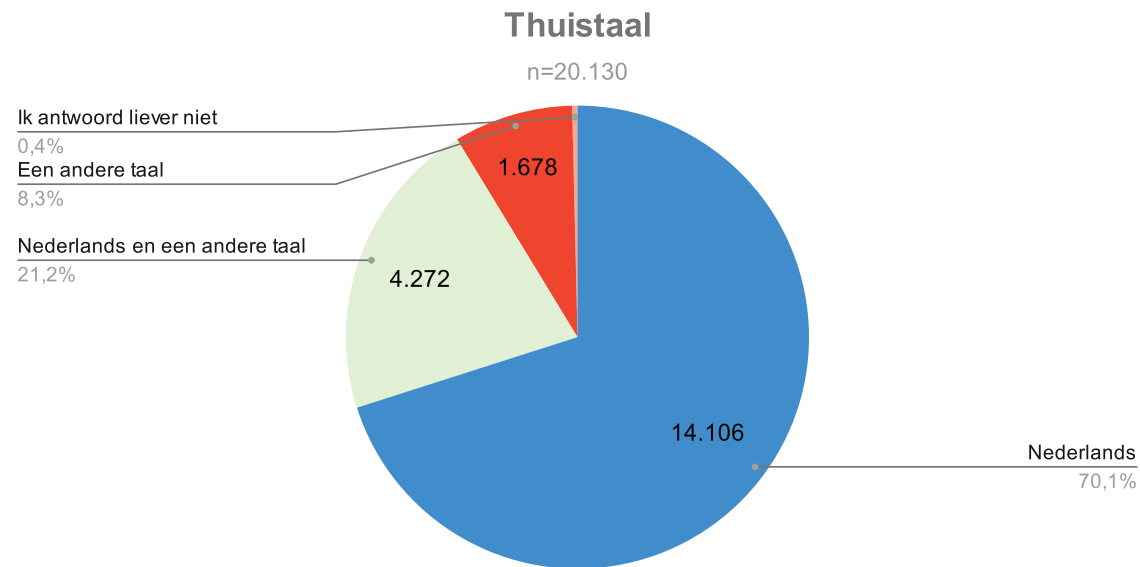
⁴ Deelnemers van de enquête kregen te lezen dat we onder 'gender' het innerlijke gevoel begrijpen van een jongen, een meisje of (geen van) beiden te zijn.

⁵ Deelnemers van de enquête kregen te lezen dat LGBTQIA+ een Engelstalige afkorting is voor lesbisch, homo- of biseksueel, transgender, enz.

⁶ Deelnemers van de enquête kregen te lezen dat iemand lichamelijk of verstandelijk beperkt kan zijn. Deze vraag ging expliciet niet over leerstoornissen.

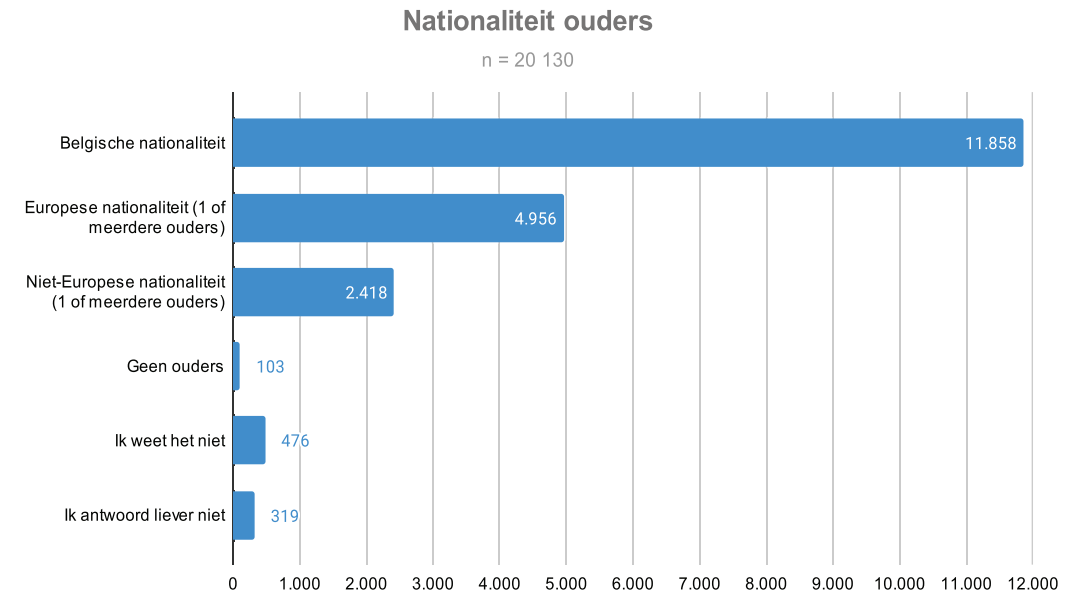
Thuis taal

70% van de bevroegde scholieren geeft aan dat hun enige thuistaal Nederlands is. 21% spreekt thuis Nederlands en een andere taal. 8% van de bevroegde scholieren spreekt thuis een andere taal dan het Nederlands. 0,4% geeft liever geen antwoord.

Nationaliteit ouder(s)

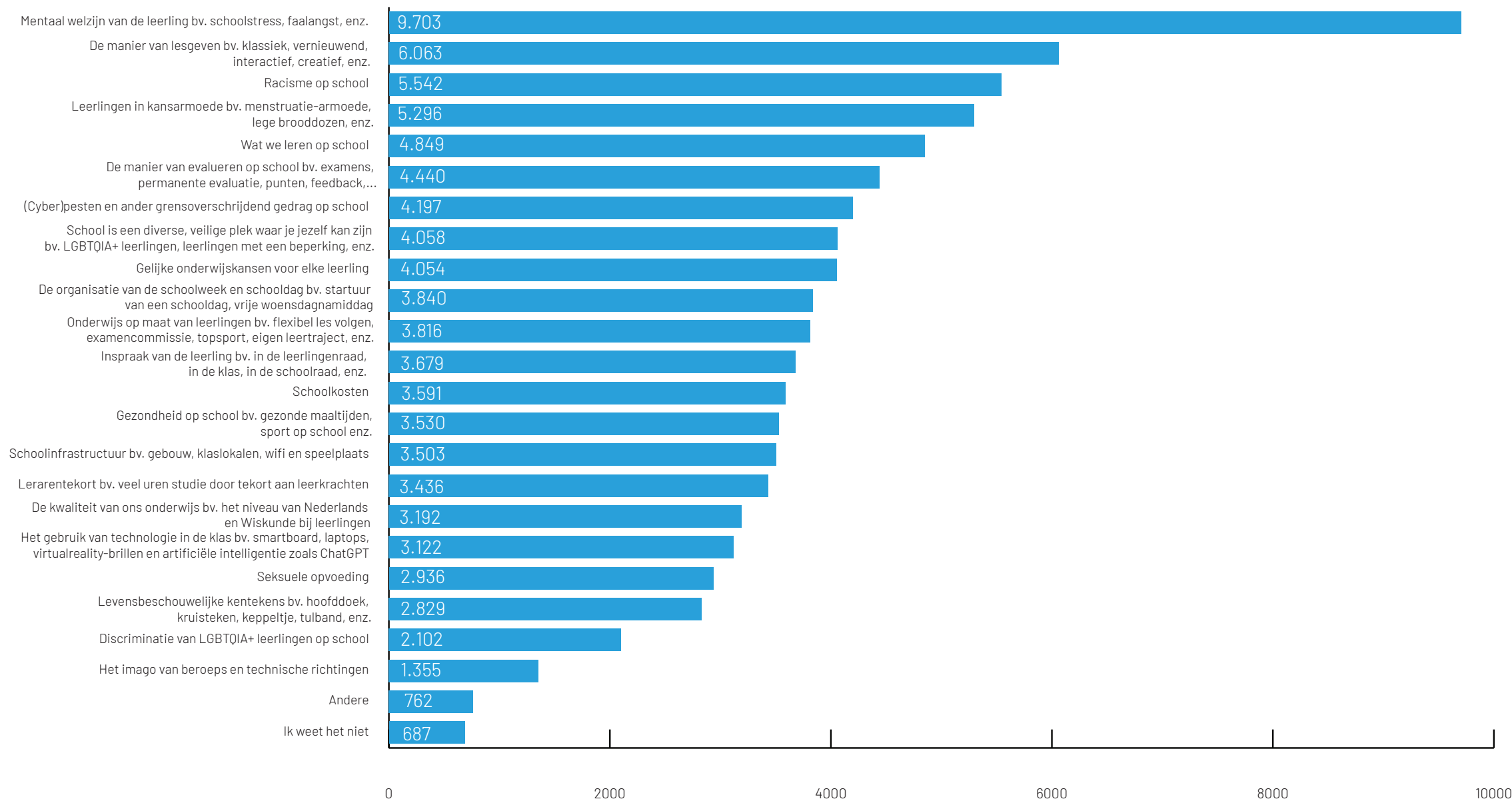
Bij 59% van de bevroegde scholieren hebben de ouder(s) de Belgische nationaliteit. 25% van de bevroegde scholieren heeft één of meerdere ouders met een Europese nationaliteit anders dan de Belgische. 12% van de scholieren heeft één of meerdere ouders met een niet-Europese nationaliteit. 0,5% van de scholieren heeft geen ouders. Er zijn zo een 2% scholieren die het niet weten en 2% geeft liever geen antwoord.

De top 5 van scholieren

Thema's die scholieren als eerste zouden aanpakken
(maximaal 5 opties aan te duiden) n = 20.130

Maar liefst 20.130 scholieren kozen maximaal 5 thema's die zij als minister/ beleidsmaker het eerst zouden aanpakken in ons onderwijs. De scholieren konden kiezen uit een lijst met 22 onderwijsthema's, opgesteld door onze stuurgroep van scholieren.

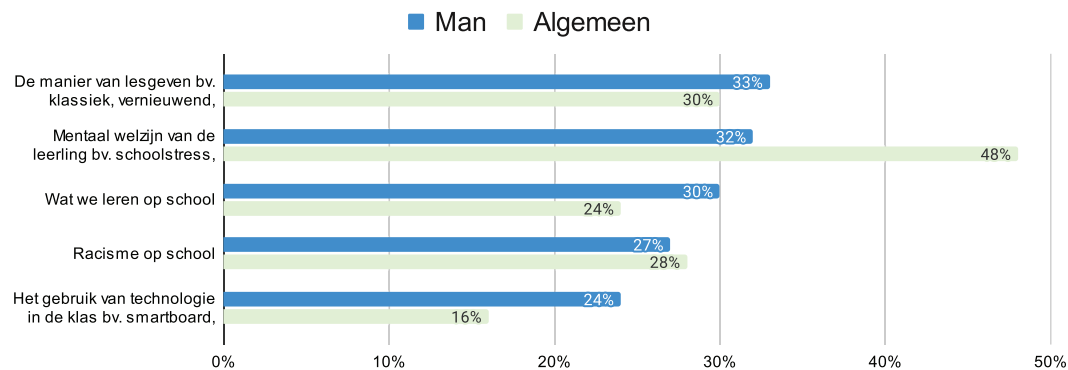

De top 5 van de scholieren, opgesplitst per genderidentiteit

Bij de bevroagde scholieren die zich identificeren als **'vrouw'** (11.749 bevroagde scholieren) ziet de top vijf er iets anders uit. Zes op tien scholieren die zich identificeren als 'vrouw' zou mentaal welzijn als thema als eerste aanpakken. Da's een pak hoger dan in de algemene top vijf. Prioriteit nummer twee is voor voor vrouwelijke scholieren "leerlingen in kansarmoede (zoals bijvoorbeeld menstruatie-armoede op school, lege brooddozen, enz)". Da's een prioriteit die in de algemene top vijf slechts op plek vier komt te staan. Het thema "School is een diverse, veilige plek waar je jezelf kan zijn" doet bij scholieren die zich identificeren als 'vrouw' een intrede in de top vijf. In de algemene top vijf staat dit slechts op plek acht.

Thema's die mannelijke scholieren als eerste zouden aanpakken

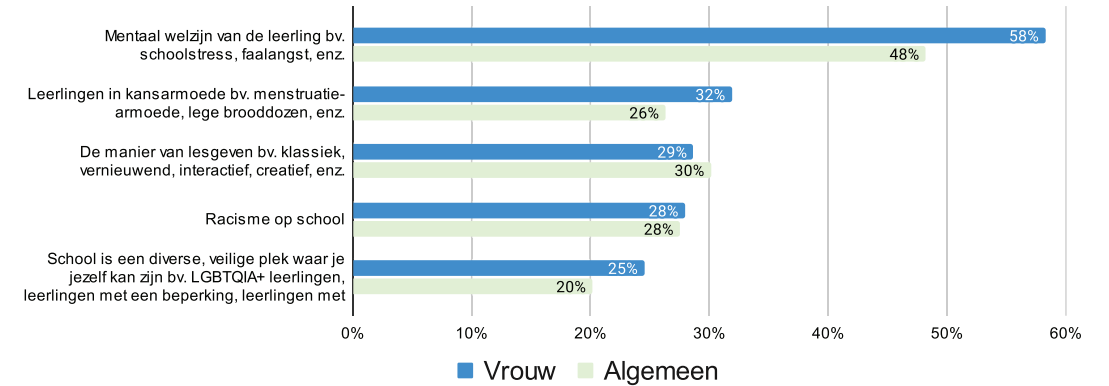
n = 7.747

Ook bij de bevroagde scholieren die zich als **'non binair'** of anders identificeren (317 bevroagde scholieren), staat mentaal welzijn met stip op een. Zes op tien scholieren die zich als 'non binair' of 'anders' identificeren zouden dit thema als eerste aanpakken. Er komen ook twee nieuwe thema's de top vijf binnen. "School als een diverse, veilige plek waar je jezelf kan zijn" staat voor scholieren die zich als 'non binair' of 'anders' identificeren op de tweede plaats. Op plaats drie komt "discriminatie van LGBTQIA+ leerlingen op school" te staan. In de algemene top vijf staat dit zowat helemaal onderaan, pas op plaats 21.

Thema's die vrouwelijke scholieren als eerste zouden aanpakken

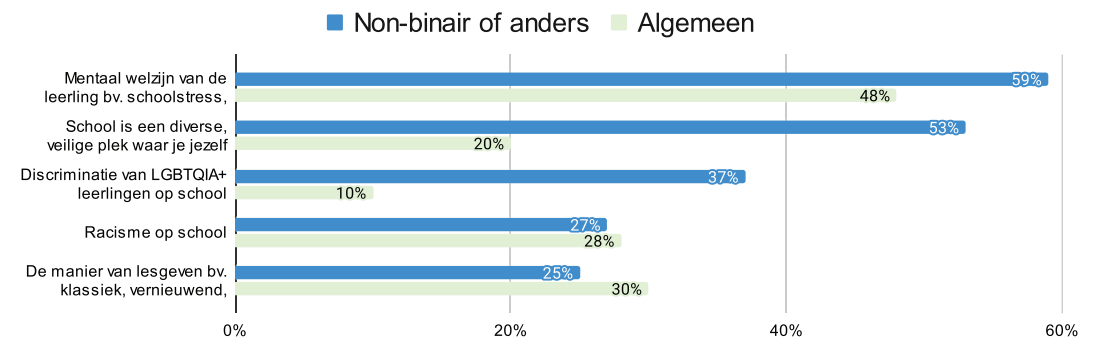
n=11.749

Bij de bevroagde scholieren die zich identificeren als **'man'** (7.747 bevroagde scholieren) merken we dat te top vijf veel gelijkverdeeld is. Hun eerste prioriteit is trouwens "De manier van lesgeven" en niet "Mentaal welzijn", dat bij hen pas op plaats twee komt te staan. "Wat we leren op school" springt bij hen van plek vijf naar plek drie. "Het gebruik van technologie in de klas" scoort bij scholieren die zich identificeren als 'man' - op plek vijf - opvallend hoog. In de algemene top staat dit thema pas op plaats achttien. Dit is duidelijk een gender-gevoelig thema.

Thema's die scholieren die zich identificeren als non-binair of anders als eerste zouden aanpakken

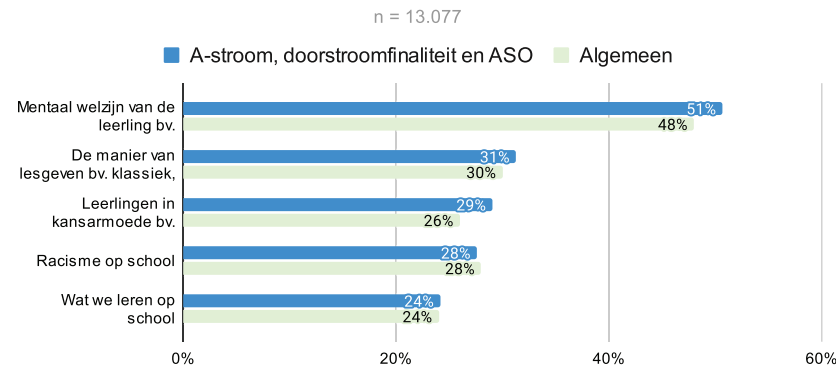
n = 317

De top 5 van de scholieren, opgesplitst per onderwijsvorm

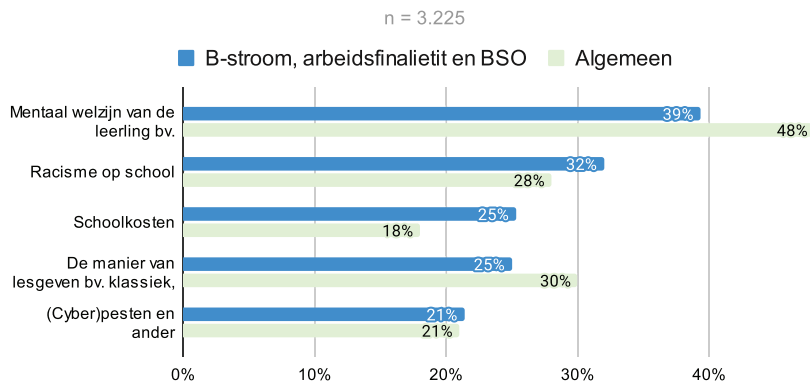
Bij de bevroagde scholieren uit de A-stroom, doorstroomfinaliteit en ASO (13.077 bevroagde scholieren) zien we dezelfde thema's terugkeren als in de algemene top vijf, zij het op andere plekken.

Zaken die scholieren uit de A-stroom, doorstroomfinaliteit en ASO als eerste zouden aanpakken

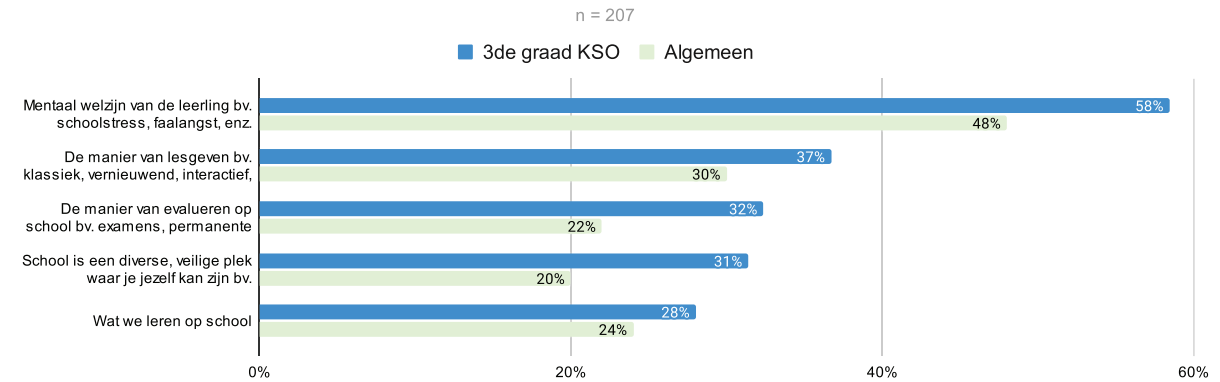
Bij de bevroagde scholieren uit de B-stroom, arbeidsmarktfinaliteit en BSO (3.225 bevroagde scholieren) ziet de top vijf er toch wat anders uit. Daar zien we dat "schoolkosten" als thema zijn intrede doet. Het staat in hun top vijf op de derde plek. In de algemene top, staat dit thema pas op de dertiende plaats. Verder duikt ook het thema "(Cyber)pesten en ander grensoverschrijdend gedrag op school" op in de top vijf van scholieren uit de B-stroom, arbeidsmarktfinaliteit en BSO. In de algemene top, staat dit thema op de zevende plaats.

Zaken die scholieren uit de B-stroom, arbeidsfinaliteit en BSO als eerste zouden aanpakken

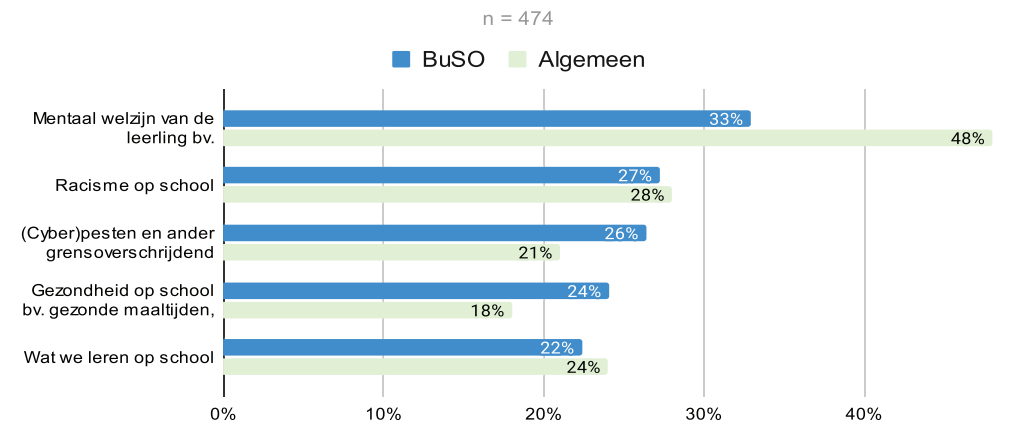

Ook bij scholieren in andere finaliteiten, stromen of onderwijsvormen merken we verschillen op. Die kunnen hieronder in de tabellen gelezen worden.

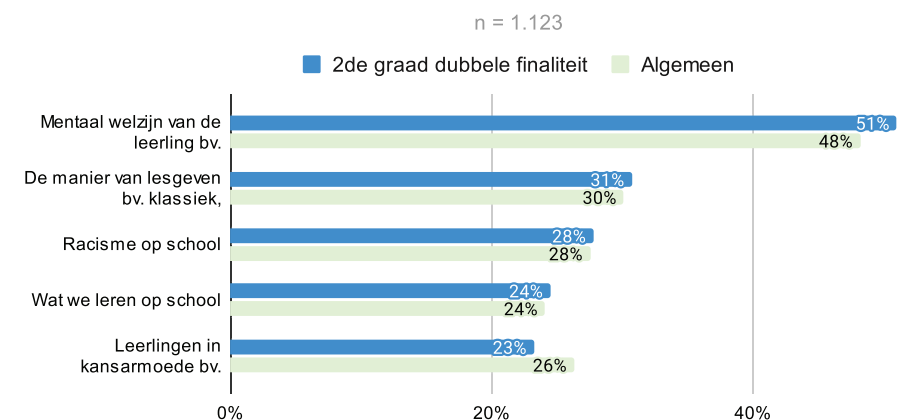
Zaken die scholieren uit de 3de graad KSO als eerste zouden aanpakken

Zaken die scholieren uit het BuSO als eerste zouden aanpakken

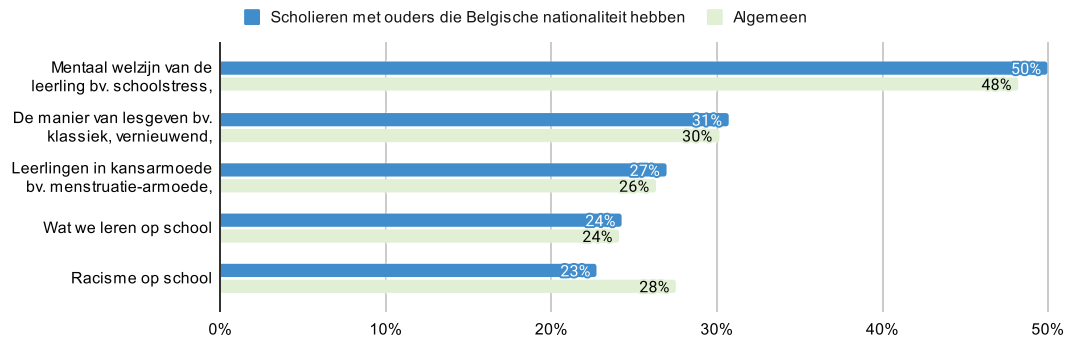
Zaken die scholieren uit de 2de graad dubbele finaliteit als eerste zouden aanpakken

De top 5 van de scholieren, opgesplitst op basis van de afkomst van de ouders

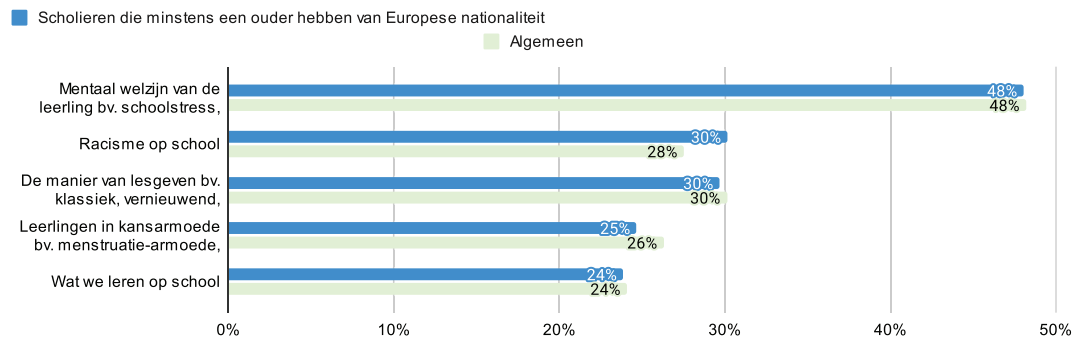
Zaken die scholieren met ouders van Belgische nationaliteit als eerste zouden aanpakken

n = 11.858

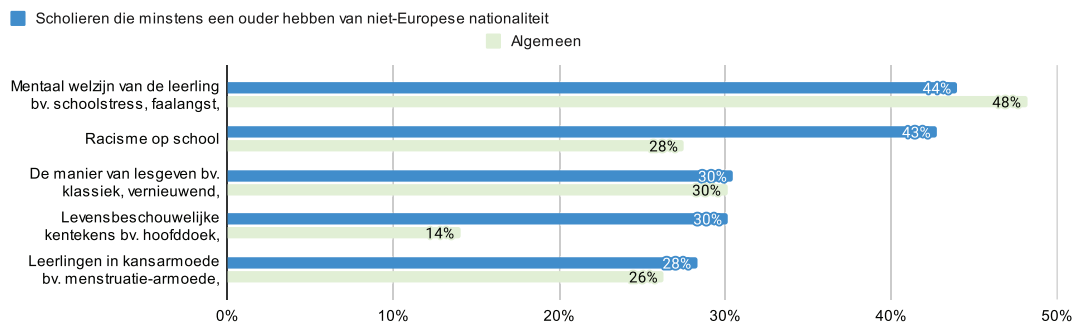
Zaken die scholieren met minstens een ouder van Europese nationaliteit als eerste zouden aanpakken

n = 4.956

Zaken die scholieren met minstens een ouder van niet-Europese nationaliteit als eerste zouden aanpakken

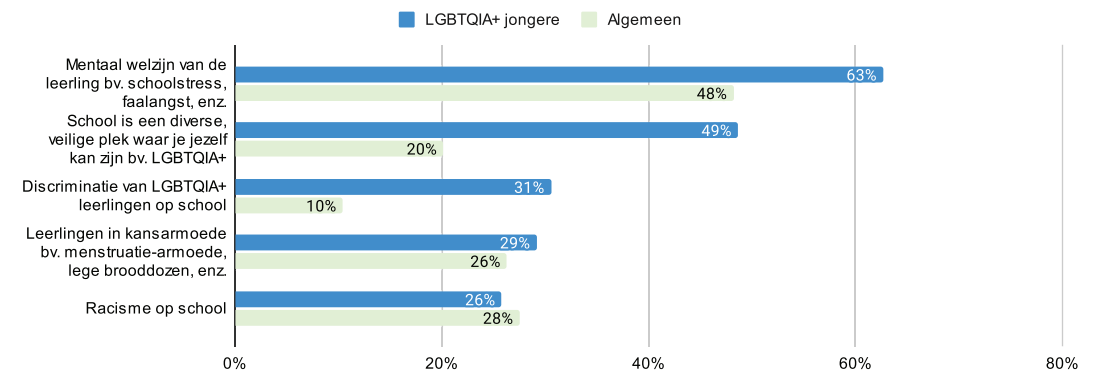
n = 2.418

De top 5 van de scholieren, opgesplitst op aangeven zichzelf te zien als LGBTQIA+⁷ jongere

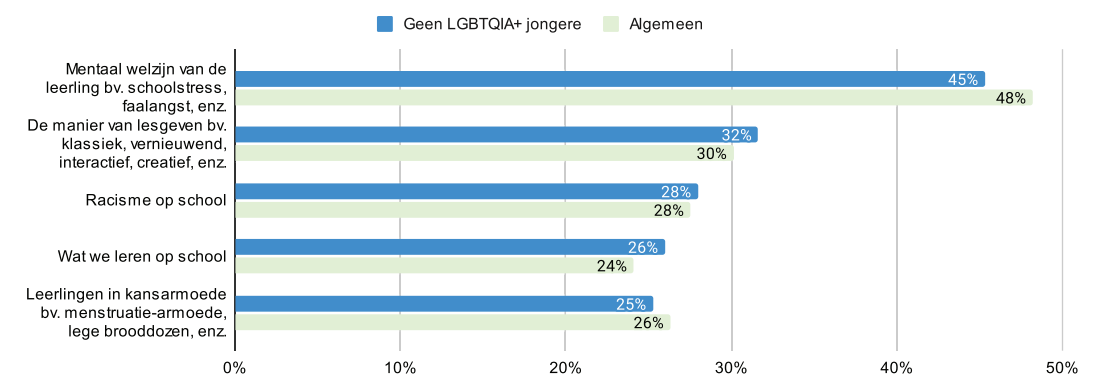
Zaken die LGBTQIA+ jongeren als eerste zouden aanpakken

n = 1.961

Zaken die niet-LGBTQIA+ jongeren als eerste zouden aanpakken

n = 14.858

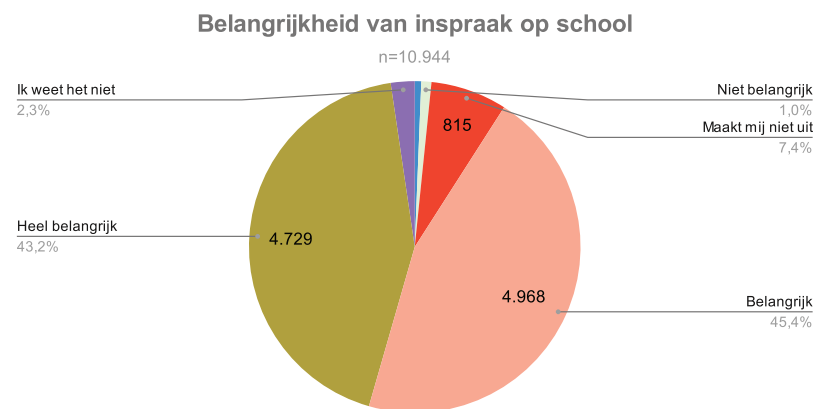
⁷Deelnemers van de enquête kregen te lezen dat LGBTQIA+ een Engelstalige afkorting is

Inspraak van leerlingen

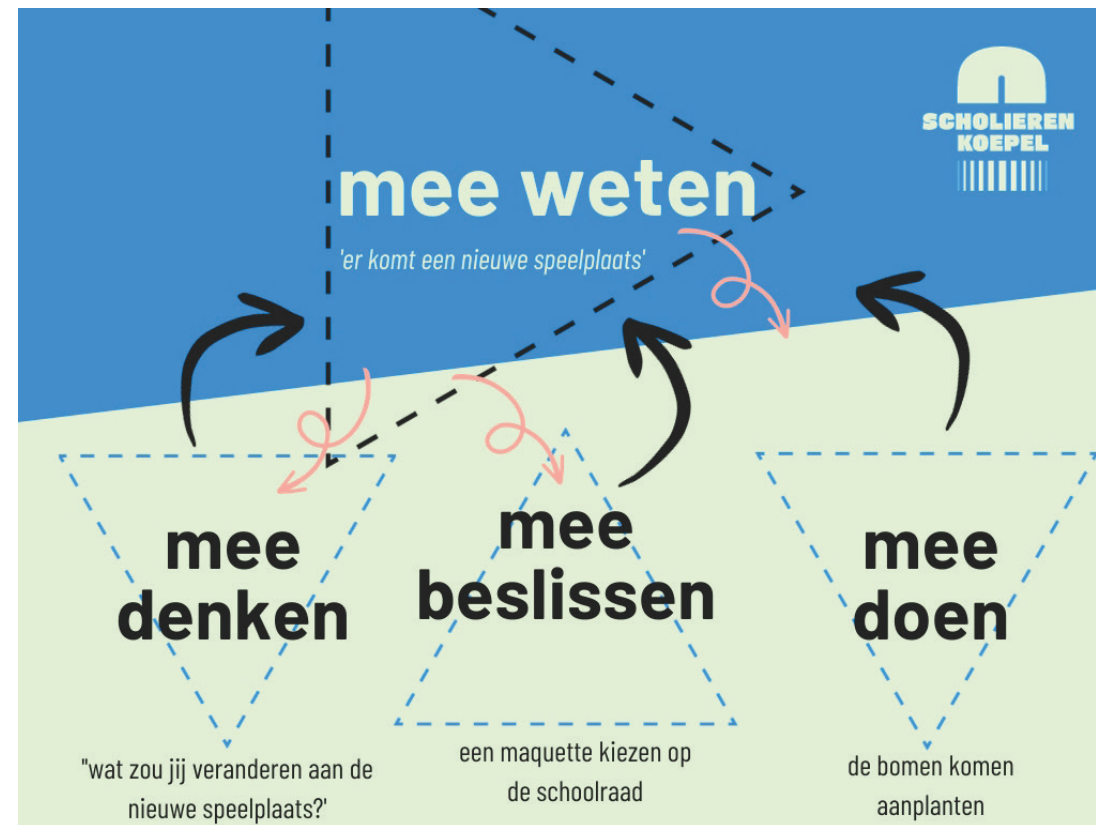
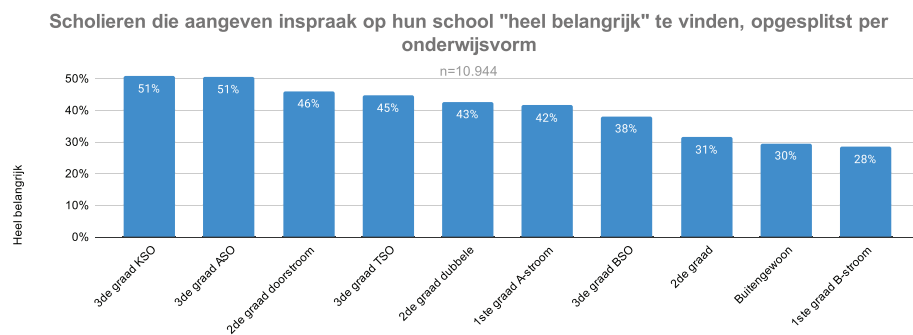
Zo'n 10.944 scholieren hebben hun stem laten horen over het onderdeel 'inspraak van leerlingen'.

Participeren

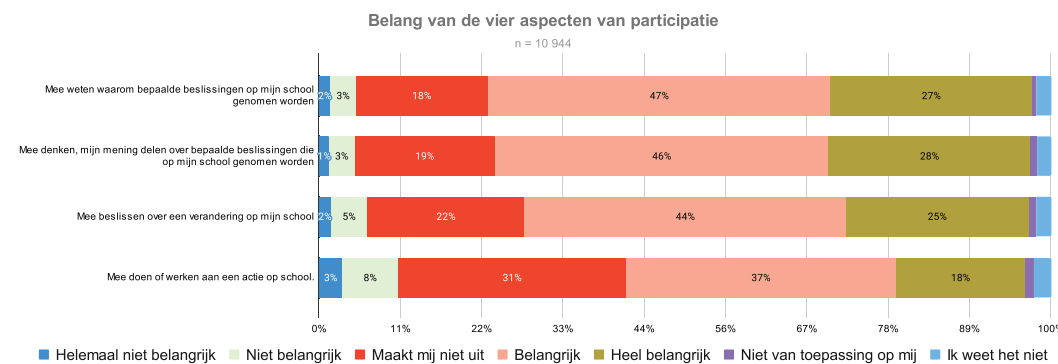
Negen op tien van de bevroegde scholieren vindt het (heel) belangrijk dat ze inspraak hebben op hun school (43% vindt dat heel belangrijk en 45% belangrijk). Voor slechts 2% is inspraak hebben op school (helemaal) niet belangrijk.

Vooralscholieren uit het KSO (derde graad) en ASO (derde graad) geven aan dat ze het heel belangrijk vinden inspraak te hebben op hun school. Scholieren uit de arbeidsmarkt-finaliteit (tweede graad), uit het buitengewoon secundair onderwijs en uit de b-stroom (eerste graad) lijken het minder belangrijk te vinden om inspraak te geven op hun school. Slechts 31%, 30% en 28% geeft respectievelijk aan dat het heel belangrijk is om inspraak te geven.

Bij de Scholierenkoepel definiëren we "participeren aan het beleid" aan de hand van ons participatiemodel. In dat model onderscheiden we vier vormen van participatie. Je kan deze vier participatievormen doorlopen als een cyclus, maar dat hoeft niet. De vier vormen zijn "mee weten", "mee denken", "mee beslissen" en "mee doen". Wij onderzochten hoe belangrijk scholieren elk aspect vinden.

1. Mee-weten

Mee weten is de eerste vorm en tegelijk ook de voorwaarde voor de drie andere vormen van participatie. Alleen als scholieren goed geïnformeerd zijn, kunnen ze goed participeren. Een vaste slide op het scherm aan het secretariaat bijvoorbeeld, die aankondigt waar en wanneer je de leerlingenraad kan vinden. Zo'n driekwart van de scholieren (74%) vindt het (heel) belangrijk om mee te weten waarom bepaalde beslissingen op hun school worden genomen. Slechts voor 5% van de scholieren is mee weten helemaal (niet) belangrijk.

2. Mee-denken

Veel scholieren hebben een mening over wat er op school gebeurt en die willen ze graag delen. Of ze hebben eigen ideeën en willen mee denken, bvb. tijdens een brainstorm over het nieuwe pestbeleid of een bevraging over het evaluatiesysteem. 73% van de bevroagde scholieren vindt mee denken (heel) belangrijk. Slechts voor 5% is mee denken op school over een verandering (helemaal) niet belangrijk.

3. Mee-beslissen

Naast het mee weten en mee denken, kan een scholier ook mee beslissen over een verandering op school. Van de bevroagde scholieren vindt 69% mee kunnen beslissen over een verandering op school (heel) belangrijk. Zo'n 7% van de bevroagde scholieren vindt mee beslissen (helemaal) niet belangrijk.

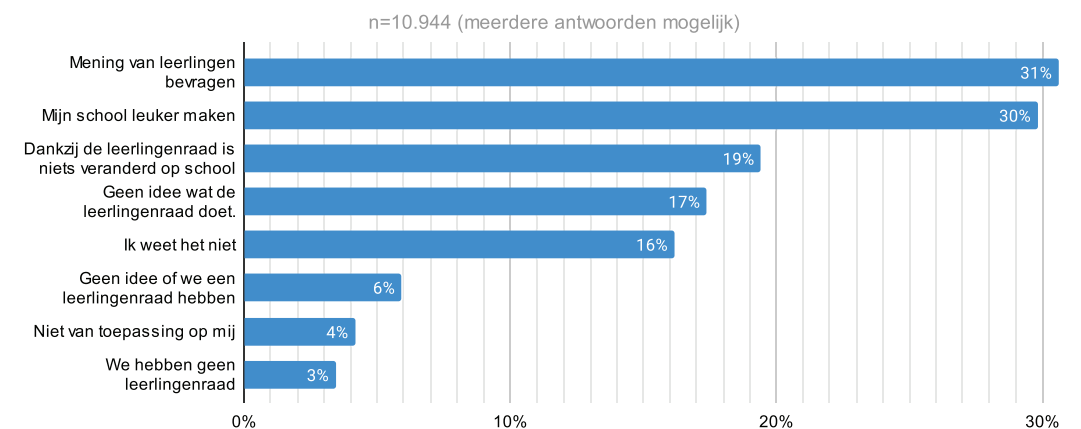
4. Mee-doen

Tot slot kan een scholier ook mee doen of werken aan een actie op school. Een meerderheid van de scholieren (55%) geeft aan het "mee kunnen doen" op school belangrijk te vinden. Voor zo'n 11% is dat (helemaal) niet belangrijk.

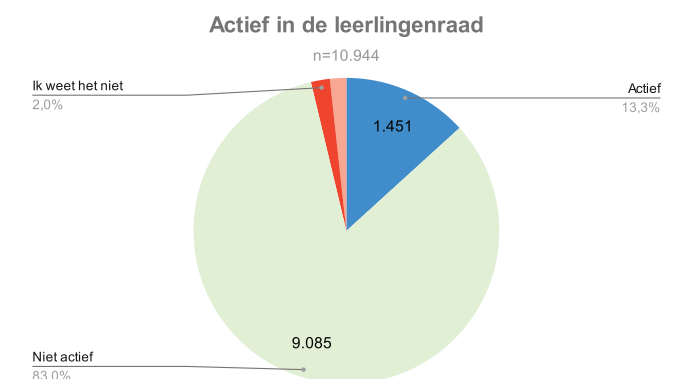
Leerlingenraad of leerlingenwerking

De leerlingenraad of soortgelijke leerlingenwerking is een onmisbare schakel voor leerlingenparticipatie op school⁸. In de scholierenbevraging vragen we aan scholieren hoe de leerlingenraad of een soortgelijke leerlingenwerking het doet op hun school. Van de bevroagde scholieren (10.944) geeft 31% aan dat de leerlingenraad/leerlingenwerking op hun school de meningen van de scholieren bevroagt. 30% zegt dat de leerlingenraad of -werking de school leuker maakt. Volgens 19% verandert er met een leerlingenraad of -werking niets op hun school. 16% duidt de antwoordoptie 'ik weet het niet' aan. Ongeveer 17% weet niet wat de leerlingenraad of -werking op hun school juist doet. 6% weet niet of dit op hun school bestaat. Een kleine 3% van de bevroagde scholieren geeft aan geen leerlingenraad of -werking te hebben op hun school.

Zaken die de leerlingenraad op school organiseert/doet

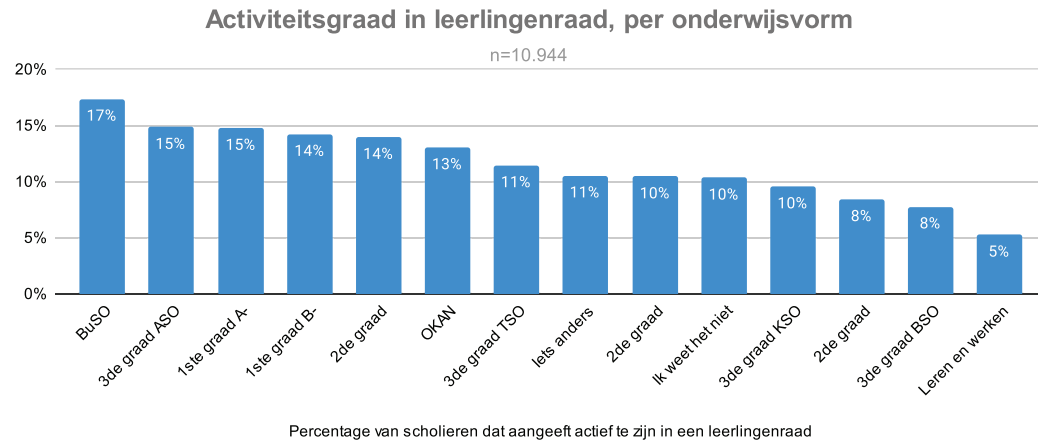
Van de 10.944 bevroagde scholieren zit 13% in een leerlingenraad of soortgelijke leerlingenwerking. De grote meerderheid van hen (83%) zit niet in een leerlingenraad of -werking. Het lijkt ons relevant te vermelden dat er sprake kan zijn van een vertekening van de resultaten, gezien wij als organisatie in goed contact staan met heel wat leerlingenraden. Op die manier is het mogelijk dat er veel scholieren uit de leerlingenraad deze bevraging ingevuld hebben.

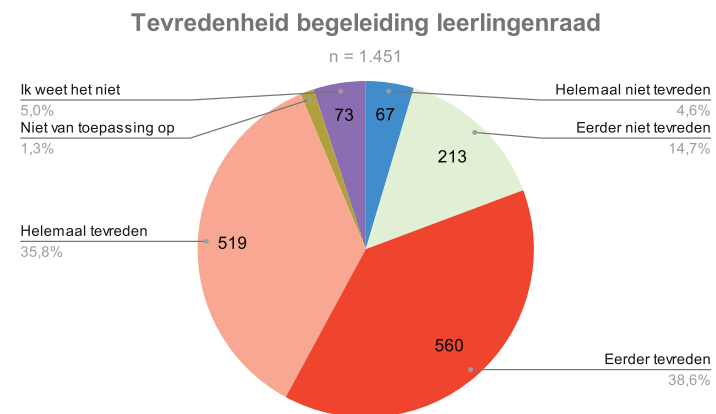
⁸ Voor de Scholierenkoepel is leerlingenparticipatie meer dan enkel een leerlingenraad. Ook een soortgelijke leerlingenwerking is waardevol. Daarom bevroagen we scholieren zowel of de leerlingenraad als over een "soortgelijke

leerlingenwerking". In de rest van dit onderzoeksrapport bedoelen we zowel de leerlingenraad als soortgelijke leerlingenwerking wanneer we het hebben over "de leerlingenraad".

Als we nagaan hoeveel scholieren er per onderwijsvorm in de leerlingenraad zitten, dan merken we dat er vooral een grote activiteitsgraad is bij leerlingen uit een A-stroom, een richting met de doorstroomfinaliteit of een ASO-richting. Ook bij BuSO-leerlingen merken we een hoge activiteitsgraad op. Dit kan deels ook te maken hebben met de eerdere vertekening van resultaten. Er vulden slechts 474 scholieren uit het BuSO-onderwijs de bevraging in. Het kan goed zijn dat we voornamelijk de scholieren bereikten die al in een leerlingenraad zitten.

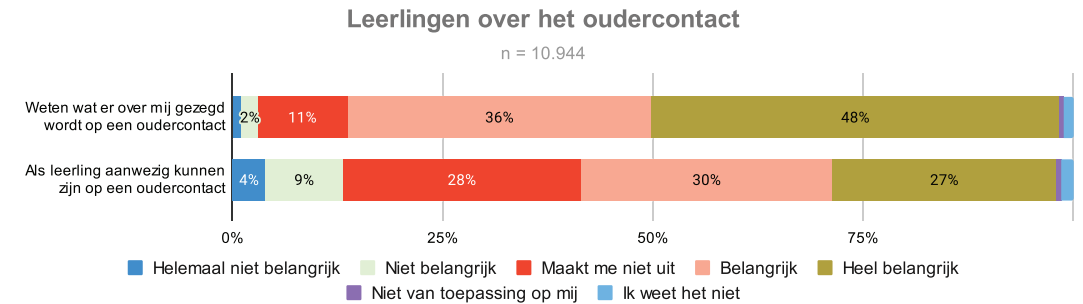

Bij die groep scholieren die wel in een leerlingenraad of soortgelijke leerlingenwerking zit (13% van de 10.944 bevraagde scholieren), bevragen we hoe tevreden de leerlingen zijn met de begeleiding die ze krijgen voor hun leerlingenraad. Zo'n driekwart van de bevraagde leerlingenraders is tevreden met de begeleiding die ze ontvangen (36% is helemaal tevreden, 39% is eerder tevreden).

Oudercontact

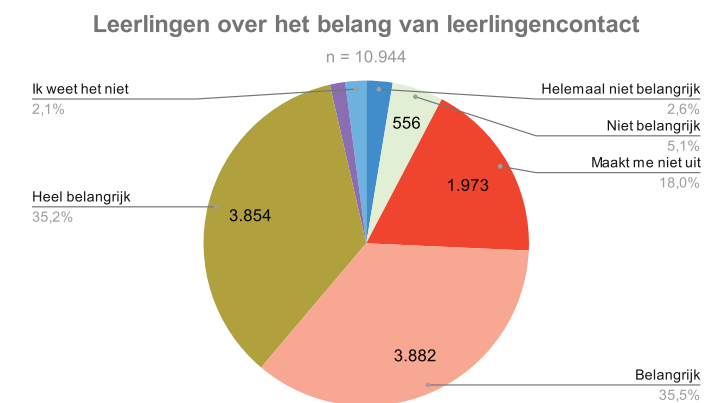
Zo'n 84% van de 10.944 bevraagde scholieren vindt het (heel) belangrijk om te weten wat er gezegd wordt over hen op een oudercontact (48% vindt dit heel belangrijk, 36% vindt dit belangrijk). Amper 2% vindt dit niet belangrijk en 1% helemaal niet belangrijk. Voor 11% maakt het niet uit.

Als we vragen in welke mate scholieren het belangrijk vinden om aanwezig te kunnen zijn op een oudercontact, zien we dat 57% dit (heel) belangrijk vindt (27% vindt dit heel belangrijk, voor 30% van de bevraagde scholieren is dit belangrijk). Slechts 9% geeft aan dit niet belangrijk te vinden. Voor 4% is kunnen aanwezig zijn op een oudercontact helemaal niet belangrijk. Voor 27% maakt het niet uit.

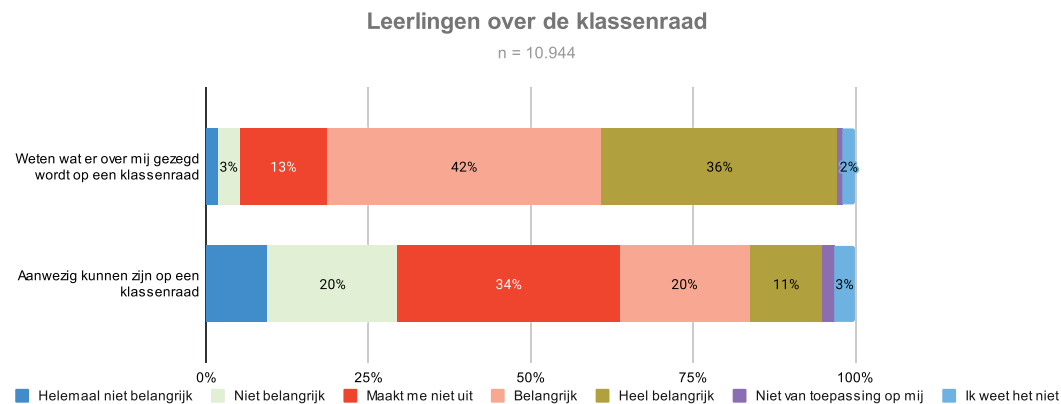
Leerlingencontact

Sommige scholen organiseren naast oudercontacten ook leerlingencontacten. Dit is een persoonlijk gesprek tussen leerkracht en leerling over de resultaten en persoonlijke groei van de leerling. Van de 10.944 bevraagde scholieren vindt 71% het kunnen hebben van een leerlingencontact belangrijk tot heel belangrijk. Voor 8% is dit (helemaal) niet belangrijk. Voor 18% van de scholieren maakt het niet uit of er al dan niet de mogelijkheid tot een leerlingencontact is.

(Open) klassenraad

79% van de bevroegde scholieren vindt het (heel) belangrijk om te weten wat er over hen gezegd wordt op de klassenraad. Voor 5% is dit (helemaal) niet belangrijk. Voor 13% maakt dit niet uit.

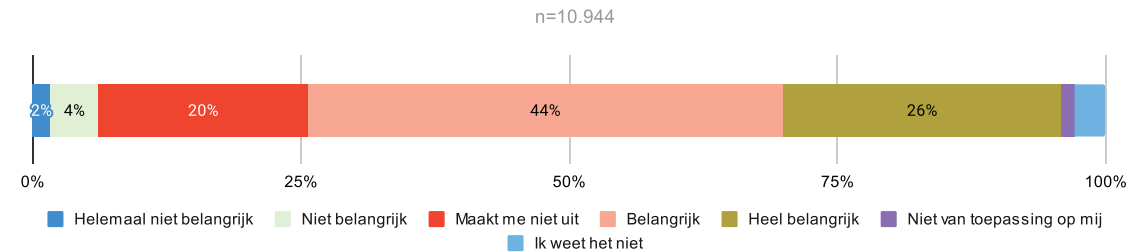
Voor 11% van de bevroegde scholieren is het heel belangrijk om aanwezig te kunnen zijn op een klassenraad. 20% vindt dit belangrijk. Voor 20% van de bevroegde scholieren is dit niet belangrijk en voor 9% helemaal niet belangrijk. 34% geeft aan dat het hen niet uitmaakt.

Opvallend is dat bij scholieren met ten minste 1 ouder met een niet-Europese nationaliteit (1.205 antwoorden) bijna 1 op de 2 (45%) het (heel) belangrijk vindt om aanwezig te kunnen zijn op een klassenraad. Bij scholieren met ten minste 1 ouder met een Europese nationaliteit (2.517 antwoorden) gaat het over 34%. Bij scholieren met ouders met de Belgische nationaliteit (6.866 antwoorden) is dat slechts 28%.

Feedback aan leerkrachten

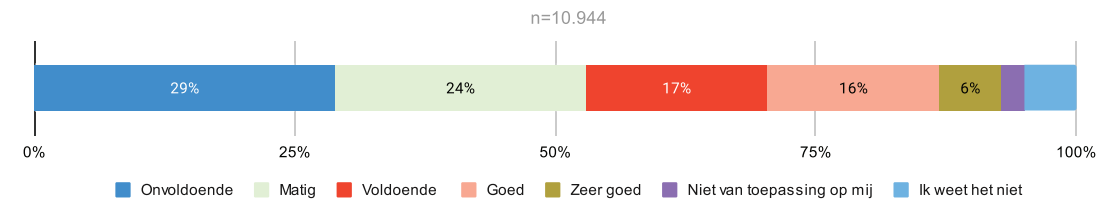
Als we vragen in welke mate scholieren het belangrijk vinden om feedback te kunnen geven aan leerkrachten over (bvb. de manier van lesgeven), dan zien we dat 7 op 10 scholieren dit (heel) belangrijk vindt. Slechts 6% vindt het kunnen geven van feedback aan leerkrachten (helemaal) niet belangrijk.

Mate waarin leerlingen het belangrijk vinden om feedback te kunnen geven aan leerkrachten

Wanneer we dan vragen in welke mate leerlingen momenteel feedback kunnen geven aan hun leerkrachten, dan merken we op dat 29% van de scholieren aangeven onvoldoende feedback te kunnen geven aan leerkrachten. 24% geeft aan dat ze slechts matig feedback kunnen geven aan hun leerkrachten. 17% zegt dat er voldoende mogelijkheden zijn om feedback te geven aan de leerkracht. Volgens 22% van de scholieren loopt dit goed tot zeer goed.

Mate waarin leerlingen momenteel feedback kunnen geven aan hun leerkrachten

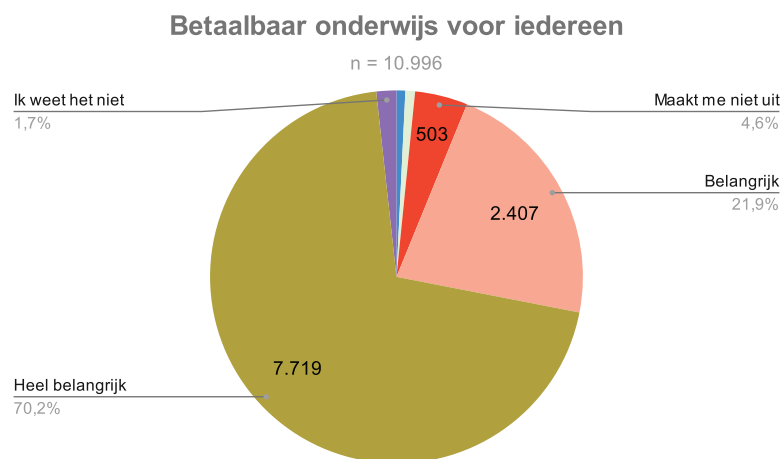

Betaalbaar onderwijs

10.996 scholieren gaven hun mening over het onderdeel 'betaalbaar onderwijs'.

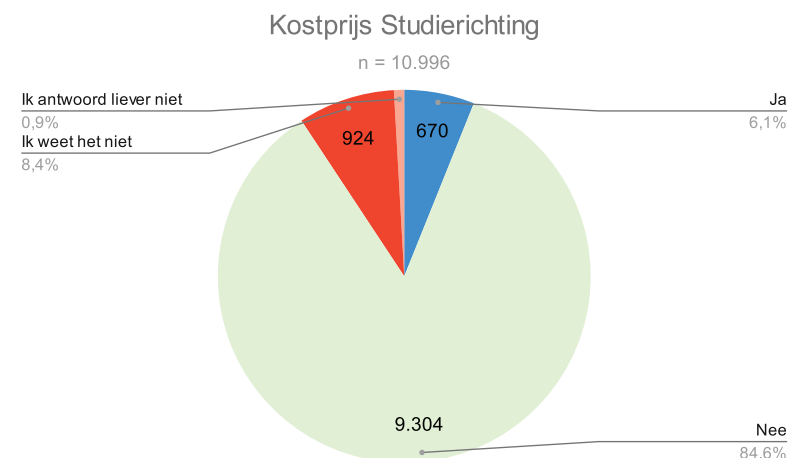
Kostprijs onderwijs

Als we aan 10.996 scholieren vragen in welke mate ze het al dan niet belangrijk vinden dat het secundair onderwijs betaalbaar is voor iedereen, dan zien we dat de grote meerderheid (92%) van de scholieren dit belangrijk of heel belangrijk vindt. Voor amper 2% is de betaalbaarheid van ons onderwijs (helemaal) niet belangrijk. Voor 5% maakt het niet uit of het onderwijs al dan niet betaalbaar is voor alle scholieren.

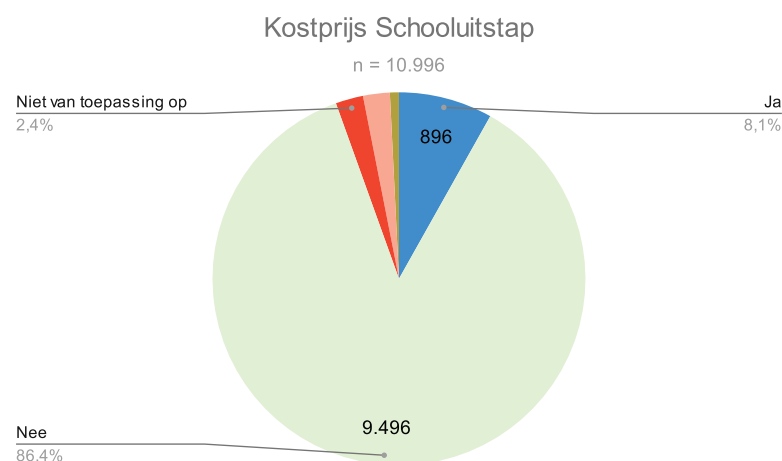
Kostprijs studierichting

De kostprijs van een studierichting is voor de meerderheid (85% van de 10.996 bevroegde scholieren) nog nooit een reden geweest om te kiezen voor een andere studierichting. Toch zien we ook dat een klein aantal scholieren (6%) wel aangeeft dat de kostprijs bepalend was voor de keuze van een studierichting. 8% van de scholieren geeft aan het niet te weten.

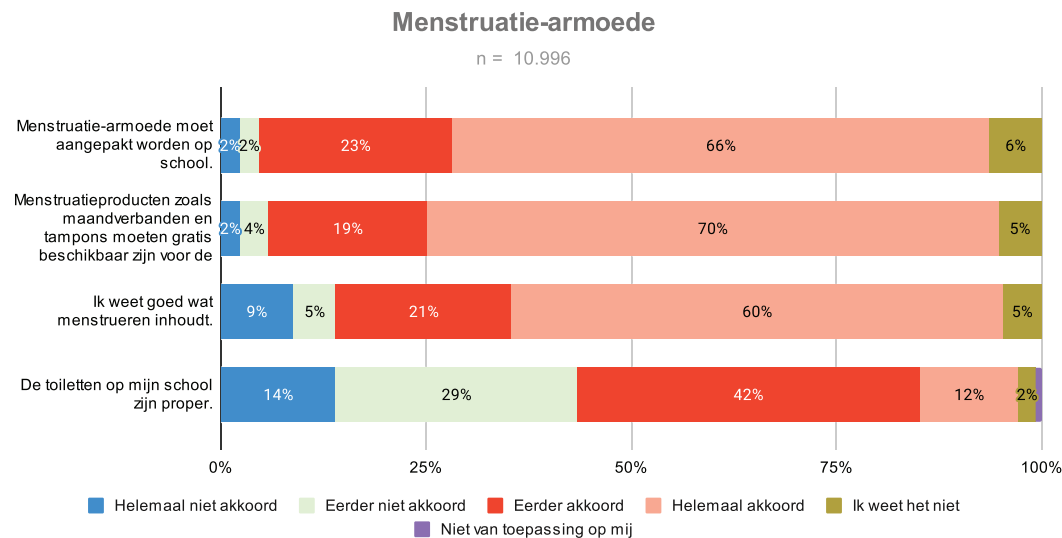
Kostprijs schooluitstap

Van de bevroegde scholieren (10.996) geeft 8% aan dat de kostprijs van een schooluitstap of schoolreis ooit al eens een reden was om niet mee te gaan. De meerderheid van de scholieren (86%) heeft de kostprijs van een schooluitstap of schoolreis nog nooit als een drempel ervaren om te kunnen meegaan.

Menstruatie-armoede

10.996 scholieren vulden de vragen rond het onderdeel 'menstruatie-armoede' in. Menstruatie-armoede betekent dat men beperkte toegang heeft tot de middelen die nodig zijn om veilig en comfortabel je menstruatie door te komen.⁹

Rol van de school

Volgens bijna 9 op de 10 scholieren (89% van de 10.996 bevroegde scholieren) moet menstruatie-armoede worden aangepakt op school. Zo'n 66% van de scholieren gaat helemaal akkoord met de stelling 'Menstruatie-armoede moet aangepakt worden op school'. Ongeveer 23% gaat eerder akkoord. Een kleine groep leerlingen gaat helemaal niet akkoord (2%) of is eerder niet akkoord (2%). 6% weet niet wat te antwoorden over deze stelling.

Als we vragen naar de mate waarin de scholieren al dan niet akkoord gaan met de stelling 'Menstruatieproducten zoals maandverband en tampons moeten gratis beschikbaar zijn voor de leerlingen op school', zien we dat 7 op de 10 scholieren (70%) helemaal akkoord gaat. 19% gaat eerder akkoord. Een kleine groep leerlingen gaat eerder niet akkoord (4%) of helemaal niet akkoord (2%) met deze stelling. 5% weet niet wat te antwoorden over deze stelling.

Van alle bevroegde scholieren weet 9% helemaal niet en 5% eerder niet wat menstrueren allemaal inhoudt. Zo'n 60% weet dat juist heel goed. 21% geeft aan dit goed te weten. 5% van de scholieren heeft geen antwoord op deze vraag. Bij scholieren die zich qua gender identificeren als 'vrouw' (6.757 antwoorden), gaat 94% (helemaal) akkoord met de stelling 'Menstruatie-armoede moet aangepakt worden op school'. Meer dan 9 op de 10 scholieren die zich identificeren als 'vrouw' (96%) gaat helemaal akkoord of akkoord met de stelling 'Menstruatieproducten zoals maandverband en tampons moeten gratis beschikbaar zijn voor de leerlingen op school'. 86% van de scholieren die zich identificeren als 'vrouw' weet (heel) goed wat menstrueren inhoudt. Zo'n 11% weet dat niet.

Bij scholieren die zich qua gender identificeren als 'man' (3.886 antwoorden), zien we dat 79% helemaal akkoord of akkoord gaat met de stelling 'Menstruatie-armoede moet aangepakt worden op school'. 77% van hen gaat (helemaal) akkoord met de stelling 'Menstruatieproducten zoals maandverband en tampons moeten gratis beschikbaar zijn voor de leerlingen op school'. 71% van de scholieren die zich identificeren als man weten (heel) goed wat menstrueren allemaal inhoudt.

Toiletten

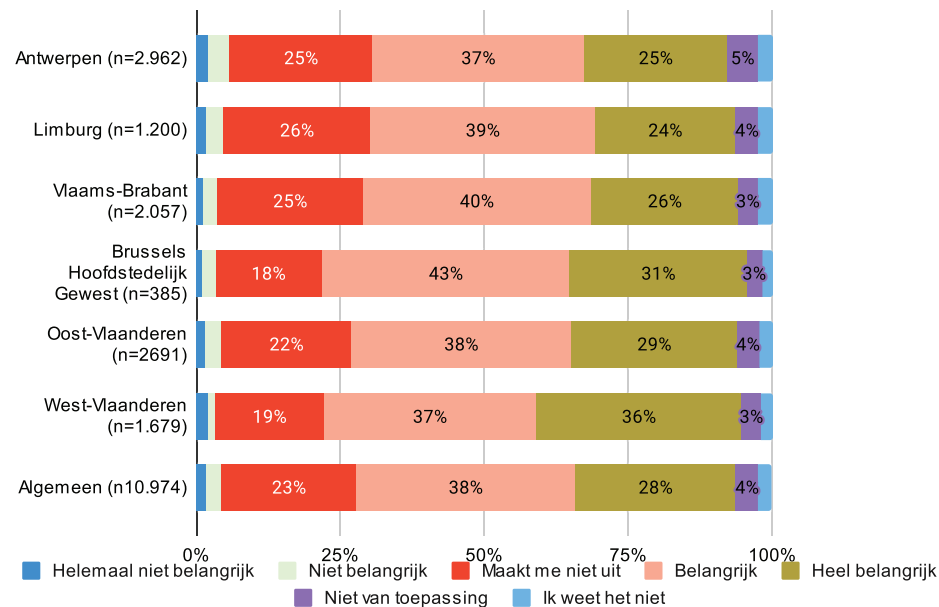
Zijn de toiletten op school proper? Bij de stelling 'De toiletten op mijn school zijn proper' geeft slechts 12% van de bevroegde scholieren aan dat de toiletten op hun school heel proper zijn. 42% van de bevroegde scholieren geeft aan eerder akkoord te zijn. Veel scholieren geven aan eerder niet akkoord (29%) te zijn met deze stelling. 14% gaat helemaal niet akkoord.

Maaltijden

Zo'n 10.974 scholieren lieten hun stem horen over maaltijden op school. We stellen vast dat zo'n tweederde van de scholieren (66%) het belangrijk tot heel belangrijk vindt te beschikken over gezonde maaltijden. Voor 23% maakt het niet uit of een school wel of niet gezonde maaltijden in de aanbieding heeft. Slechts een heel kleine groep (5%) van de bevroegde scholieren vindt gezonde maaltijden op school (helemaal) niet belangrijk.

Belang van gezonde maaltijden per provincie

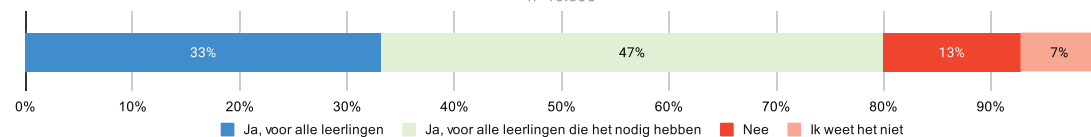
n = 10.974

Bij de scholieren die school lopen in de provincie West-Vlaanderen (1.679) zien we dat 36% het aanbieden van gezonde maaltijden op school heel belangrijk vindt. Dit percentage ligt opmerkelijk hoger dan in de andere provincies.

Het aanbieden van gezonde maaltijden op school op een kosteloze manier

n=10.996

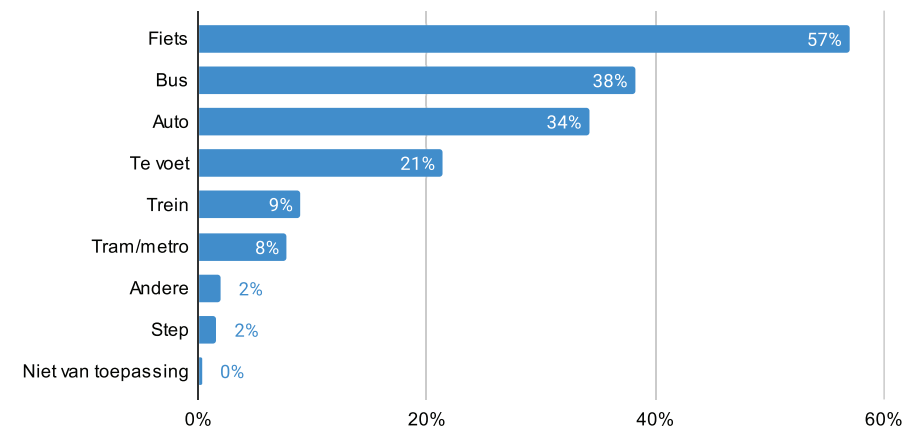
Voor 47% van de bevroegde scholieren moeten gezonde maaltijden op school kosteloos zijn voor de leerlingen die het nodig hebben. Volgens 33% van de bevroegde scholieren moeten gezonde maaltijden kosteloos beschikbaar zijn voor alle leerlingen. 13% vindt dat gezonde maaltijden betalend beschikbaar mogen zijn op school. 7% van de scholieren weet niet wat te antwoorden.

Vervoer van en naar school

Scholieren gaan met verschillende vervoermiddelen van en naar school. De meeste scholieren (57% van de scholieren) gaan het vaakst van en naar school met de fiets. Ook de bus (38%) en de auto (34%) zijn populaire vervoermiddelen voor het schooltraject. Zo'n 21% van de scholieren gaat ook vaak te voet naar school. 9% geeft aan de trein te gebruiken. 8% komt met de tram/metro naar school. Een klein deel van de scholieren (2%) gebruikt een step. 2% geeft aan andere vervoermiddelen te gebruiken.

Vervoersmiddel van en naar school

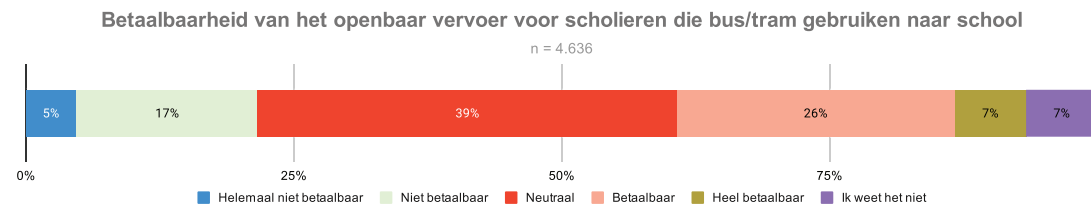
n = 10.996 (meerdere antwoorden mogelijk)

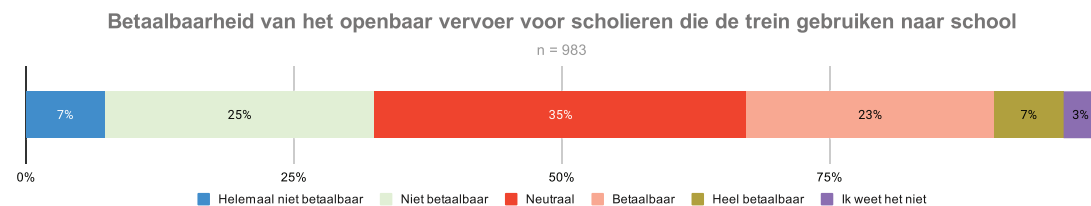
Bij de 385 Brusselse scholieren die deze vraag beantwoordden, zien we dat de tram/metro het meest populaire vervoersmiddel van en naar school is. 53% van de Brusselse scholieren gebruikt de tram/metro het meest om van en naar school te gaan.

Kostprijs openbaar vervoer

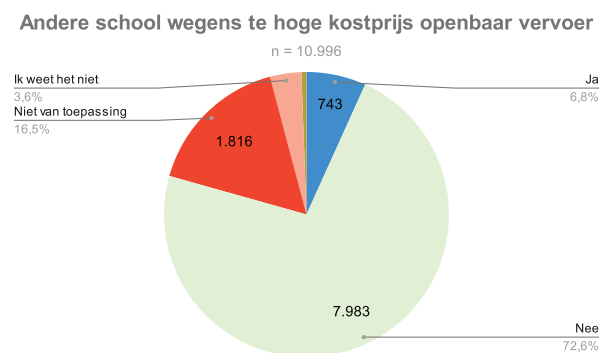
Als we peilen naar de betaalbaarheid van bus- en tramvervoer van De Lijn bij de scholieren die de tram/bus van en naar school gebruiken (4.636 scholieren), zien we dat 33% van deze scholieren de kostprijs (heel) betaalbaar vindt. 22% geeft aan dat die het bus- en tramvervoer van De Lijn (helemaal) niet betaalbaar vindt. 39% van de scholieren staat neutraal tegenover de kostprijs van het openbare bus- en tramvervoer.

Over de betaalbaarheid van het treinvervoer van de NMBS bij de scholieren die met de trein van en naar school gaan (983 scholieren), zien we dat 33% van de scholieren deze kostprijs (helemaal) niet betaalbaar vindt. 30% van deze scholieren vindt de kostprijs (heel) betaalbaar. 35% van de scholieren staat neutraal tegenover de kostprijs van een treinticket of -abonnement.

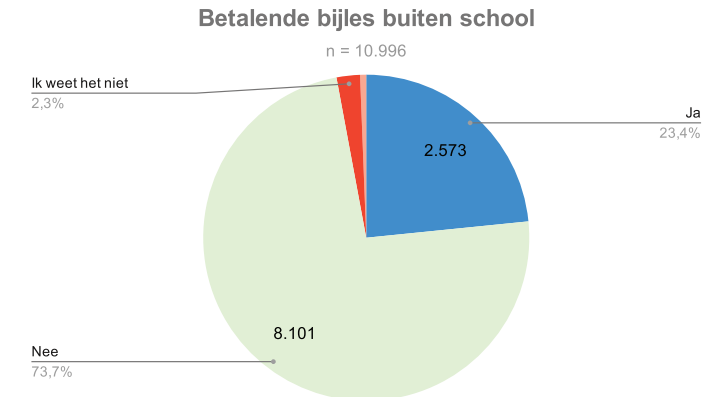

Voor 7% (743 van de 10.996 bevroegde scholieren) is de kostprijs van het openbaar vervoer ooit al een reden geweest om voor een andere school te kiezen. 73% geeft aan dat deze kostprijs nooit een drempel is geweest om voor een andere school te kiezen. Volgens 17% van de scholieren is deze vraag niet van toepassing op hen.

Bijles

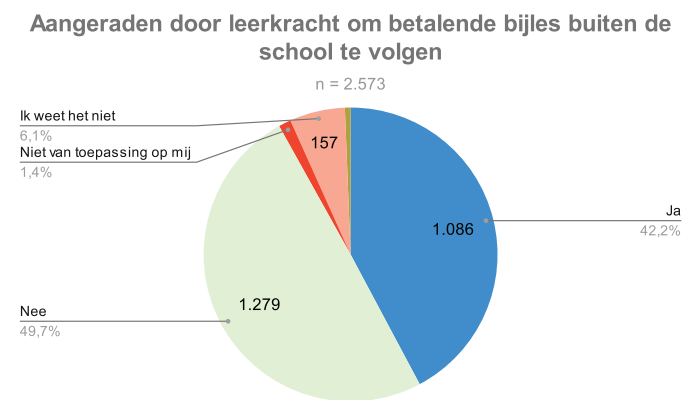
Van de 10.996 bevroegde scholieren volgde bijna 1 op de 4 (23%) al eens een betalende bijles buiten de school. 74% geeft aan nog nooit een betalende bijles buiten de school te hebben gevolgd. 2% weet het niet en 0,6% geeft liever geen antwoord op de vraag.

Scholieren die school lopen in het BuSO en deze vraag beantwoordden (200 scholieren) doen weinig beroep op betalende bijles buiten de school. 11% van hen zegt al eens een betalende bijles buiten de school te hebben gevolgd. Bij de scholieren uit de derde graad KSO zien we dat 35% (van de 142 scholieren) betalende bijles buiten de school volgt of volgde. Bij de scholieren uit de derde graad TSO (804 antwoorden) is dat 33% van hen. Van de 614 bevroegde scholieren uit de 2de graad dubbele finaliteit is dat 30%.

77% van de scholieren werd nog nooit door een leerkracht aangeraden om betalende bijles buiten de school te volgen. Bij 16% van de scholieren heeft een leerkracht wel eens aangeraden om betalende bijles buiten de school te volgen.

Bij de scholieren die al eens een betalende bijles buiten de school volgden (23% van de 10.996 bevroegde scholieren), zegt 42% dat die ooit al eens door een leerkracht werd aangeraden om zo'n bijles te volgen.

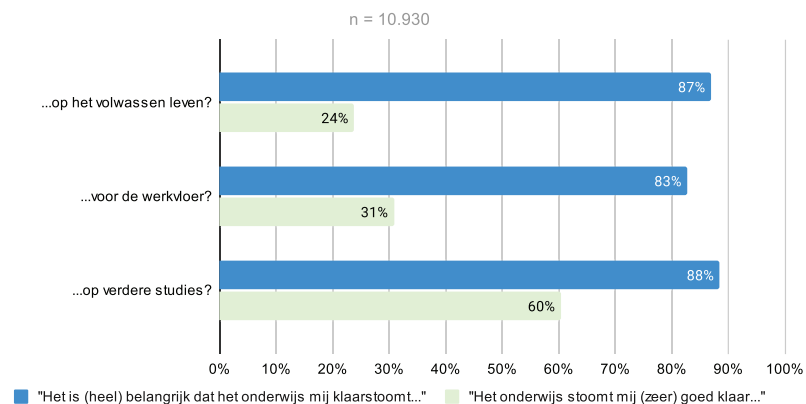

Wat we leren op school

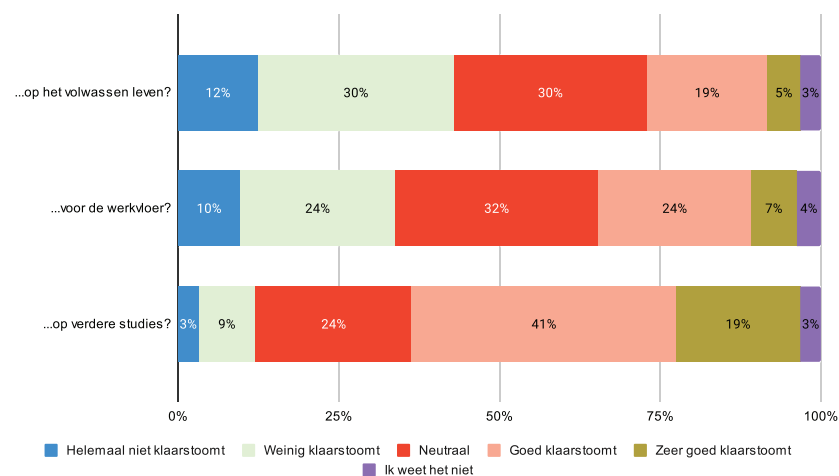
10.930 scholieren gaven hun mening over het onderdeel 'wat we leren op school'.

Vorbereiding op de toekomst

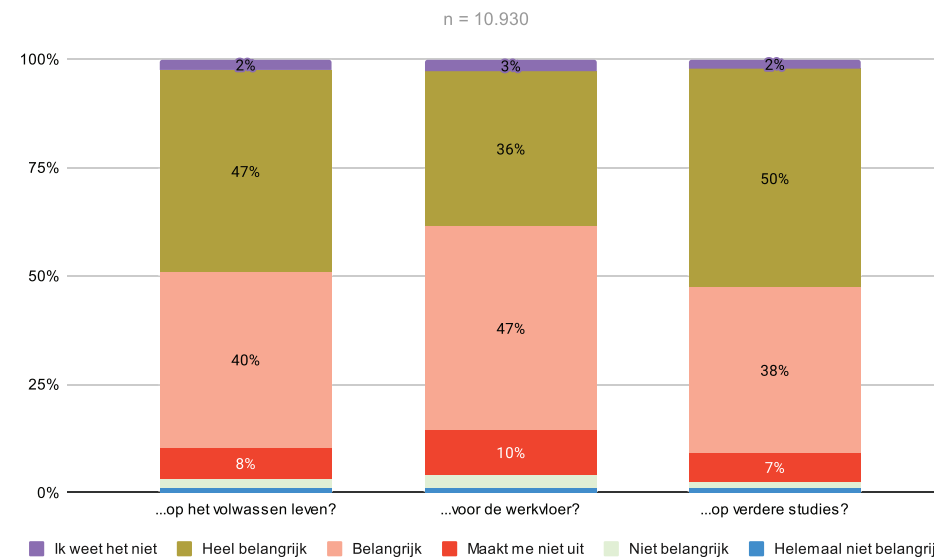
Het belang van en de mate waarin het onderwijs leerlingen klaarstoomt...

In welke mate vind je dat het onderwijs jou vandaag klaarstoomt...

Belang van het onderwijs als voorbereiding op de toekomst

Op het volwassen leven

Ongeveer 87% (van de 10.930 bevroegde scholieren) geeft aan dat het (heel) belangrijk is dat het onderwijs hen klaarstoomt op het volwassen leven (40% vindt dit belangrijk en 47% heel belangrijk). Voor slechts 2% van de scholieren is dit niet belangrijk. Amper 1% geeft aan dit helemaal niet belangrijk te vinden. Voor 8% maakt dit niet uit en 2% weet het niet.

43% van de bevroegde scholieren vindt dat het onderwijs hen vandaag weinig (30%) tot helemaal niet (12%) klaarstoomt op het volwassen leven. Zo'n 19% zegt dat het onderwijs hen vandaag goed klaarstoomt. 5% vindt dat het onderwijs hen zeer goed klaarstoomt op het volwassen leven. 30% van de bevroegde scholieren geeft aan dat het onderwijs noch weinig, noch goed klaarstoomt op het volwassen leven. 3% weet het niet.

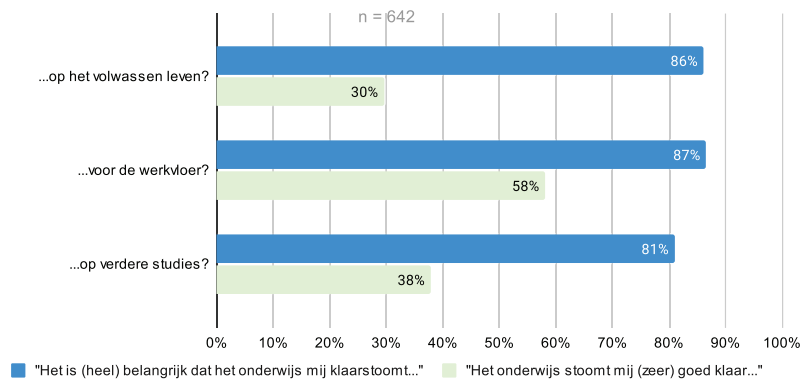
Op de werkvloer

83% van de 10.930 bevroegde scholieren vindt het (heel) belangrijk dat het onderwijs hen klaarstoomt voor de werkvloer (47% vindt dat belangrijk en 36% vindt dat heel belangrijk). Voor amper 3% is dit niet belangrijk en voor slechts 1% helemaal niet belangrijk. Voor 10% van de scholieren maakt het niet uit of het onderwijs hen al dan niet klaarstoomt op de werkvloer.

Als we vragen aan scholieren in welke mate het onderwijs hen vandaag al klaarstoomt voor de werkvloer, dan zien we dat 24% vindt dat dit weinig gebeurt. Voor 10% scholieren gebeurt dit helemaal niet vandaag. 31% van de scholieren geeft aan dat het onderwijs hen vandaag goed (24%) tot zeer goed (7%) klaarstoomt voor de werkvloer. Zo'n 32% antwoordt neutraal op deze vraag.

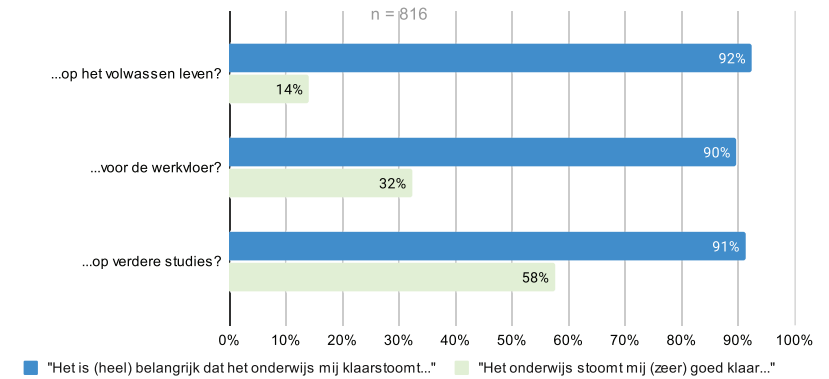
Van de 642 scholieren uit **de derde graad BSO** geeft ruim de helft (58%) aan dat het onderwijs hen vandaag goed (41%) tot zeer goed (17%) klaarstoomt voor de werkvloer. 27% staat neutraal tegenover deze vraag. 11% van deze groep geeft aan dat het onderwijs hen vandaag weinig (8%) of helemaal niet (3%) klaarstoomt voor de werkvloer.

Het belang van en de mate waarin het onderwijs leerlingen klaarstoomt... (derde graad BSO)

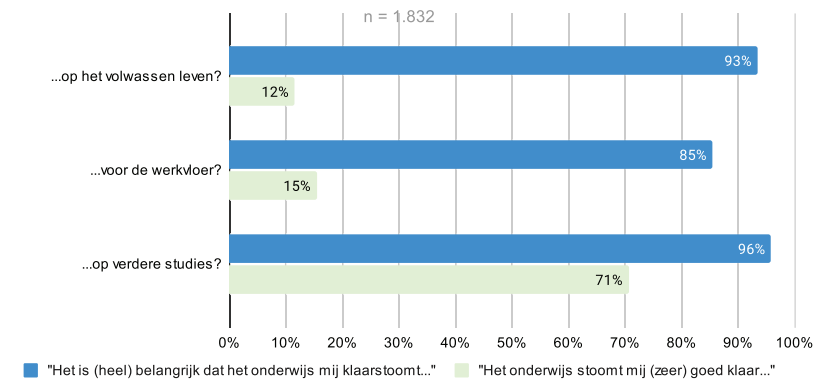
Van de 816 scholieren uit de **derde graad TSO** geeft 32% aan dat het onderwijs hen vandaag goed (26%) tot zeer goed (6%) klaarstoomt voor de werkvloer. 33% staat neutraal tegenover deze vraag. 34% van deze groep geeft aan dat het onderwijs hen vandaag weinig (25%) of helemaal niet (9%) klaarstoomt voor de werkvloer.

Het belang van en de mate waarin het onderwijs leerlingen klaarstoomt... (derde graad TSO)

Van de 1.832 scholieren uit **de derde graad ASO** geeft 15% aan dat het onderwijs hen vandaag goed (13%) tot zeer goed (2%) klaarstoomt voor de werkvloer. 30% staat neutraal tegenover deze vraag. Meer dan de helft van (53%) van deze groep geeft aan dat het onderwijs hen vandaag weinig (38%) of helemaal niet (15%) klaarstoomt voor de werkvloer.

Het belang van en de mate waarin het onderwijs leerlingen klaarstoomt... (derde graad ASO)

Op verdere studies

88% van de bevroagde 10.930 bevroagde scholieren vindt het (heel) belangrijk dat het onderwijs hen klaarstoomt voor verdere studies (38% vindt dat belangrijk en 50% heel belangrijk). Amper 1% vindt een voorbereiding op verdere studies niet belangrijk. Slechts 1% vindt dit helemaal niet belangrijk. Voor 7% maakt het niet uit en 2% weet het niet.

60% van de bevroagde scholieren geeft aan dat het onderwijs hen vandaag goed (41%) tot zeer goed (19%) klaarstoomt op verdere studies. Volgens 9% gebeurt dit vandaag nog te weinig. 3% van de scholieren ervaart dat het onderwijs hen vandaag helemaal niet klaarstoomt op verdere studies. 24% vindt dat het onderwijs hen noch goed, noch weinig klaarstoomt op verdere studies. 3% weet niet wat te antwoorden op deze vraag.

Van de 1.832 scholieren uit de **derde graad ASO** geeft 71% aan dat het onderwijs hen vandaag goed (52%) tot zeer goed (19%) klaarstoomt op verdere studies. 19% van deze bevroagde groep scholieren antwoordt neutraal op deze vraag. 9% van deze groep ervaart dat het onderwijs hen vandaag weinig (8%) tot helemaal niet (1%) klaarstoomt op verdere studies.

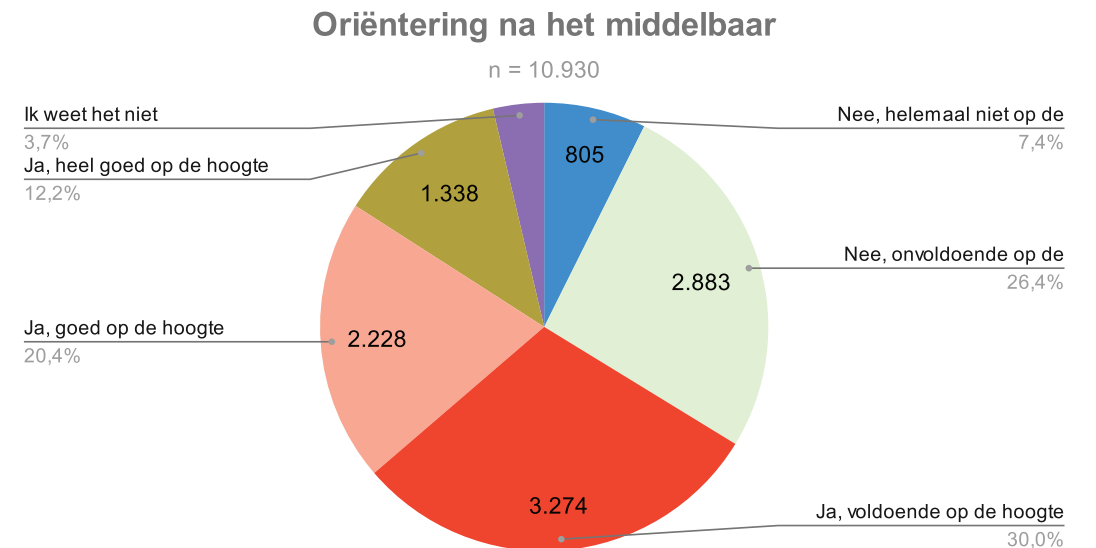
Van de 816 scholieren uit de **derde graad TSO** geeft 58% aan dat het onderwijs hen vandaag goed (43%) tot zeer goed (15%) klaarstoomt op verdere studies. 28% van deze bevroagde groep scholieren antwoordt neutraal op deze vraag. 13% van deze groep ervaart dat het onderwijs hen vandaag weinig (10%) tot helemaal niet (3%) klaarstoomt op verdere studies.

Van de 642 scholieren uit de **derde graad BSO** geeft 38% aan dat het onderwijs hen vandaag goed (27%) tot zeer goed (11%) klaarstoomt op verdere studies. 34% van deze bevroagde groep scholieren antwoordt neutraal op deze vraag. 24% van deze groep ervaart dat het onderwijs hen vandaag weinig (17%) tot helemaal niet (7%) klaarstoomt op verdere studies.

Oriëntering

Zo'n 30% van de 10.930 bevroagde scholieren geeft aan voldoende op de hoogte te zijn van de verschillende opties na het middelbaar. 20% zegt goed op de hoogte te zijn van de verschillende opties. 12% is heel goed op de hoogte. Zo'n 26% van de scholieren geeft aan onvoldoende op de hoogte te zijn van de verschillende mogelijkheden na het middelbaar. 7% zegt helemaal niet op de hoogte te zijn. 4% weet niet wat te antwoorden op deze vraag.

Bij scholieren uit het zesde en het zevende jaar (1.494 scholieren), zien we dat 30% aangeeft voldoende op de hoogte te zijn van het aanbod na het middelbaar. Zo'n 31% is goed op de hoogte en 27% heel goed op de hoogte van de verschillende opties na het middelbaar. 1 op de 10 scholieren (10%) geeft aan onvoldoende op de hoogte te zijn. 2% van de scholieren uit het zesde en zevende jaar is helemaal niet op de hoogte van het aanbod na het middelbaar.

Leren op school

We vroegen aan 10.930 scholieren om maximaal vijf thema's aan te duiden waarover ze graag meer willen leren op school. Het belangrijkste thema waar scholieren meer over willen leren op school is mentale gezondheid. Het gaat over 37% van de bevroegde scholieren (4.083 van de 10.930 scholieren). Verder zien we dat scholieren graag meer willen bijleren over de administratie van het volwassen leven (bvb. het invullen van een belastingbrief)(34%), Eerste Hulp Bij Ongevallen (30%), budgetbeheer en sparen (29%) en over solliciteren (24%).

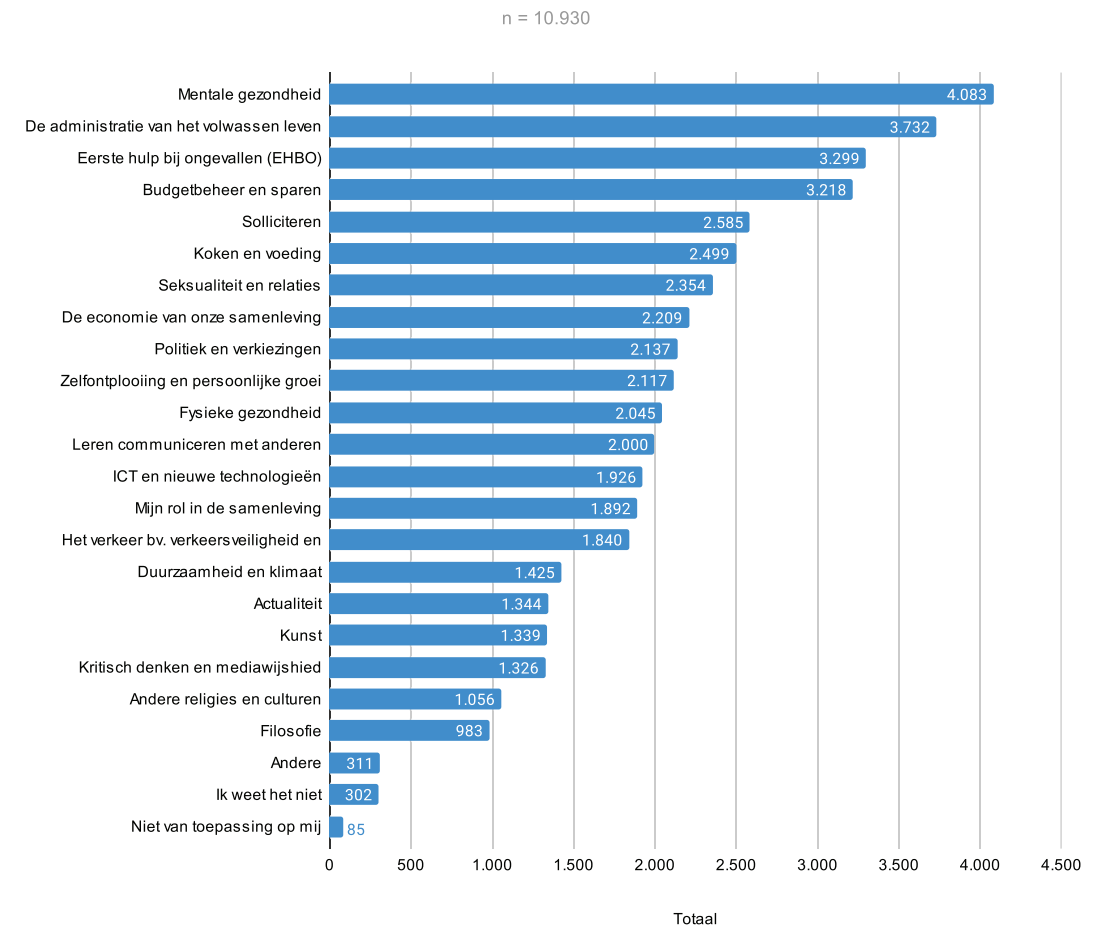
Verder zouden scholieren ook graag leren over koken en voeding (23%), seksualiteit en relaties (22%), de economie van onze samenleving (20%), politiek en verkiezingen (20%), zelfontplooiing en persoonlijke groei (19%), fysieke gezondheid (19%), leren communiceren met anderen (18%), ICT en nieuwe technologieën (18%), hun rol in de samenleving (17%) en het verkeer (bvb. verkeersveiligheid en rijbewijs)(17%).

Tot slot zien we bij 13% van de scholieren dat ze graag meer willen leren over duurzaamheid en klimaat op school. 12% wil meer leren over de actualiteit. 12% zou graag meer willen leren over kunst en opnieuw eenzelfde percentage over kritisch denken en mediawijsheid. Kleinere groepen scholieren geven aan dat ze graag meer willen leren over andere religies en culturen (10%) en filosofie (9%).

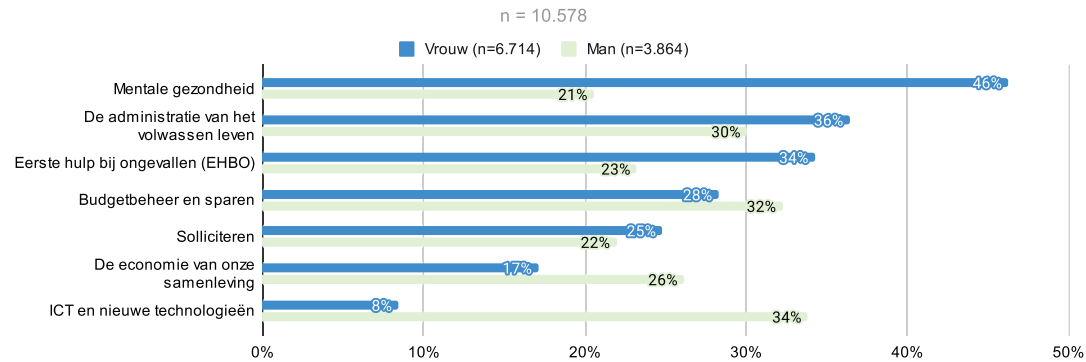
Bij de bevroegde scholieren die zich identificeren als 'man' (3.864) zien we een andere top 5. Het belangrijkste thema waar mannelijke scholieren graag meer willen over leren op school is ICT en nieuwe technologieën (34%). Het tweede belangrijkste scholieren voor mannelijke scholieren waar ze meer over willen bijleren op school is budgetbeheer en sparen (32%). 30% van de bevroegde mannelijke scholieren wil meer leren op school over de administratie van het volwassen leven. Tenslotte willen mannelijke scholieren ook meer leren op school over de economie van onze samenleving (26%) en over Eerste Hulp Bij Ongevallen (23%). Heel wat minder mannelijke scholieren (21%) willen graag meer leren over mentale gezondheid op school.

Voor de bevroegde scholieren die zich identificeren als 'vrouw' zien we de volgende top 5: mentale gezondheid (46%), de administratie van het volwassen leven (36%), Eerste Hulp Bij Ongevallen (34%), budgetbeheer en sparen (28%) en solliciteren (25%). Heel wat minder vrouwelijke scholieren (8%) willen graag leren over ICT en nieuwe technologieën.

Waarover willen scholieren het liefst meer leren op school? (maximaal 5 thema's)

Waarover willen scholieren het liefst meer leren op school? (per genderidentiteit)

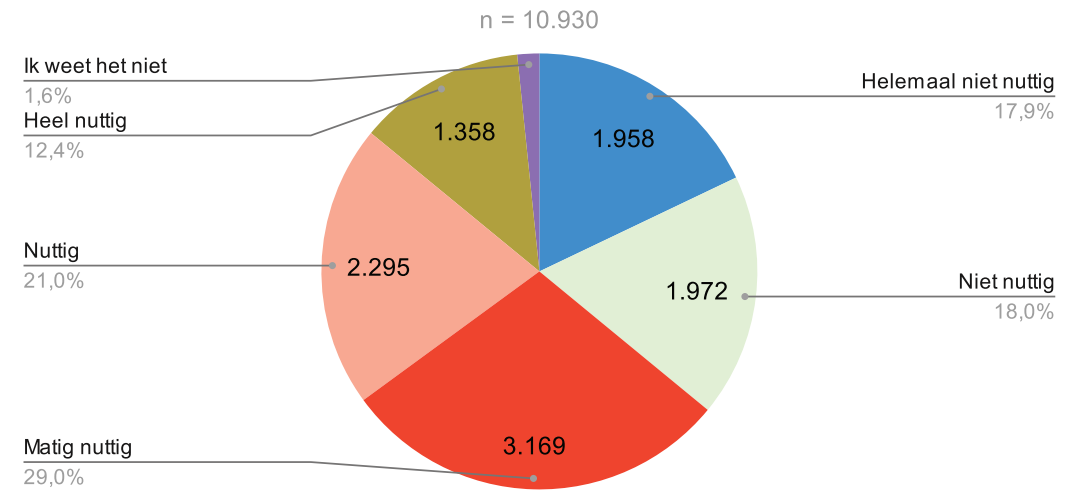
Levensbeschouwelijke vakken

Zo'n 36% van de 10.930 bevroegde scholieren vindt levensbeschouwelijke vakken zoals godsdienst, islamleer, zedenleer, enz. niet tot helemaal niet nuttig. Daartegenover staat dat zo'n 33% van de 10.930 bevroegde scholieren die levensbeschouwelijke nuttig tot heel nuttig vindt. 29% onder hen vindt de vakken matig nuttig.

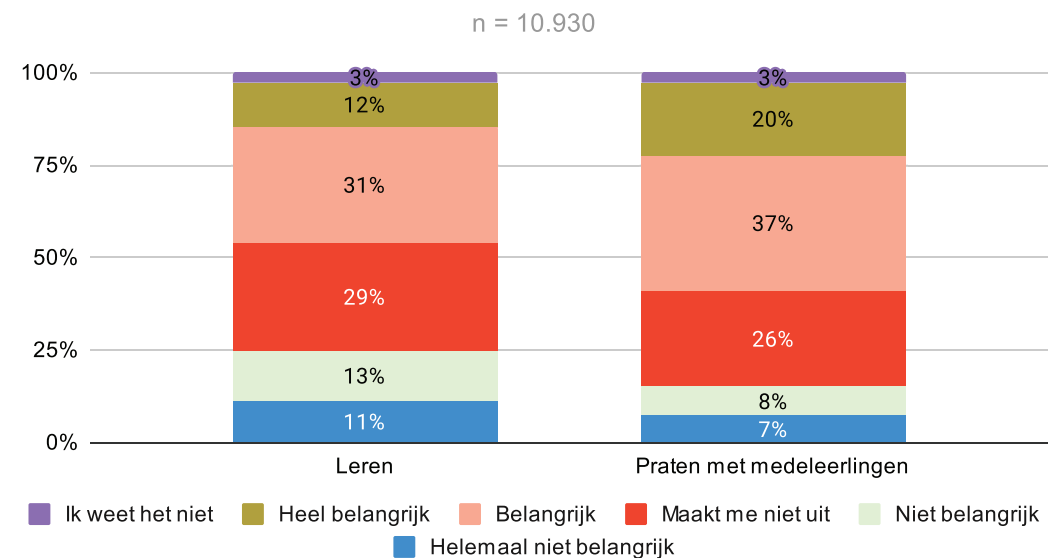
De meeste scholieren (43%) vinden het (heel) belangrijk om over verschillende godsdiensten en overtuigingen te kunnen leren op school. Voor een grote groep scholieren (29%) maakt dat niet uit. 25% van de bevroegde scholieren zegt dat het leren over godsdiensten en overtuigingen op school voor hen niet belangrijk tot helemaal niet belangrijk is.

Verder geeft 56% van de bevroegde scholieren aan dat ze het (heel) belangrijk vinden om over verschillende godsdiensten en overtuigingen te kunnen praten met medeleerlingen. 26% van de scholieren geeft aan dat het hen niet uitmaakt. Voor 15% is dit (helemaal) niet belangrijk.

Nut van levensbeschouwelijke vakken volgens scholieren

Belang van kunnen ... over verschillende godsdiensten

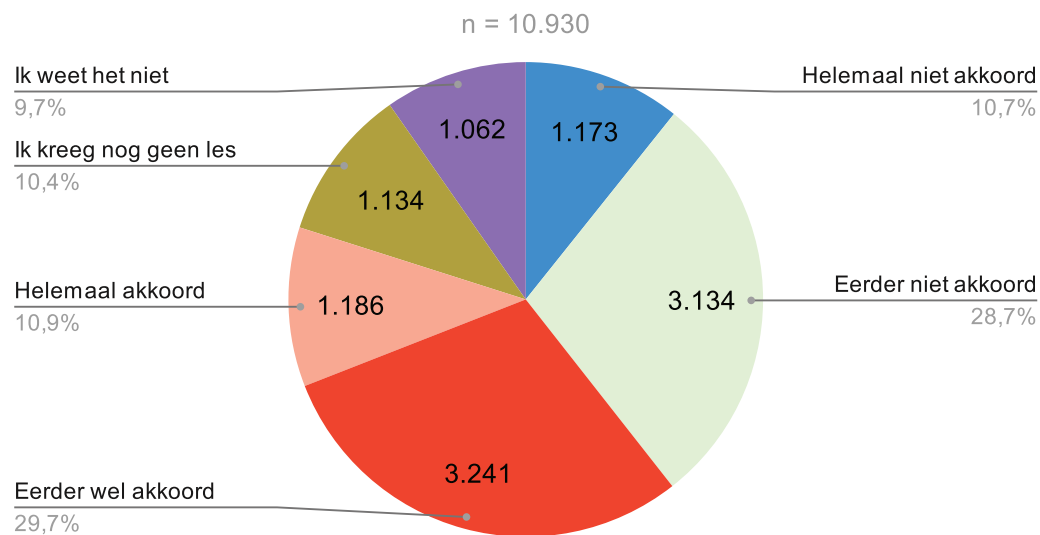
Seksuele en relationele vorming

We vroegen aan scholieren (10.930 antwoorden) in welke mate al hun vragen beantwoord zijn na de lessen seksuele opvoeding. We zien dat dit het geval is bij 41% van de bevroegde scholieren. Bij 39% van de scholieren is dat niet het geval. Van de bevroegde scholieren kreeg 10% nog geen les seksuele opvoeding. 10% van de scholieren weet niet wat te antwoorden op deze vraag.

Scholieren willen in de les seksuele opvoeding voornamelijk bijleren over seks en de eerste keer (52%), wat veilige seks precies is (48%), seks en grenzen (47%), seksuele overdraagbare aandoeningen (44%), zwangerschap, hoe je beschermen tegen zwangerschap (44%) en over menstruatie (37%).

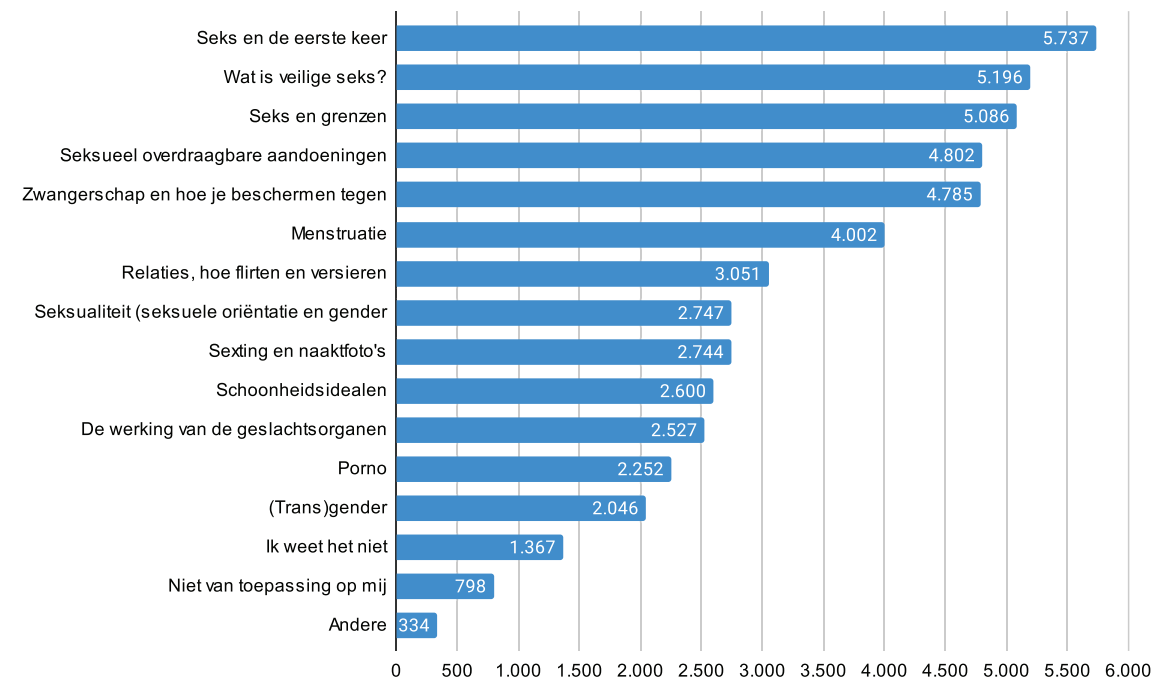
Verder zien we dat kleinere groepen scholieren tijdens de les seksuele opvoeding graag willen bijleren over relaties en hoe je moet flirten (28%). Ongeveer 1 op de 4 scholieren geeft ook aan te willen bijleren over 'seksualiteit en seksuele oriëntatie' (25%) en 'sexting en naaktfoto's' (25%). Verder willen scholieren tijdens die lessen bijleren over schoonheidsidealen (24%), de werking van de geslachtsorganen (23%), porno (21%) en (trans)gender (19%). 13% weet niet waarover ze willen bijleren tijdens de les seksuele opvoeding. 3% wil graag bijleren over andere zaken.

Na de lessen seksuele opvoeding zijn al mijn vragen over seks beantwoord

Waarover willen scholieren meer leren in de les seksuele opvoeding?

n = 10.930

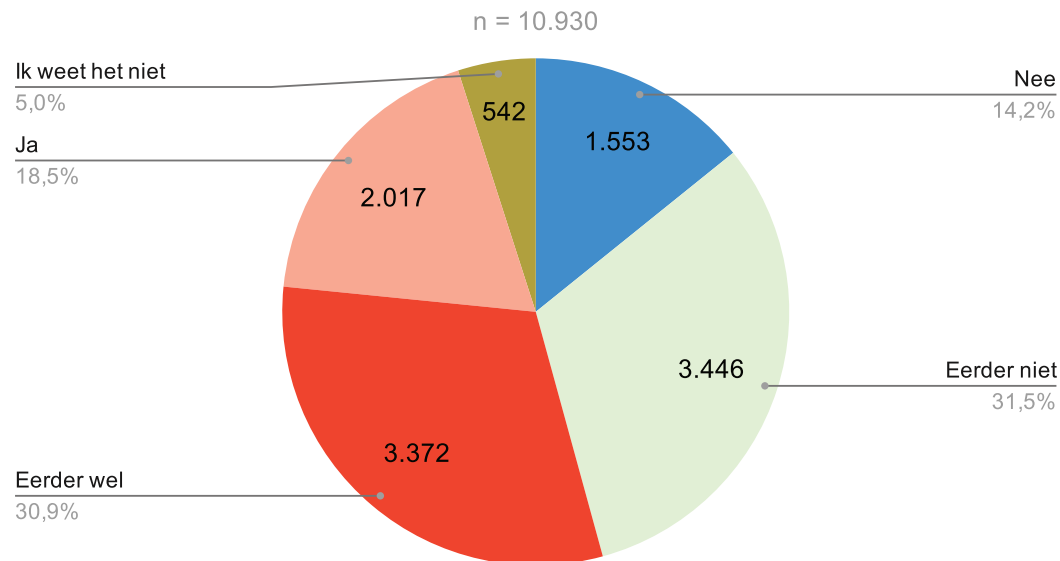
Rechten

Als we vragen naar de mate waarin scholieren goed op de hoogte zijn van hun rechten op school, zien we dat de grootste groep scholieren (32% van de 10.930 bevroegde scholieren) eerder niet op de hoogte is van hun rechten op school. Zo'n 31% geeft aan eerder wel op de hoogte te zijn van de rechten van leerlingen op school. 18% van de scholieren is wel goed op de hoogte van hun rechten op school. Daartegenover zegt 14% niet op de hoogte te zijn van hun rechten op school. Van de bevroegde scholieren heeft 5% geen antwoord op deze vraag.

Zo'n 33% van de bevroegde scholieren weet eerder wel waar ze terecht kunnen wanneer ze een vraag hebben over hun rechten als leerling. 15% van de scholieren weet dat heel goed. 28% zegt eerder niet te weten bij wie informatie te vragen over rechten op school. 18% weet helemaal niet bij wie ze terecht kunnen met dat soort vragen. 7% weet niet wat te antwoorden op deze vraag.

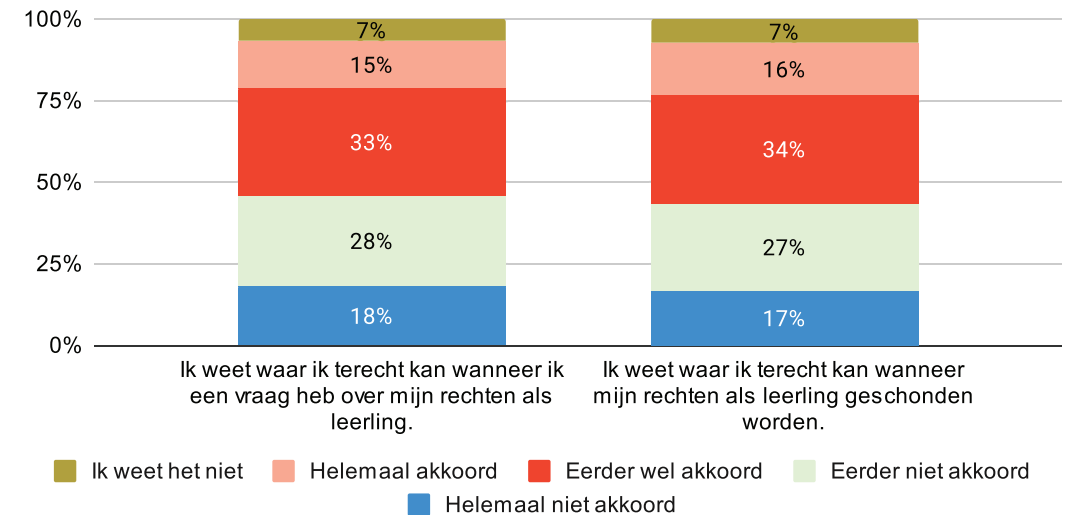
Als rechten op school geschonden worden, weet de meerderheid (34%) van de bevroegde scholieren eerder wel bij wie ze terecht kunnen. 16% weet heel goed bij wie ze terecht kunnen. Daartegenover zien we dat een relatief grote groep scholieren (27%) eerder niet weet waar ze bij een schending van hun rechten op school hulp kunnen zoeken. Zo'n 17% weet helemaal niet waar hulp te zoeken. 7% heeft geen antwoord op deze vraag.

Op de hoogte van rechten als leerling

Rechten als leerling

n = 10.930

Welbevinden

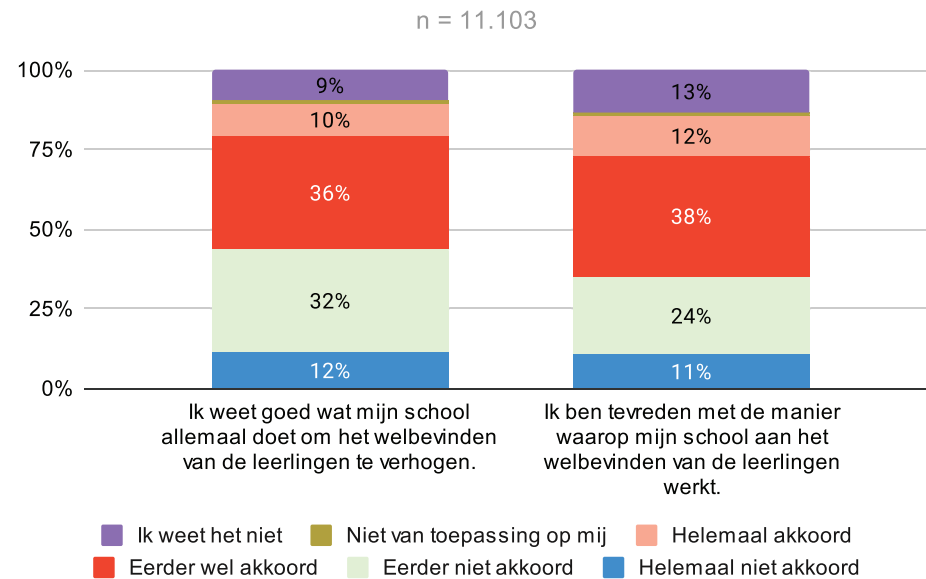
11.103 scholieren lieten hun stem horen over het thema 'welbevinden'.

Welbevindenbeleid op school - Een aanpak?

46% van de scholieren weet wat de school allemaal doet om het welbevinden van de leerlingen te verhogen (36% gaat eerder wel akkoord en 10% helemaal akkoord met de stelling). Zo'n 42% van de leerlingen weet niet goed wat de school allemaal doet om het welbevinden van de leerlingen te verhogen (32% gaat eerder niet akkoord, 12% gaat helemaal niet akkoord).

Een op twee scholieren is tevreden met de manier waarop hun school aan het welbevinden van de leerlingen werkt (38% gaat eerder wel akkoord, 12% gaat helemaal akkoord). Zo'n derde van de leerlingen (35%) is niet tevreden met de manier waarop hun school aan welbevinden van de leerlingen werkt, 24% gaat eerder niet akkoord en 11% van de scholieren gaat helemaal niet akkoord.

Welbevindenbeleid op school volgens scholieren

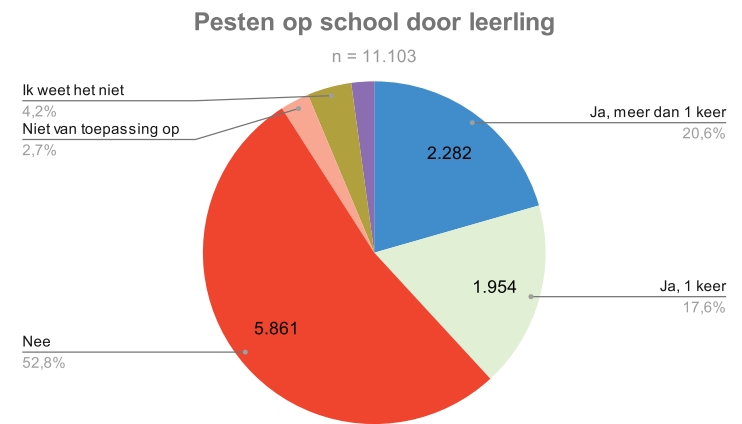

Pesten

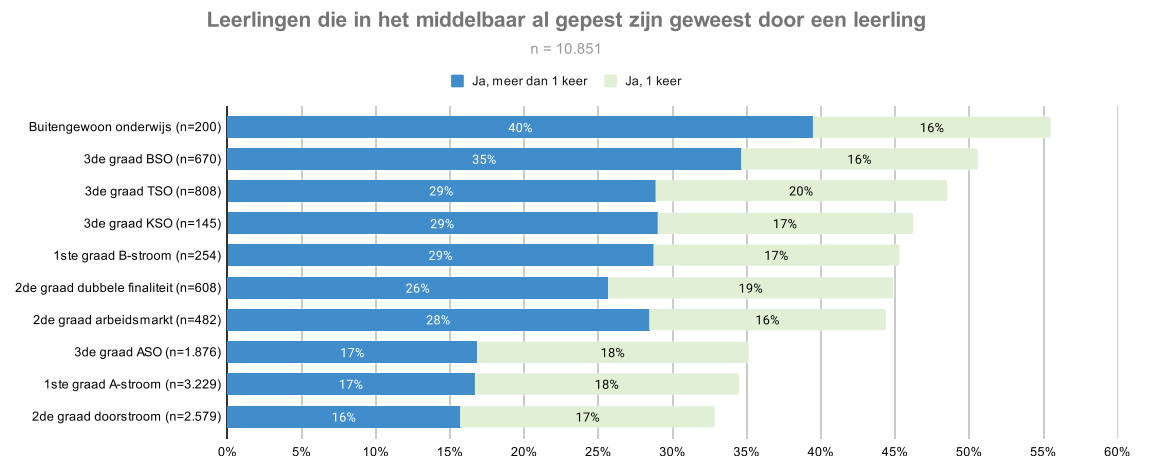
Bij het subthema 'pesten' hebben 11.103 scholieren hun mening gedeeld.

Door een leerling

Meer dan 1 op de 3 scholieren (38% van de 11.103 bevroegde scholieren) werd ooit al eens in het middelbaar gepest door een leerling op school. Daarvan werd 21% al meerdere keren gepest en 18% 'slechts' één keer gepest (in het middelbaar). Meer dan 1 op de 2 scholieren (53%) zegt in het middelbaar nog nooit gepest geweest te zijn door een leerling op school. 2% geeft liever geen antwoord op deze vraag.

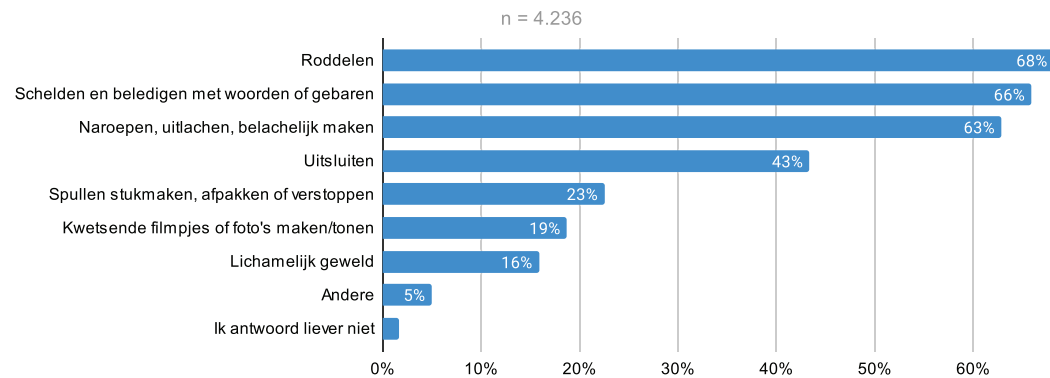

Zo'n 40% van de 200 bevroegde scholieren uit het BuSO geeft aan dat ze al meer dan één keer gepest werden door een leerling op hun school. Bij de bevroegde scholieren in de derde graad BSO (670 scholieren) is dat 35%.

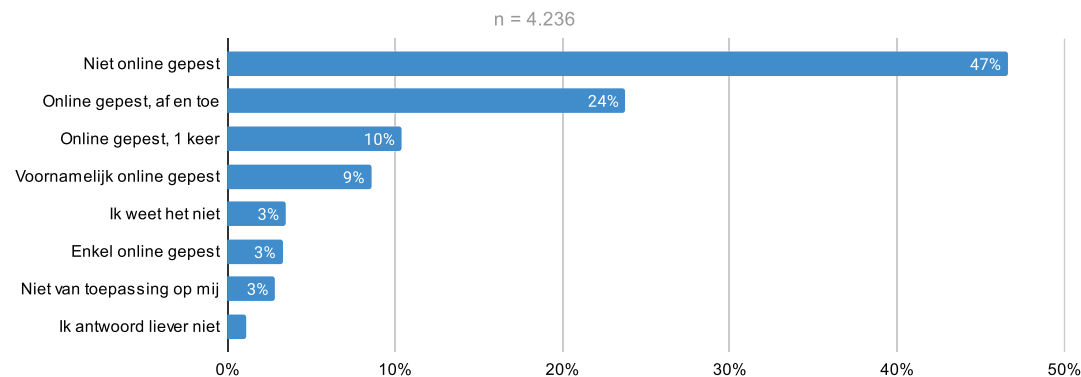
Er zijn verschillende manieren waarop wordt gepest. Het pesten door een leerling van de school gebeurt volgens gepeste scholieren (4.236 scholieren) het meest in de vorm van roddelen (68%). Ook schelden en beledigen met woorden of gebaren is een vorm van pesten die meer dan de helft van de scholieren die gepest werden (66%) vaak ervaren. 63% geeft aan dat die gepest wordt of werd in de vorm van naroeppen, uitlachen, belachelijk maken. 43% zegt dat ze worden uitgesloten. Spullen stukmaken, afpakken of verstoppen (23%) en kwetsende filmpjes maken of tonen (19%) zijn ook vormen van pesten die leerlingen ervaren. Lichamelijk geweld komt bij 16% van de bevroegde scholieren die wordt of werd gepest voor. 5% zegt dat die werd gepest op een andere manier.

Manieren waarop leerlingen gepest worden

Bij bijna de helft van de scholieren die ooit al eens gepest werden (4.236 bevroegde scholieren) gebeurde dit pesten niet online (47%). Bij 24% van de al gepeste scholieren gebeurt dit pesten af en toe online. Bij 9% van deze scholieren gebeurt dit voornamelijk online en bij 3% uitsluitend online. 10% van de scholieren, die al één of meerdere keren gepest werden, geeft aan dat dit pesten één keer online gebeurde.

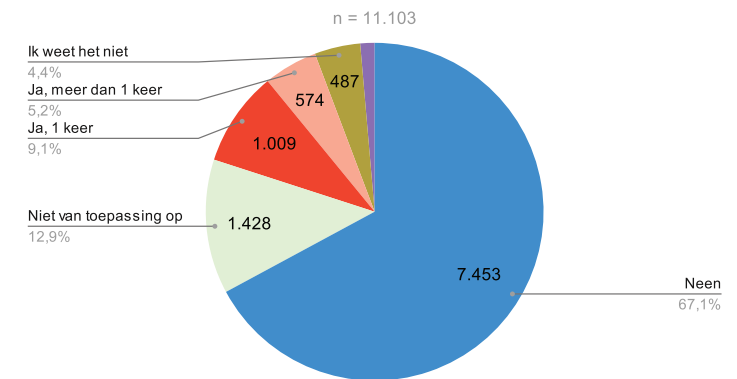
Manieren waarop gepeste leerlingen worden gepest (online of offline)

Door een leerkracht

Bij de bevroegde scholieren (11.103) stellen we vast dat de meerderheid (67%) aangeeft nog nooit gepest te zijn door een leerkracht van hun school. Daartegenover zien we dat dit bij 14% van de scholieren wel al eens het geval was. 9% van hen geeft aan al één keer gepest te worden door een leerkracht, 5% meer dan één keer. 13% geeft aan dat deze vraag niet van toepassing is op hun situatie.

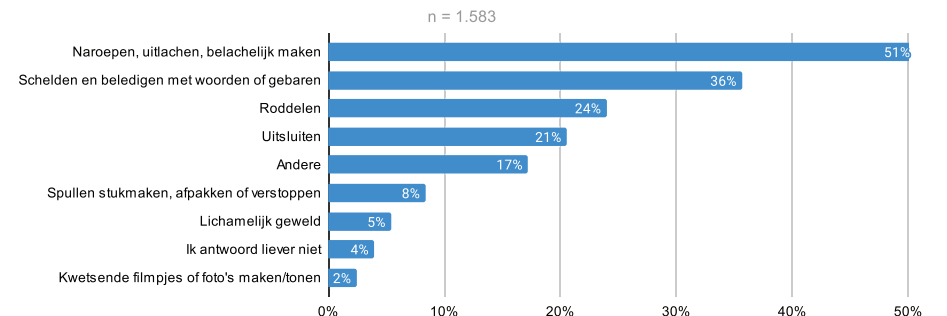
Pesten op school door een leerkracht

In totaal geven 1.583 van de 11.103 leerlingen aan ooit al eens gepest te zijn door een leerkracht. Zij laten weten dat dit het meeste gebeurt in de vorm van naroeppen, uitlachen, belachelijk maken (51%). Ook schelden en beledigen met woorden en gebaren (36%) is een vorm van pesten die scholieren die werden gepest door een leerkracht, ervaren. In mindere mate geven scholieren die gepest werden door een leerkracht aan dat dit gebeurt via roddelen (24%), uitsluiten (21%), spullen stukmaken, afpakken of verstoppen (8%), lichamelijk geweld (5%) en kwetsende filmpjes of foto's maken/tonen (2%). 17% zegt dat de leerkracht hen in een andere vorm pest.

Bij de vraag 'Gebeurde dit pesten door een leerkracht van jouw school soms ook online?', zien we dat de meeste scholieren (82%), die ooit al werden gepest door een leerkracht, 'nee' antwoorden. Amper 1% geeft aan dat het pesten enkel online gebeurt. 1% zegt 'voornamelijk online', 2% 'af en toe online' en 2% 'één keer online'. 0,4% geeft aan dat het pesten via andere kanalen gebeurde.

Manieren waarop leerlingen door leerkrachten gepest worden

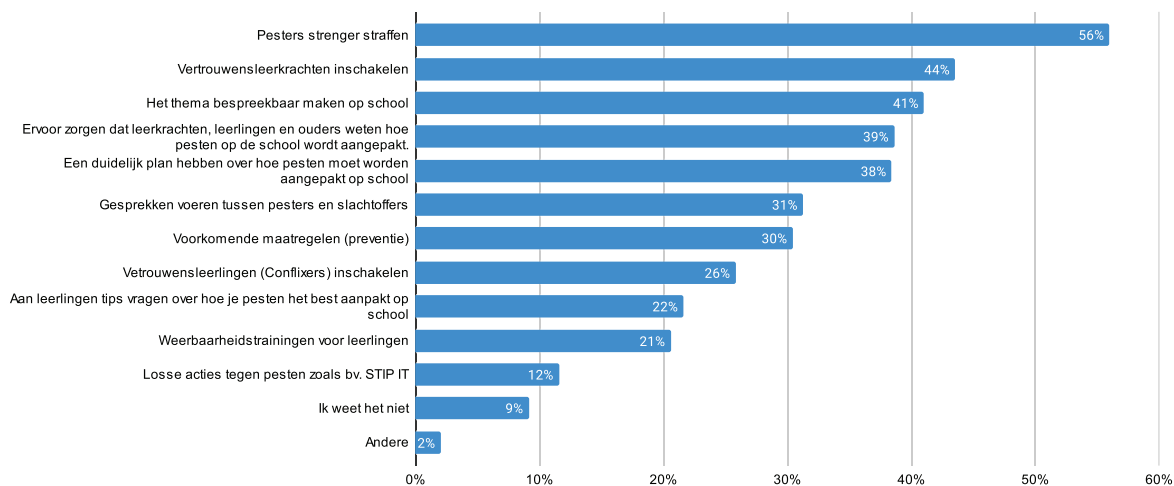
Aanpak pesten

Wanneer we aan scholieren vragen wat een school het best kan doen om pesten (ook online) aan te pakken, dan zien we dat de meerderheid (56% van de 11.103 bevroegde scholieren) aangeeft dat de pesters strenger bestraft moeten worden. Scholieren geven ook aan dat scholen vertrouwensleerkrachten moeten inschakelen (44%) en het thema 'pesten' bespreekbaar moeten maken op school (41%). 39% van de scholieren geeft aan dat de school ervoor moet zorgen dat leerkrachten, leerlingen en ouders weten hoe pesten op de school het best wordt aangepakt. Volgens 38% moet er een duidelijk plan (= antipestbeleid) zijn over hoe pesten moet worden aangepakt op school.

Zo'n 31% geeft aan dat de school bij een pestsituatie gesprekken moet voeren tussen pester(s) en slachtoffer(s). Volgens 30% moet de school preventieve maatregelen nemen. Ongeveer 1 op de 4 scholieren (26%) kiest ervoor om peer to peer support in te schakelen aan de hand van vertrouwensleerlingen (Confixers). Van de bevroegde scholieren wil 22% dat de school aan leerlingen tips vraagt over hoe je pesten het best aanpakt op school. 21% vindt weerbaarheidstrainingen voor leerlingen een geschikte aanpak tegen pesten. Een klein aantal scholieren (12%) kiest voor losse acties (bvb. STIP IT) als beste aanpak tegen pesten. 9% geeft aan het niet te weten en 2% geeft aan dat er andere zaken zijn die scholen het best doen om pesten aan te pakken.

Pesten aanpakken als school

(n = 11.103)

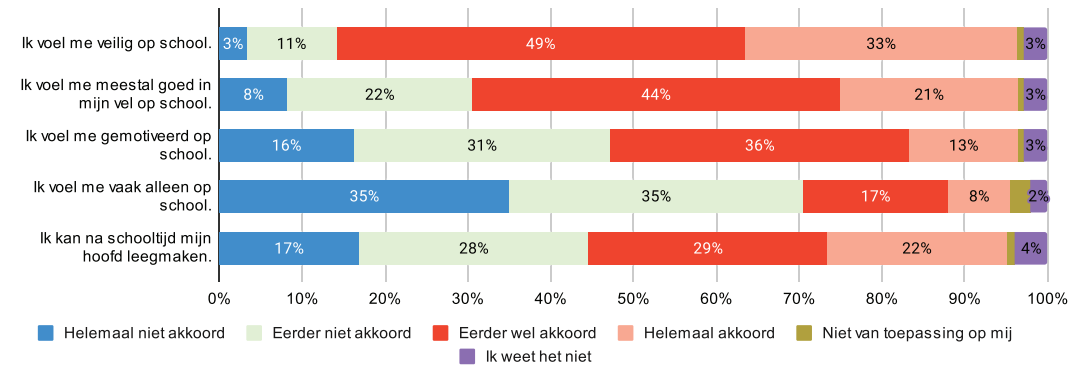
Sfeer op school

11.103 scholieren gaven hun mening op vier verschillende stellingen over sfeer op school.

De meeste scholieren voelen zich veilig op school (82% van de bevroegde scholieren). 49% gaat eerder akkoord en 33% helemaal akkoord met de stelling 'Ik voel me veilig op school'. Toch voelt ook 14% zich onveilig op school. 11% gaat eerder niet akkoord met deze stelling en 3% gaat helemaal niet akkoord.

Sfeer op school

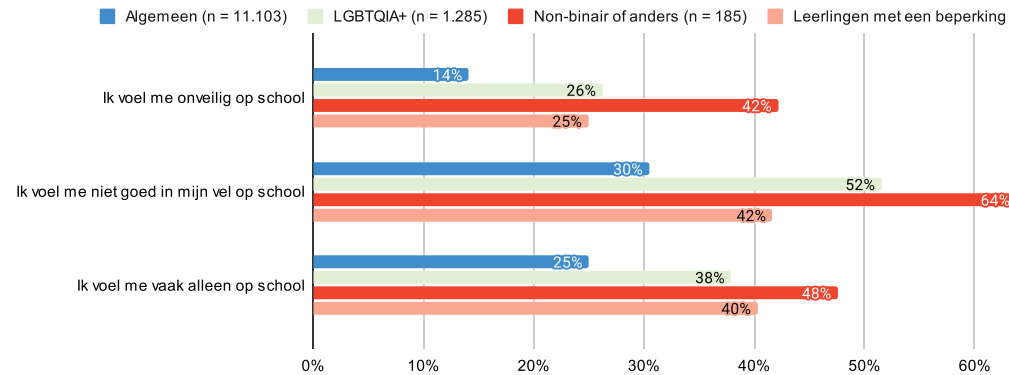
(n = 11.103)

Wanneer we bij deze stelling specifiek focussen op de groep 'LGBTQIA+ jongeren' zien we verschillen. Van de 1.285 bevroegde scholieren die zichzelf zien als LGBTQIA+ voelt ruim 1 op de 4 (26%) zich niet veilig op school. Hiervan ging 20% eerder niet akkoord en 7% helemaal niet akkoord met de stelling 'ik voel me veilig op school'. Bij de 185 leerlingen die zich identificeren als 'non-binair' of 'anders' zien we dat 42% niet akkoord gaat met de stelling (29% eerder niet akkoord en 13% helemaal niet akkoord).

Ook bij de 518 bevroegde leerlingen met een beperking merken we een verschil op bij deze stelling. 25% of 1 op de 4 bevroegde leerlingen met een beperking voelt zich niet veilig op school (7% helemaal niet akkoord en 18% eerder niet akkoord).

Sfeer op school

De meeste scholieren voelen zich meestal goed in hun vel op school (66% van de bevroagde scholieren). Dat stellen we vast omdat 44% van de scholieren eerder wel akkoord gaat en 21% helemaal akkoord gaat met de stelling 'ik voel me meestal goed in mijn vel op school'. 30% voelt zich niet goed in hun vel op school (22% gaat eerder niet akkoord en 8% helemaal niet akkoord).

Net zoals bij de vorige stelling zien we ook hier verschillen bij de resultaten van bepaalde groepen: de bevroagde leerlingen die zich zien als LGBTQIA+, leerlingen die zich identificeren als 'non-binair' of 'anders' en leerlingen met een beperking. Van de 1.285 bevroagde leerlingen die zichzelf zien als LGBTQIA+ voelt meer dan de helft (51%) zich meestal niet goed in z'n vel op school (18% gaat helemaal niet akkoord met de stelling en 33% gaat eerder niet akkoord). Bij de 185 bevroagde leerlingen die zich identificeren als 'non-binair' of 'anders', loopt dit aantal op tot 64% dat zich meestal niet goed in z'n vel voelt op school (32% gaat helemaal niet akkoord en 31% gaat eerder niet akkoord).

Opnieuw merken we ook een verschil op bij de bevroagde scholieren met een beperking (581). 42% van deze groep voelt zich meestal niet goed in z'n vel op school (14% helemaal niet akkoord en 28% eerder niet akkoord).

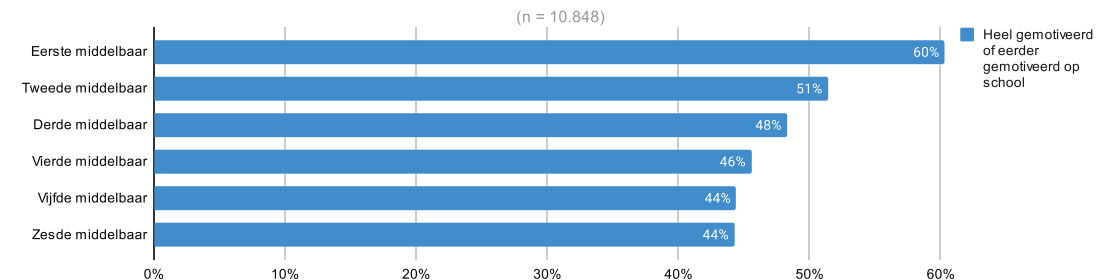
De meeste scholieren voelen zich niet vaak eenzaam op school (70% van de bevroagde scholieren). 35% gaat namelijk eerder niet akkoord en 35% helemaal niet akkoord met de stelling 'ik voel me vaak alleen op school'. 17% gaat eerder wel akkoord en 8% gaat helemaal akkoord met de stelling. We kunnen dus stellen dat 25% zich vaak alleen voelt op school.

Net zoals bij onze eerste stellingen zien we ook hier verschillen bij de resultaten van bepaalde groepen: de bevroagde leerlingen die zich zien als LGBTQIA+, leerlingen die zich identificeren als 'non-binair' of 'anders' en leerlingen met een beperking. Van de 1.285 bevroagde leerlingen die zichzelf zien als LGBTQIA+ voelt 38% zich vaak alleen op school (24% gaat eerder wel akkoord met de stelling en 13% gaat helemaal akkoord). Bij de 185 bevroagde leerlingen die zich identificeren als 'non-binair' of 'anders', loopt dit op tot 48% dat zich vaak alleen voelt op school (27% gaat eerder wel akkoord en 21% gaat helemaal akkoord). 40% van de scholieren met een beperking (581 scholieren) geeft aan zich vaak alleen te voelen op school (25% gaat eerder wel akkoord en 15% gaat helemaal akkoord).

Bijna 1 op 2 scholieren (47% van de bevroagde scholieren) voelt zich niet gemotiveerd op school. 31% gaat eerder niet akkoord en 16% helemaal niet akkoord met de stelling 'Ik voel me gemotiveerd op school'. 49% voelt zich wel gemotiveerd op school. Zo'n 36% van de scholieren gaat eerder wel akkoord en 13% gaat helemaal akkoord met de stelling.

Voor deze vraag zien we verschillen tussen de verschillende graden. Van de bevroagde leerlingen uit de eerste graad (3.702) geeft ruim de helft (56%) aan zich gemotiveerd te voelen op school (37% eerder wel akkoord en 19% helemaal akkoord). Voor de bevroagde leerlingen uit de tweede graad (3.975) en derde graad (3.320) daalt dit percentage naar (respectievelijk) 47% (36% eerder wel akkoord en 11% helemaal akkoord) en 45% (35% eerder wel akkoord en 10% helemaal akkoord).

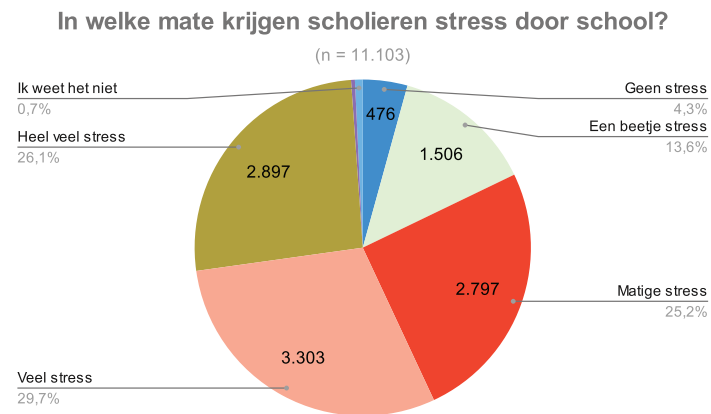
Motivatie van scholieren op school, opgedeeld per middelbaar

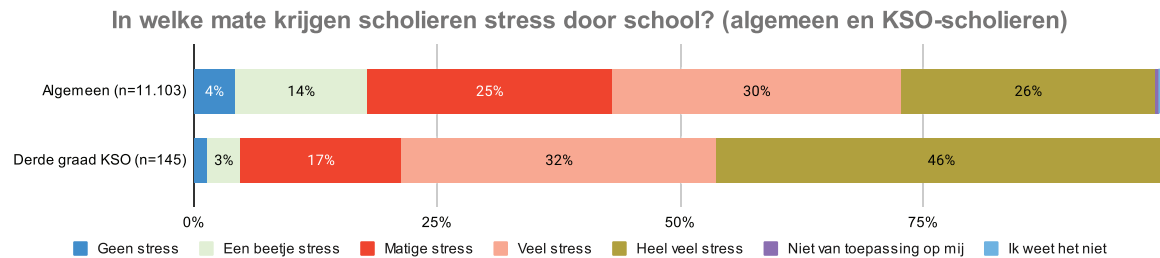
Tot slot luidt de vijfde stelling 'Ik kan na schooltijd mijn hoofd leegmaken'. Voor 51% van de bevroagde scholieren lukt dit (eerder) wel, deze groep scholieren kan goed deconnecteren na schooltijd. 45% geeft aan dat dit (eerder) niet lukt en zegt het hoofd niet te kunnen leegmaken na school.

Stress

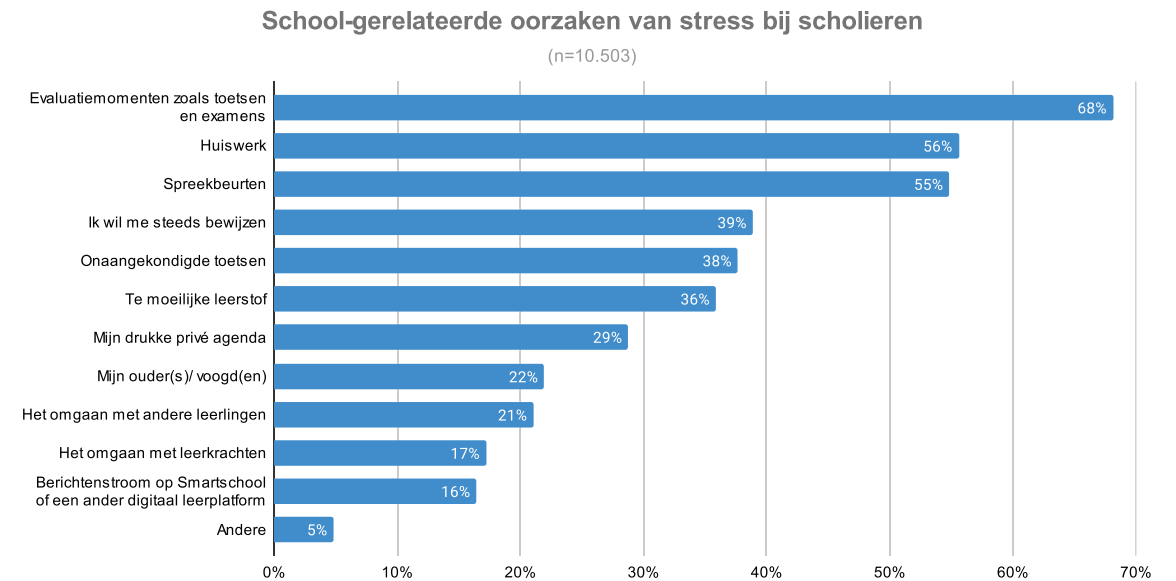
95% van de 11.103 scholieren die de vragenlijst invulden geeft aan stress te ervaren door school (van een 'beetje' tot 'heel veel'). Amper 4% geeft aan geen stress te hebben door school. Zo'n 26% geeft aan heel veel stress te krijgen door school. 30% krijgt veel stress en 25% krijgt matige stress door school. 14% krijgt een beetje stress door school.

Van de 145 bevroegde KSO-scholieren zegt bijna de helft (46%) heel veel stress te ervaren door school. 32% van de scholieren in de derde graad KSO heeft veel stress door school. Amper 1% ervaart geen stress door school.

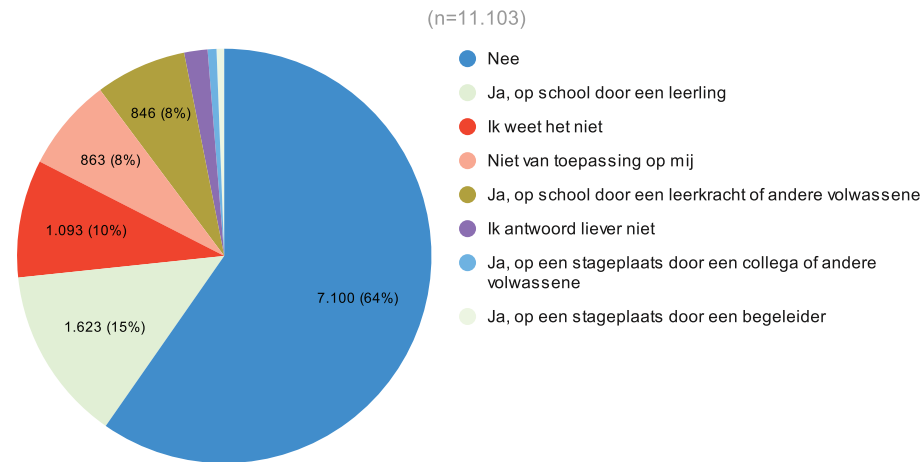
We bevroegen de scholieren die door school stress ervaren (10.503 bevroegde scholieren). Stress door school wordt volgens hen het meest veroorzaakt door evaluatiemomenten zoals toetsen en examens (68%). Ook huiswerk (56%) en spreekbeurten (55%) zijn volgens scholieren die stress ervaren belangrijke stressveroorzakers. Verder zorgen ook prestatiedruk (39%), onaangekondigde toetsen (38%), te moeilijke leerstof (36%), een drukke privé agenda (29%), de ouder(s)/voogd(en) (22%), het omgaan met andere leerlingen (21%), het omgaan met leerkrachten (17%) en tot slot de berichtenstroom op Smartschool en andere digitale leerplatformen (16%) voor de nodige stress bij scholieren. 5% geeft aan dat andere zaken stress door school veroorzaken.

Seksueel grensoverschrijdend gedrag

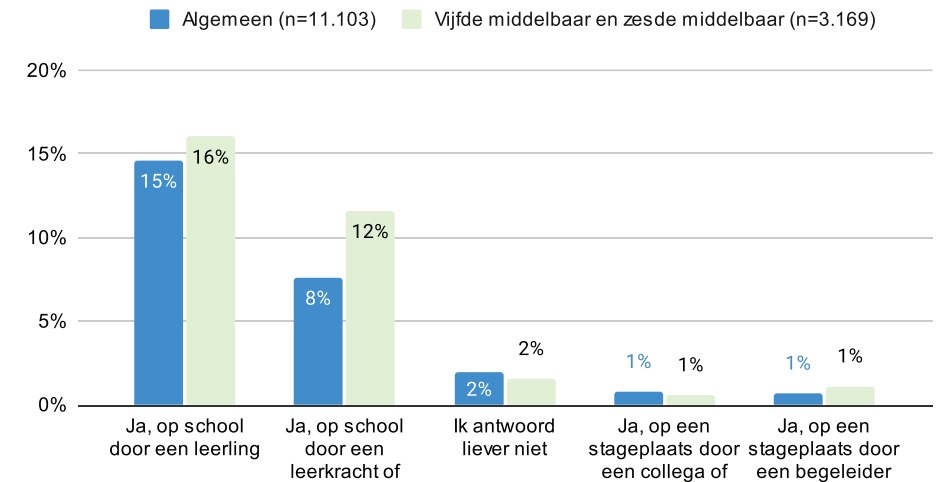
De scholieren werden bevraagd of ze al eens seksueel grensoverschrijdend gedrag zagen bij andere leerlingen op hun school of hun stageplaats.¹⁰

Scholieren die al seksueel grensoverschrijdend gedrag hebben gezien (meerdere antwoorden mogelijk)

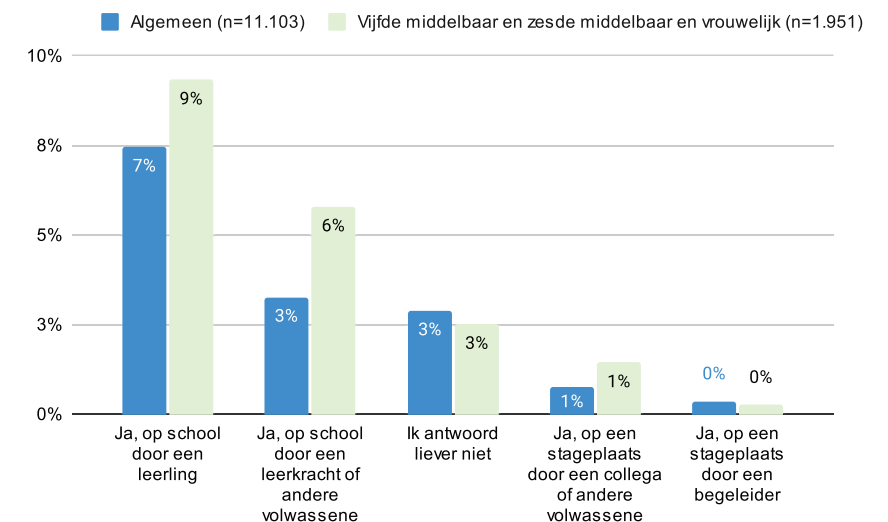
De meerderheid (64% van de 11.103 bevraagde scholieren) geeft aan dat ze dit nog nooit zagen. 15% zegt dat ze dit op school reeds zagen gebeuren door een leerling. Het gaat om 1.623 scholieren. 8% geeft aan dat ze dit zagen gebeuren door een leerkracht of andere volwassene. Het gaat om 846 scholieren. Bij scholieren in de derde graad (3.169 antwoorden) zien we dat 12% al eens grensoverschrijdend gedrag zag gebeuren door een leerkracht/andere volwassene. Het gaat om 368 scholieren. Slechts 1% van de bevraagde scholieren zag ooit al op een stageplaats grensoverschrijdend gedrag door een collega of een andere volwassene. Het gaat om 82 scholieren. 1% van de bevraagde scholieren zag stageplaats grensoverschrijdend op de stageplek gedrag gebeuren door een begeleider. Het gaat om 71 scholieren. 10% weet niet of ze ooit al seksueel grensoverschrijdend gedrag zagen. 2% geeft liever geen antwoord op deze vraag. Volgens 8% is deze vraag niet van toepassing op hen.

Scholieren die al seksueel grensoverschrijdend gedrag hebben gezien (meerdere antwoorden mogelijk)

De meerderheid van de bevraagde scholieren (78%) geeft aan dat ze nog nooit seksueel grensoverschrijdend gedrag hebben ervaren op school of op een stageplaats. Daartegenover zien we dat 7% van de bevraagde scholieren ooit al in aanraking kwam met seksueel grensoverschrijdend gedrag op school door een leerling en 3% door een leerkracht. Het gaat om respectievelijk 828 en 363 scholieren. Bij de scholieren die zich identificeren als 'vrouw' uit de derde graad (1.951 antwoorden) is dat 9% (door een leerling) en 6% (door een leerkracht). Het gaat om respectievelijk 182 en 113 scholieren.

Scholieren die al seksueel grensoverschrijdend gedrag hebben ervaren (meerdere antwoorden mogelijk)

¹⁰ De scholieren werd meegegeven dat ze onder seksueel grensoverschrijdend gedrag alles mogen verstaan "wat iemand doet of zegt en wat voor jou

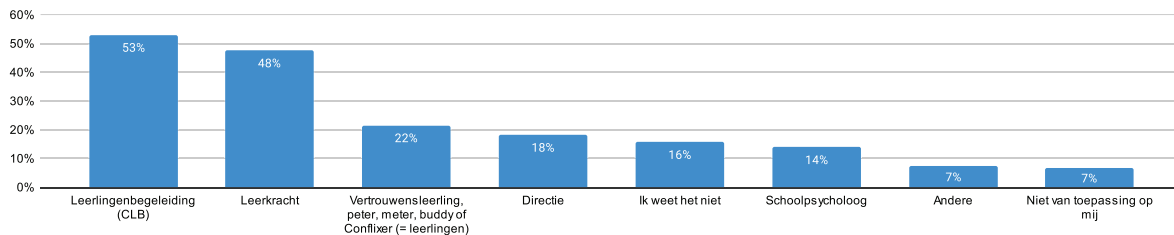
niet fijn aanvoelt zoals bijvoorbeeld: seksueel getinte opmerkingen, ongewenste aanrakingen, overdreven staren naar het lichaam, tonen van seksuele beelden, dwingen tot seks, enz."

Hulp op school

Als het even niet goed gaat, geeft meer dan de helft (53%) van de 11.103 bevroegde scholieren aan dat ze terecht kunnen bij de leerlingenbegeleiding (CLB). Ongeveer de helft van de scholieren (48%) geeft ook aan bij een leerkracht terecht te kunnen als het niet goed gaat. 22% geeft aan dat ze bij een vertrouwensleerling, peter, meter, buddy of Conflixer terecht kunnen. 18% van de scholieren antwoordt bij de directie terecht te kunnen en 14% bij een schoolpsycholoog. 7% zegt bij andere personen op school te kunnen langsgaan voor hulp. Volgens 7% is deze vraag niet van toepassing op hen. 16% weet niet wat te antwoorden.

Plekken op school waar scholieren terecht kunnen als het niet goed gaat (meerdere antwoorden mogelijk)

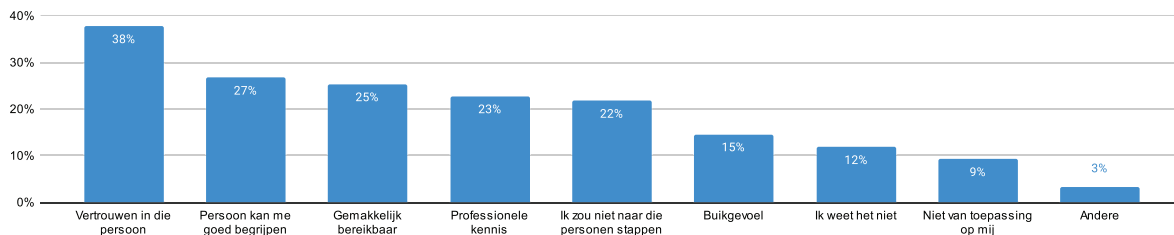
(n=11.103)

Waarom stappen scholieren op school naar bovenstaande personen? Dat doen ze voornamelijk omdat scholieren die persoon vertrouwen (38%) en/of omdat deze persoon professionele kennis heeft (23%). Voor 27% van de scholieren is het belangrijk dat die persoon hen goed kan begrijpen. Zo'n 25% van de scholieren geven aan dat ze hulp zoeken bij iemand op school omdat die gemakkelijk bereikbaar is. 15% scholieren volgen gewoon hun buikgevoel als ze naar de juiste hulp zoeken.

Redenen waarom scholieren naar bovenstaande personen stappen (n=11.103)

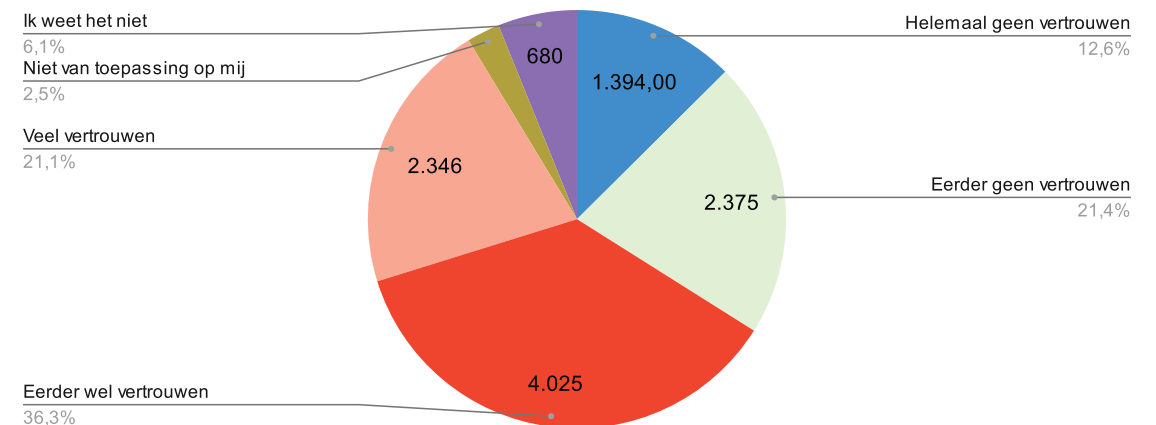
(n=11.103)

Vertrouwen leerlingen dat de leerlingenbegeleiding hun privacy respecteert? De meeste scholieren (57%) hebben er vertrouwen in dat de leerlingenbegeleiding hun privacy respecteert. 21% heeft veel vertrouwen en 36% een beetje vertrouwen dat een leerlingenbegeleider zich aan het beroepsgeheim houdt. Daartegenover zien we dat ongeveer 1 op de 5 scholieren (21%) eerder geen vertrouwen heeft dat leerlingenbegeleiding voorzichtig omgaat met hun privacy. 13% heeft zelfs helemaal geen vertrouwen.

Vertrouwen in het feit dat de leerlingenbegeleiding de privacy respecteert

(n=11.103)

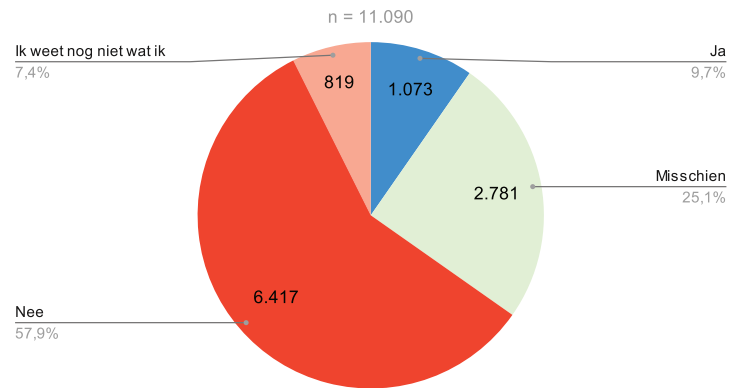
Leerkracht

11.090 scholieren lieten hun stem horen over het thema 'de leerkracht'.

Lerarenberoep

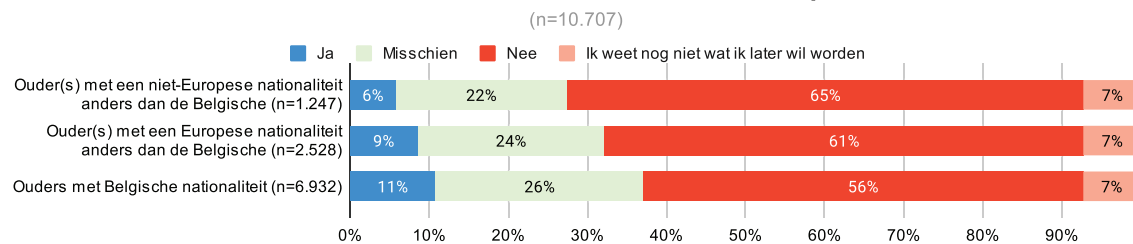
10% van de 11.090 bevraagde scholieren denkt eraan om later zelf leerkracht te worden. 1 op de 4 scholieren (25%) neemt het lerarenberoep mee in hun overweging. Net iets meer dan 1 op de 2 scholieren (58%) geeft aan om later nooit zelf leerkracht te worden. 7% van de scholieren zegt nog geen weet te hebben van wat die later wil worden.

Scholieren die eraan denken om later leerkracht te worden

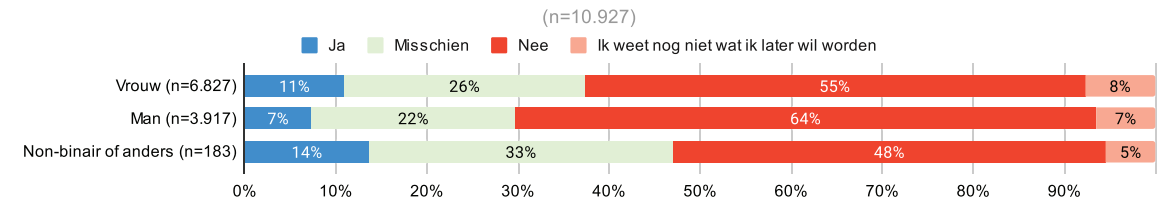

Bij de scholieren waarvan 1 of meerdere ouders een niet-Europese nationaliteit hebben, zien we dat scholieren minder vaak eraan denken om later leerkracht te worden (1.247 bevraagde scholieren). Slechts 6% wil later leerkracht worden. Da's de helft van de leerlingen waarvan de ouders de Belgische nationaliteit hebben (6.932 bevraagde scholieren). In die groep denkt 11% erover na om later leerkracht te worden.

Scholieren die eraan denken om later leerkracht te worden, per nationaliteit ouders

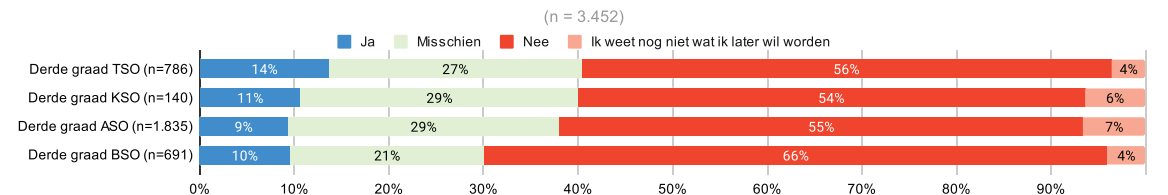

Scholieren die eraan denken om later leerkracht te worden

We merken op dat meer vrouwelijke leerlingen eraan denken om leerkracht te worden dan mannelijke leerlingen. 11% van de vrouwelijke leerlingen denkt eraan om later leerkracht te worden.

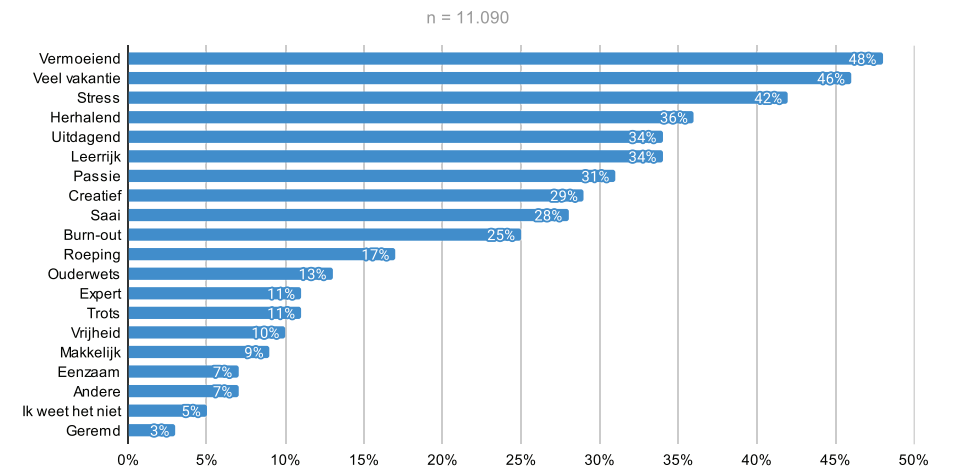
Scholieren die eraan denken om leerkracht te worden, per onderwijsvorm

In de derde graad TSO wil 14% van de 786 bevraagde scholieren graag leerkracht worden. In de derde graad KSO is dat 11% van de 140 bevraagde scholieren. In de derde graad BSO is dat 10% (van de 691 bevraagde scholieren). 9% van de 1.835 bevraagde ASO-scholieren in de derde graad wil later leerkracht worden.

Als scholieren het beroep 'leerkracht' horen, dan denken ze het meest aan de volgende woorden: vermoeiend (48%), veel vakantie (46%), stress (42%), herhalend (36%), uitdagend (34%), leerrijk (34%), passie (31%), creatief (29%), saai (28%) en burn-out (25%).

Aan welke woorden denken scholieren bij het beroep 'leerkracht'?

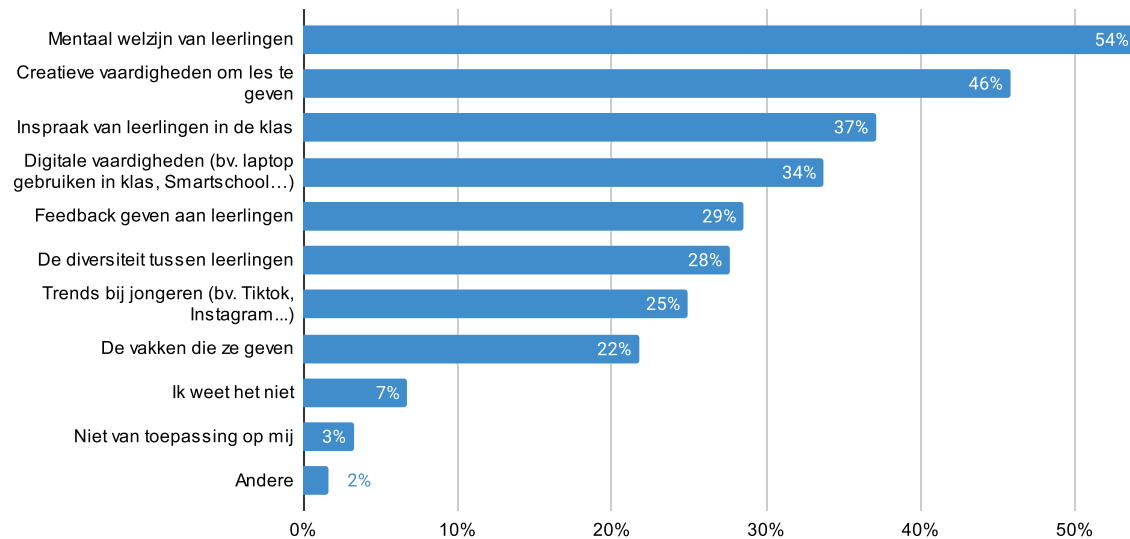

Professionalisering leerkracht

Moesten scholieren hun leerkrachten op bijscholing mogen sturen, dan vinden de meeste scholieren (54% van de 11.090 bevroegde scholieren) dat die bijscholing moet gaan over het mentaal welzijn van leerlingen. Zo'n 46% van de bevroegde scholieren kiest voor een bijscholing over creatieve vaardigheden om les te geven en 37% voor inspraak in de klas. 34% kiest voor een bijscholing over digitale vaardigheden (bvb. laptop gebruiken in de klas, Smartschool, enz.).

Waarover moeten leerkrachten op bijscholing, volgens leerlingen

n = 11.090

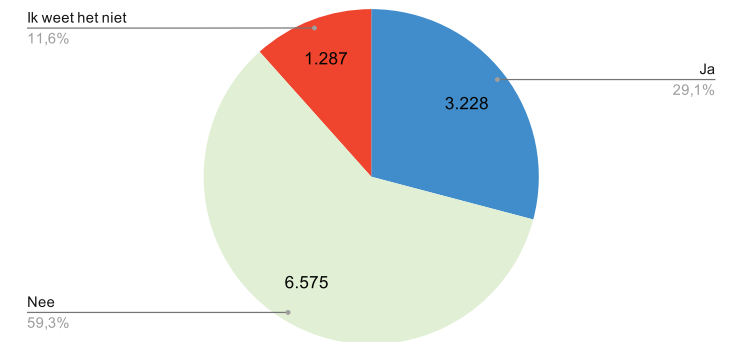
Verder zien we ook dat 29% van de scholieren kiezen voor een bijscholing over feedback geven aan leerlingen. 28% wil dat hun leerkracht bijleert over de diversiteit tussen leerlingen. 25% kiest voor een bijscholing over de trends bij jongeren. Scholieren zijn het minst fan van een bijscholing voor leerkrachten over de vakken die ze geven (22%). 2% zou kiezen voor een andere bijscholing dan hierboven opgesomd.

Leerachterstand

Heel wat leerlingen hebben door de coronacrisis én door het tekort aan leerkrachten een leerachterstand opgebouwd. **In onze bevraging zien we dat 29% van de 11.090 bevroegde scholieren het gevoel heeft een leerachterstand te hebben door het lerarentekort en door de coronacrisis.** De meerderheid (59%) van de leerlingen zegt geen leerachterstand te hebben opgebouwd. 12% van de bevroegde scholieren weet niet of ze een leerachterstand hebben opgebouwd. Bij scholieren die school lopen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (371 bevroegde scholieren) geeft 38% aan een leerachterstand te hebben opgebouwd.

Leerachterstand door coronacrisis en het lerarentekort

n = 11.090

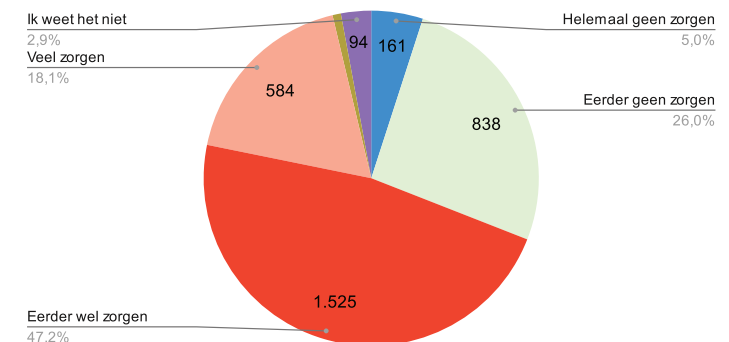

Heel wat scholieren die aangeven een leerachterstand te hebben opgebouwd (3.228 scholieren) laten weten zich zorgen te maken over die opgebouwde leerachterstand.

Het gaat om 65% van de bevroegde scholieren. Ongeveer 1 op de 2 scholieren (47%), die aangeeft een leerachterstand te voelen, maakt zich eerder wel zorgen over die leerachterstand. 18% maakt zich veel zorgen over die leerachterstand. Zo'n 26% maakt zich eerder geen zorgen. 5% van de scholieren, die aanvoelen een leerachterstand te hebben, maakt zich helemaal geen zorgen. 3% weet het niet.

Zorgen over leerachterstand

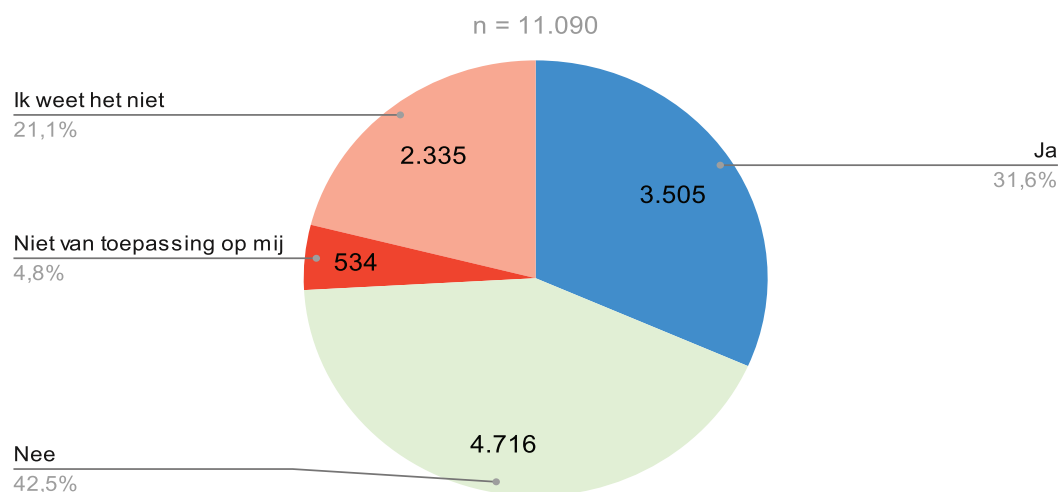
n = 3.228

Diversiteit lerarenteam

Op de vraag 'Is het leerkrachtenteam op jouw school momenteel een goede weerspiegeling van de wereld buiten de school?', antwoordt bijna de helft (43%) van de 11.090 bevroegde scholieren dat dit momenteel niet zo is. 32% van de scholieren geeft aan dat het leerkrachtenteam wel een goede weerspiegeling is van de wereld buiten de school. 21% weet het niet.

Het lerarenteam als weerspiegeling van de wereld buiten de school

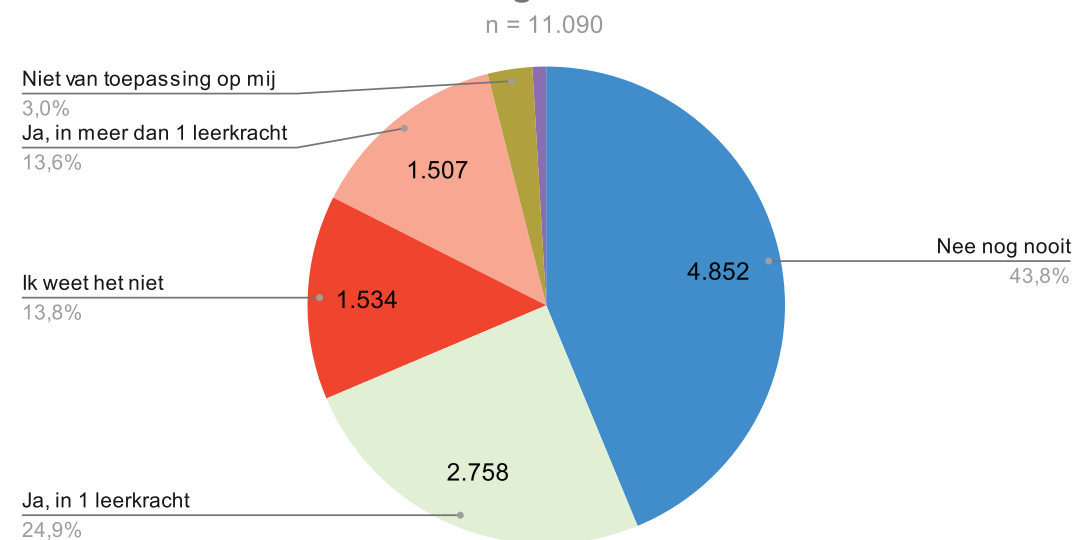

44% van de scholieren (11.090 bevroegde scholieren) herkende zichzelf nog nooit in een leerkracht. Bij scholieren die thuis naast het Nederlands ook een andere taal spreken, is dat 1 op de 2 (51% van de 2.963 bevroegde scholieren). Ongeveer 1 op de 2 scholieren met 1 of meerdere ouders met een niet-Europese nationaliteit, herkende zichzelf nog nooit in een leerkracht (54% van de 1.247 bevroegde scholieren).

1 op de 4 scholieren (25% van de 11.090 bevroegde scholieren) zegt zichzelf al eens in één leerkracht te hebben herkend.

14% van alle bevroegde scholieren herkende zichzelf al in meer dan één leerkracht. Bij scholieren met een beperking is dat zelfs 28% van de 583 bevroegde scholieren.

Herkenning in leerkracht

Diversiteit

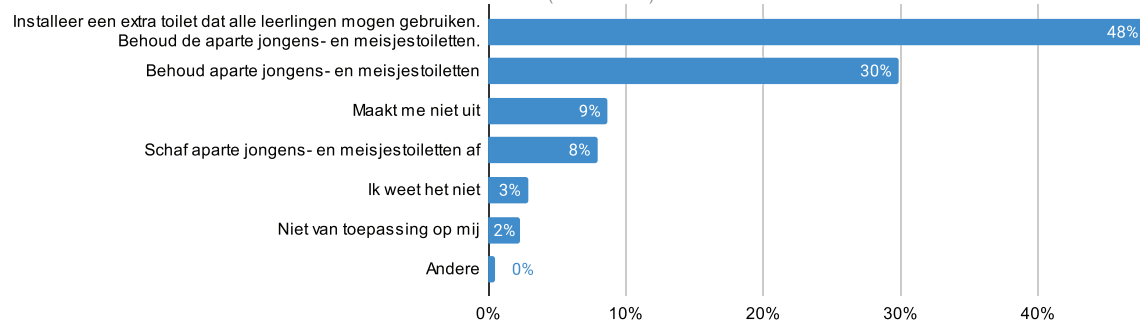
11.072 scholieren gaven hun mening over het thema 'diversiteit'.

Toiletten

Bijna 1 op de 2 (48% van de 11.072) scholieren is het meest fan van aparte jongens- en meisjestoiletten met een extra toilet dat alle leerlingen mogen gebruiken (= genderneutraal toilet). Verder is een grote groep scholieren (30%) fan van aparte toiletten voor jongens en meisjes, zoals die nu al in de meeste scholen bestaan. Een kleine groep scholieren (8%) verkiest het afschaffen van de aparte jongens- en meisjestoiletten en wil dat iedereen alle toiletten kan gebruiken op school.

Gegenderde toiletten op school

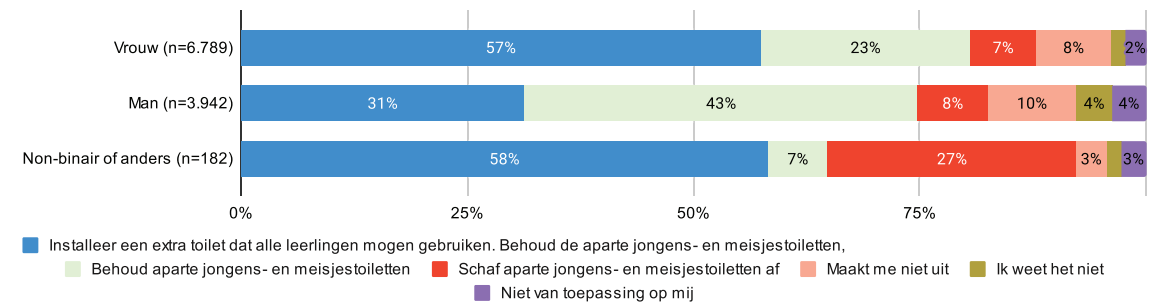
(n = 11.072)

Bij de bevroagde scholieren die zich identificeren als 'vrouw' (6.789 scholieren) geeft 57% de voorkeur aan aparte jongens- en meisjestoiletten met een extra toilet dat alle leerlingen mogen gebruiken. 23% van de meisjes verkiest aparte toiletten voor jongens en meisjes, zoals die nu al in de meeste scholen bestaan. Voor 8% maakt het niet uit. 7% zou de aparte jongens- en meisjestoiletten afschaffen zodat iedereen alle toiletten kan gebruiken op school.

Gegenderde toiletten op school

(n = 10.913)

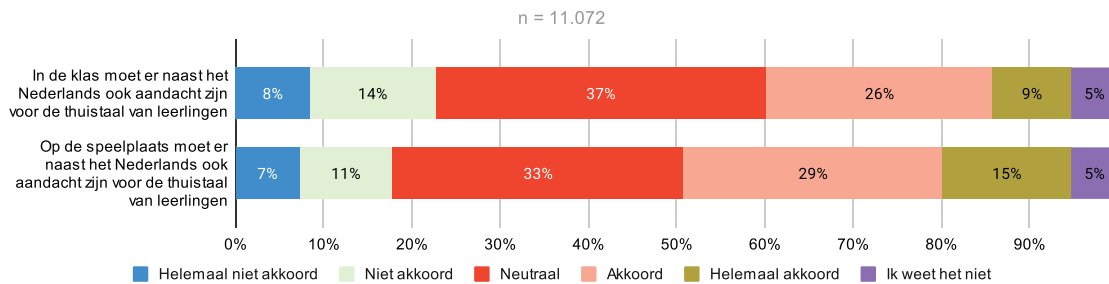
Bij de bevroagde scholieren die zich identificeren als 'man' (3.942 antwoorden) geeft 43% de voorkeur aan aparte jongens- en meisjestoiletten met een extra toilet dat alle leerlingen mogen gebruiken. 31% van de jongens verkiest aparte toiletten voor jongens en meisjes, zoals die nu al in de meeste scholen bestaan. Voor 10% maakt het niet uit. 8% zou de aparte jongens- en meisjestoiletten afschaffen zodat iedereen alle toiletten kan gebruiken op school.

Bij de bevroagde scholieren die zich identificeren als 'non-binair' of 'anders' (182 antwoorden) geeft 58% de voorkeur aan aparte jongens en meisjes toiletten met een extra toilet dat alle leerlingen mogen gebruiken. Slechts een klein aantal (7%) van deze bevroagde groep verkiest aparte toiletten voor jongens en meisjes, zoals die nu al in de meeste scholen bestaan. Voor 3% maakt het niet uit. 27% zou de aparte jongens- en meisjestoiletten afschaffen zodat iedereen alle toiletten kan gebruiken op school.

Thuis taal

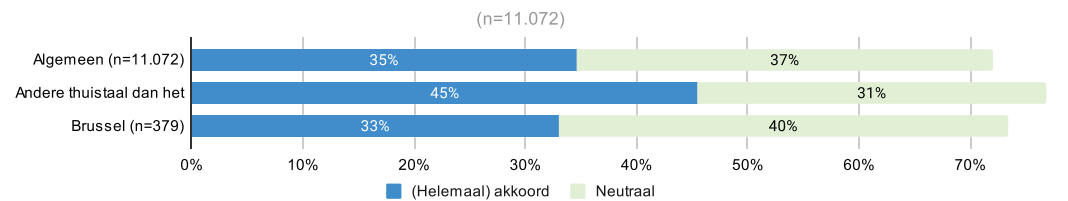
Bij de vraag 'In welke mate vind je dat er in de klas naast het Nederlands ook aandacht moet zijn voor de thuistaal van leerlingen?', antwoorden de meeste scholieren (37%) dat ze neutraal staan tegenover deze vraag. Zo'n 35% van de bevroegde scholieren wil meer aandacht voor de thuistaal van scholieren in de klas (26% gaat akkoord en 9% helemaal akkoord). 23% vindt dat er naast het Nederlands geen aandacht moet zijn voor een andere thuistaal van scholieren (14% gaat niet akkoord en 9% helemaal niet akkoord). 5% weet het niet.

Thuis taal toestaan op school?

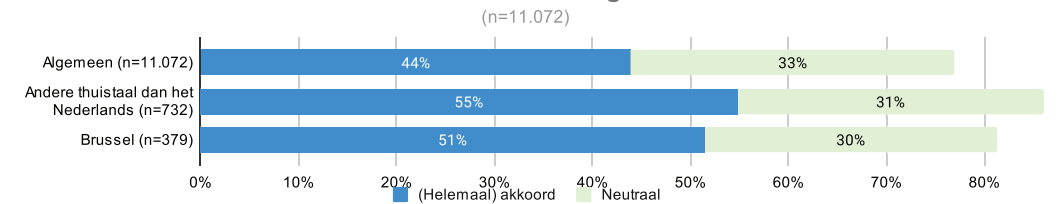
De bevroegde leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands (732 bevroegde scholieren) antwoorden anders op deze vraag. Zo'n 45% van deze bevroegde groep wil meer aandacht voor de thuistaal van scholieren in de klas (27% gaat akkoord en 18% gaat helemaal akkoord met deze stelling). 31% antwoordt neutraal op deze vraag. 17% vindt dat er naast het Nederlands geen aandacht moet zijn voor een andere thuistaal van scholieren (11% niet akkoord en 7% helemaal niet akkoord). 6% weet het niet.

Moet er naast Nederlands in de klas ook aandacht zijn voor de thuistaal van leerlingen?

Van de leerlingen die schoollopen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (379 bevroegde scholieren) antwoordt 40% neutraal op deze vraag. Zo'n 33% van de bevroegde scholieren wil meer aandacht voor de thuistaal van scholieren in de klas (26% gaat akkoord en 7% gaat helemaal akkoord met deze vraag). 22% vindt dat er naast het Nederlands geen aandacht moet zijn voor een andere thuistaal van scholieren (16% niet akkoord en 6% helemaal niet akkoord). 4% weet niet wat te antwoorden.

Vind je dat er op de speelplaats, naast het Nederland, ook aandacht moet zijn voor de thuistaal van leerlingen?

Als we vragen in welke mate dat scholieren vinden dat er op de speelplaats naast het Nederlands ook aandacht moet zijn voor de thuistaal van scholieren, dan zien we dat de 33% neutraal staat tegenover deze vraag. 44% van de bevroegde scholieren vindt dat er op de speelplaats aandacht moet zijn voor de thuistaal van leerlingen (29% gaat akkoord en 15% helemaal akkoord). Daarnaast stellen we vast dat 18% van de scholieren niet vindt dat er op de speelplaats aandacht moet zijn voor een andere thuistaal dan het Nederlands (11% gaat niet akkoord en 7% helemaal niet akkoord). 5% weet niet wat te antwoorden.

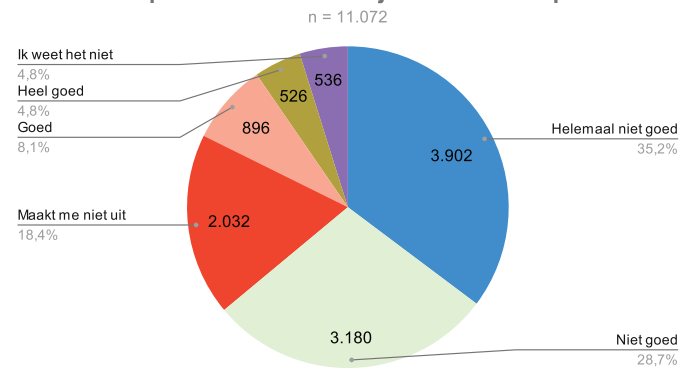
Ook bij deze vraag zien we verschillende antwoorden bij de 732 leerlingen die een andere taal spreken thuis dan het Nederlands. Meer dan de helft (55%) van deze bevroegde groep scholieren vindt dat er op de speelplaats aandacht moet zijn voor de thuistaal van leerlingen (28% gaat akkoord en 27% gaat helemaal akkoord met deze vraag). 25% van deze scholieren staan neutraal tegenover deze vraag. Daarnaast stellen we vast dat 13% van de scholieren niet vindt dat er op de speelplaats aandacht moet zijn voor een andere thuistaal dan het Nederlands, want 9% gaat niet akkoord en 4% gaat helemaal niet akkoord met de stelling. 7% weet niet wat te antwoorden.

Van de leerlingen die schoollopen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (379 bevroegde scholieren) wil meer dan de helft (51%) aandacht voor de thuistaal van scholieren op de speelplaats (30% gaat akkoord en 21% gaat helemaal akkoord met deze vraag). 30% staat neutraal tegenover deze vraag. 16% vindt dat er op de speelplaats naast het Nederlands geen aandacht moet zijn voor een andere thuistaal van scholieren (10% niet akkoord en 6% helemaal niet akkoord). 4% weet niet wat te antwoorden. 3% weet het niet.

Levensbeschouwelijke kentekens

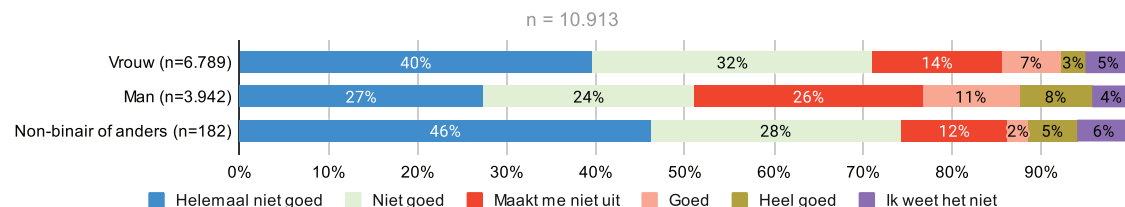
Meer dan de helft (64%) van de 11.072 bevroegde scholieren vindt een verbod op levensbeschouwelijke kentekens op school (helemaal) niet goed. 29% vindt zo'n verbod niet goed. De grootste groep scholieren (35%) vindt zo'n verbod helemaal niet goed. Voor 18% maakt het niet uit of er al dan niet een verbod is op levensbeschouwelijke kentekens. Zo'n 8% vindt zo'n verbod een goede zaak. 5% van de scholieren vindt een verbod op levensbeschouwelijke kentekens een heel goede zaak. 5% weet niet wat te antwoorden op deze vraag.

Verbod op levensbeschouwelijke kentekens op school

Bij de 3.942 bevroegde leerlingen die zich identificeren als 'man' valt het op dat 26% neutraal staat tegenover deze vraag. 19% van de mannelijke leerlingen vindt het verbod op levensbeschouwdelijke kentekens een goede zaak, bij de vrouwelijke medeleerlingen vindt 10% dat een goede zaak.

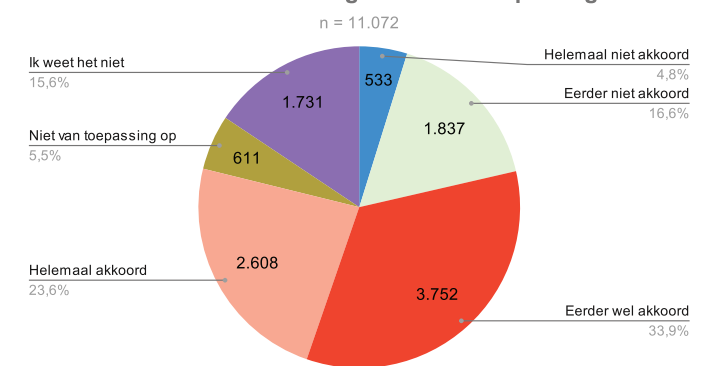
Verbod op levensbeschouwelijke tekens per genderidentiteit

Inclusie

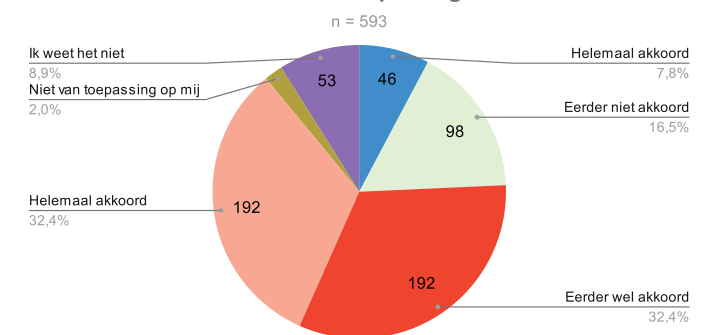
Meer dan de helft van de scholieren (57% van de 11.072 bevroegde scholieren) vindt dat hun school inclusief is voor leerlingen met een beperking. Bij de stelling 'Mijn school doet genoeg om ervoor te zorgen dat leerlingen zich welkom voelen op school', gaat 34% eerder wel akkoord en 24% helemaal akkoord. Zo'n 21% van de scholieren geeft aan dat hun school niet inclusief (genoeg) is voor leerlingen met een beperking.

Inclusief voor leerlingen met een beperking

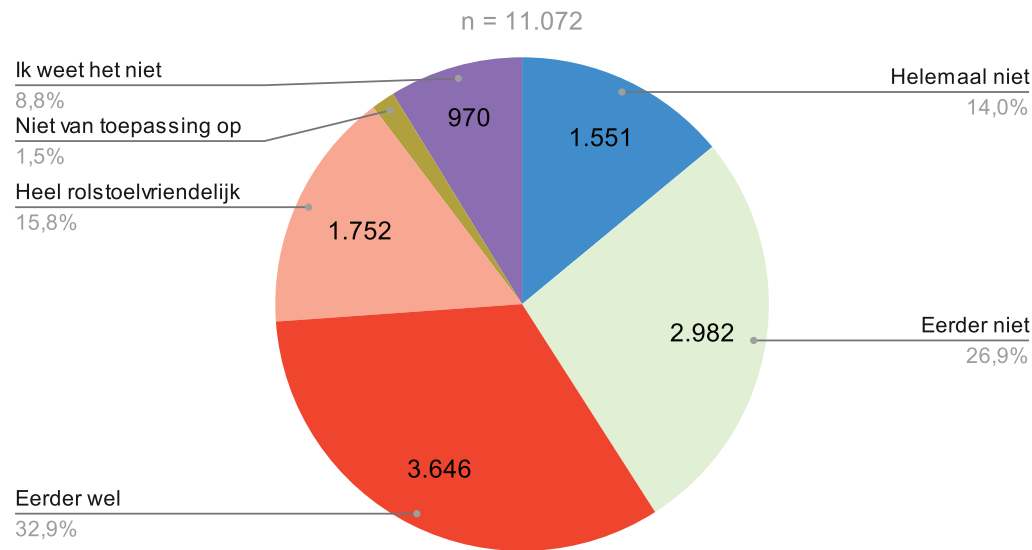
Van de scholieren die aangeven zelf een beperking te hebben (593 antwoorden) vindt 64% dat hun school inclusief is voor leerlingen met een beperking (32% gaat eerder wel akkoord en 32% gaat helemaal akkoord). 1 op 4 van de scholieren met een beperking vindt dat hun school dan weer niet genoeg doet om ervoor te zorgen dat leerlingen met een beperking zich welkom voelen (8% helemaal niet akkoord en 17% eerder niet akkoord).

Inclusief voor leerlingen met een beperking door leerlingen met een beperking

Volgens 41% van alle bevroegde scholieren is hun school nog onvoldoende rolstoelvriendelijk. 33% van alle bevroegde scholieren geeft aan dat hun school eerder wel rolstoelvriendelijk is. 16% geeft aan een heel rolstoelvriendelijke school te hebben.

Rolstoelvriendelijkheid school

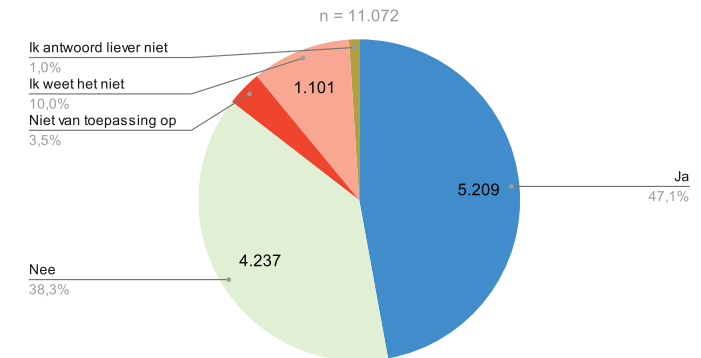

47% van de 593 bevroegde scholieren met een beperking geeft aan dat hun school rolstoelvriendelijk is (17% heel rolstoelvriendelijk en 30% eerder wel). Voor 43% van de bevroegde scholieren met een beperking is dit niet het geval (15% helemaal niet rolstoelvriendelijk en 28% eerder niet). 8% weet niet wat te antwoorden op deze vraag.

Racisme

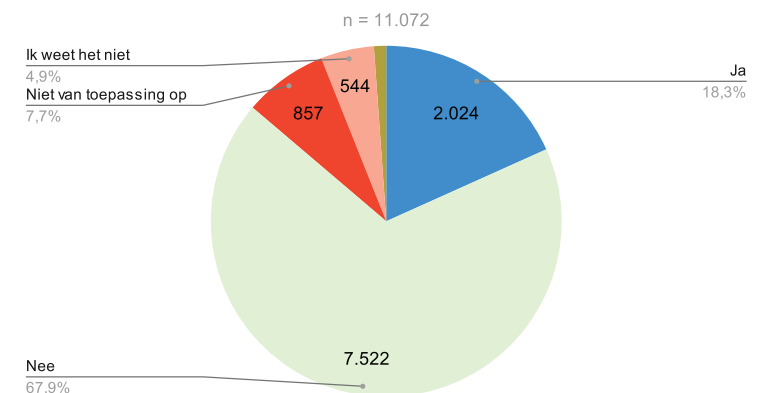
Bijna 1 op de 2 scholieren (47% van de 11.072 bevroegde scholieren) zegt dat die in het middelbaar ooit al getuige is geweest van racisme op school. 38% is nog nooit getuige geweest van racisme op de middelbare school. Op 4% van de bevroegde scholieren is deze vraag niet van toepassing. 10% weet het niet en 1% geeft liever geen antwoord.

Getuige van racisme op school in het secundair onderwijs

Bijna 1 op de 5 scholieren (18%) heeft ooit al zelf racisme ervaren op school in het middelbaar. De grote meerderheid (68%) zegt nog nooit slachtoffer te zijn geweest van racisme in het middelbaar. 1% geeft liever geen antwoord. 5% weet het niet en op 8% is deze vraag niet van toepassing.

Zelf racisme ervaren op school in het secundair onderwijs

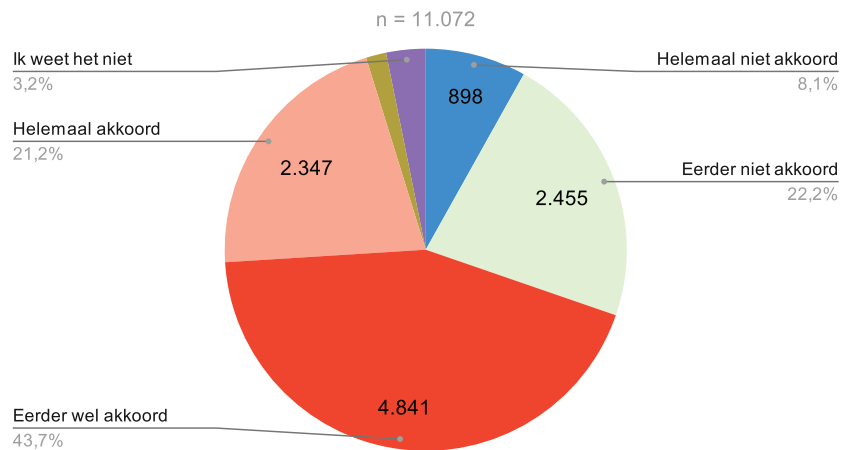

Wanneer we kijken naar de groep scholieren die één of meerdere ouders van een niet-Europese nationaliteit heeft (1.216 scholieren), merken we op dat bijna de helft van hen (49%) zelf racisme heeft ervaren tijdens hun periode in het secundair onderwijs. Voor 39% van deze groep leerlingen was dit nog niet het geval.

Zichzelf kunnen zijn op school

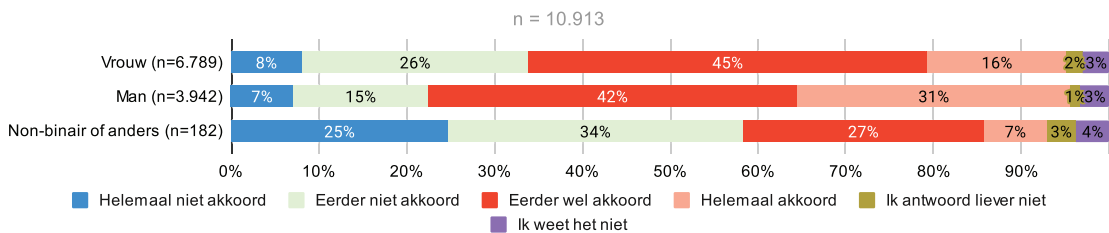
De meeste scholieren (65% van de 11.072 bevroegde scholieren) geven aan dat ze eerder wel of helemaal zichzelf kunnen zijn op school (44% van de bevroegde scholieren zegt eerder wel zichzelf te kunnen zijn op school, 21% geeft aan helemaal zichzelf te kunnen zijn op school). Voor 30% van de scholieren is dit (helemaal) niet het geval.

Gevoel zichzelf te kunnen zijn op school

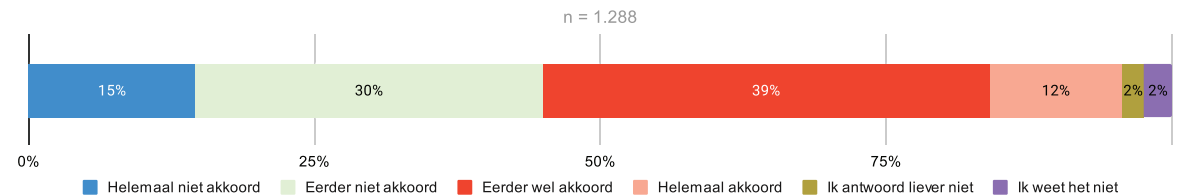
Van de bevroegde leerlingen die zich identificeren als 'man' (3.942 scholieren) geeft 73% aan zichzelf te kunnen zijn op school (42% eerder wel akkoord en 31% helemaal akkoord). Van dezelfde groep zegt 23% niet zichzelf te kunnen zijn op school (7% helemaal niet akkoord en 15% eerder niet akkoord). Van zij die zich identificeren als 'vrouw' (6.789 scholieren) geeft 61% aan zichzelf te kunnen zijn op school (waarvan 45% eerder wel akkoord en 16% helemaal akkoord). Van dezelfde groep zegt 34% niet zichzelf te kunnen zijn op school (8% helemaal niet akkoord en 26% eerder niet akkoord).

Gevoel zichzelf te kunnen zijn op school

Van de bevroegde leerlingen die zich identificeren als 'non-binair' of 'anders' (182 scholieren) geeft 58% aan niet zichzelf te kunnen zijn op school (25% helemaal niet akkoord en 34% eerder niet akkoord). Bij dezelfde groep zegt slechts 35% aan zichzelf te kunnen zijn op school (27% eerder wel akkoord en 7% helemaal akkoord). Ten slotte geeft net iets meer dan de helft van de bevroegde leerlingen die zichzelf zien als LGBTQIA+ (1.288 scholieren) (51%) aan zichzelf te kunnen zijn op school (39% eerder wel akkoord en 12% helemaal akkoord). Bij dezelfde groep zegt 45% niet zichzelf te kunnen zijn op school (15% helemaal niet akkoord en 30% eerder niet akkoord).

Gevoel zichzelf te kunnen zijn op school, bij scholieren die zich identificeren als LGBTQIA+

Om zichzelf te kunnen zijn op school hebben scholieren voornamelijk nood aan onderling respect voor elkaar (71%), een veilige sfeer op school (64%), een hechte klasgroep (63%), geen al te strenge regels rond kledij (55%), leerkrachten die aandacht hebben voor de persoon achter de leerling (51%) en geen verbod op levensbeschouwelijke kentekens zoals bvb. hoofddoeken (50%).

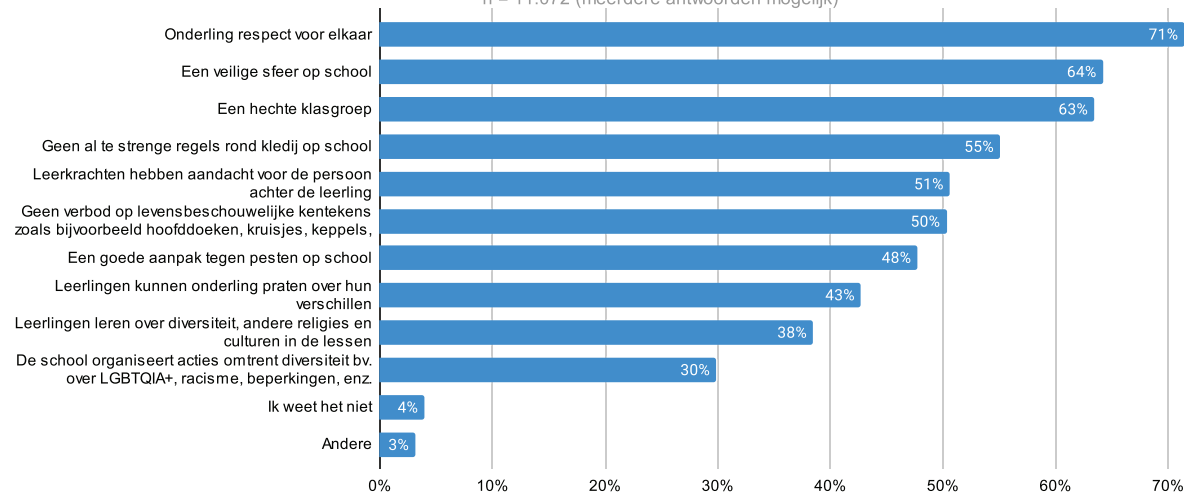
Verder zien we ook nog de volgende zaken die volgens scholieren nodig zijn om zichzelf te kunnen zijn op school: een goede aanpak tegen pesten op school (48%), een schoolklimaat waarin leerlingen onderling kunnen praten over hun verschillen (43%), leren over diversiteit, andere religies en culturen in de lessen (38%), acties omtrent diversiteit (30%). 4% van de scholieren weet niet wat volgens hen nodig is om zichzelf te kunnen zijn op school.

Volgens 60% van de bevroegde scholieren doet hun school genoeg om ervoor te zorgen dat leerlingen zichzelf kunnen zijn op school. Zo'n 30% geeft aan dat hun school onvoldoende doet om ervoor te zorgen dat iedereen zichzelf kan zijn op school. 9% van de scholieren heeft geen antwoord op deze vraag.

Om zichzelf te kunnen zijn op school hebben scholieren voornamelijk nood aan onderling respect voor elkaar (71%), een veilige sfeer op school (64%), een hechte klasgroep (63%), geen al te strenge regels rond kledij (55%), leerkrachten die aandacht hebben voor de persoon achter de leerling (51%) en geen verbod op levensbeschouwelijke kentekens zoals bvb. hoofddoeken (50%).

Voorwaarden om zichzelf te kunnen zijn op school

n = 11.072 (meerdere antwoorden mogelijk)

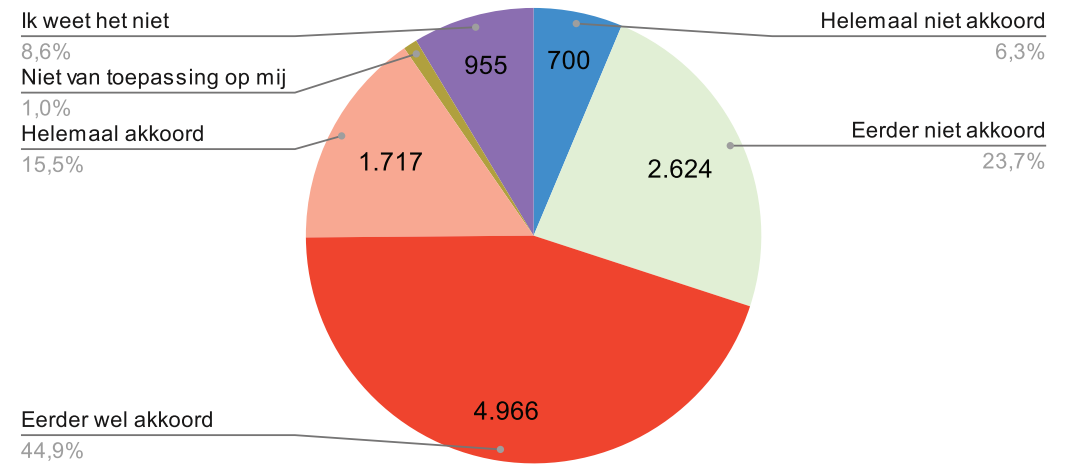

Verder zien we ook nog de volgende zaken die volgens scholieren nodig zijn om zichzelf te kunnen zijn op school: een goede aanpak tegen pesten op school (48%), een schoolklimaat waarin leerlingen onderling kunnen praten over hun verschillen (43%), leren over diversiteit, andere religies en culturen in de lessen (38%), acties omtrent diversiteit (30%). 4% van de scholieren weet niet wat volgens hen nodig is om zichzelf te kunnen zijn op school.

Volgens 60% van de bevroegde scholieren doet hun school genoeg om ervoor te zorgen dat leerlingen zichzelf kunnen zijn op school. Zo'n 30% geeft aan dat hun school onvoldoende doet om ervoor te zorgen dat iedereen zichzelf kan zijn op school. 9% van de scholieren heeft geen antwoord op deze vraag.

School doet voldoende moeite om te zorgen dat leerlingen zichzelf kunnen zijn

n = 11.072

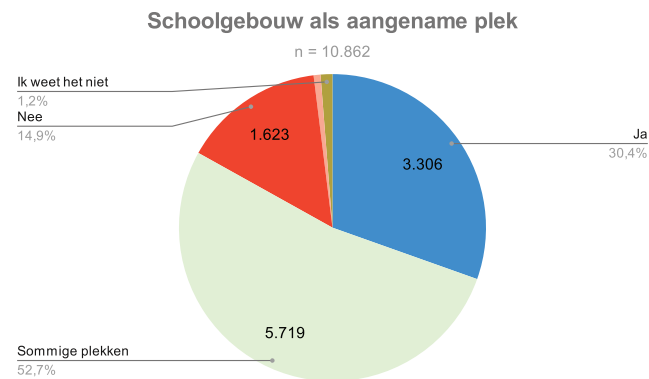

De ideale school

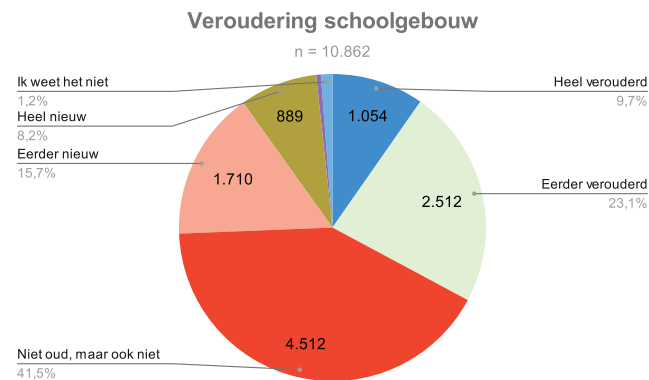
10.862 scholieren lieten hun stem horen over het thema 'de ideale school'.

Schoolgebouw

30% van de 10.862 bevraagde scholieren vindt hun schoolgebouw een aangename plek. Meer dan de helft van de scholieren (53%) geeft aan dat enkel sommige plekken op school aangenaam zijn. Zo'n 15% van de scholieren vindt hun schoolgebouw geen aangename plek.

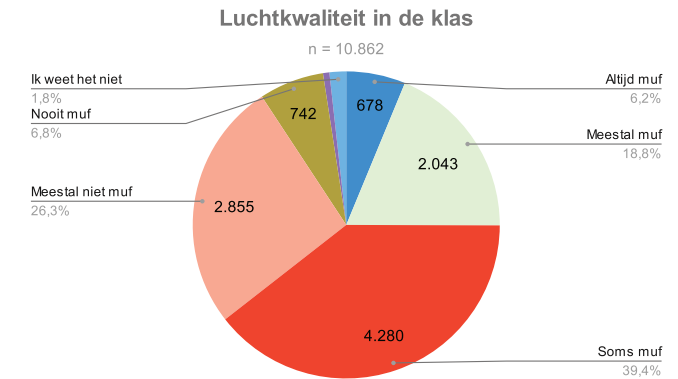

Een derde van de bevraagde scholieren vindt hun schoolgebouw verouderd (10% vindt hun schoolgebouw heel verouderd, 23% vindt het eerder verouderd). Volgens 42% is hun schoolgebouw niet oud, maar ook niet nieuw. 16% geeft aan dat hun schoolgebouw eerder nieuw is. 8% zit in een heel nieuw schoolgebouw.

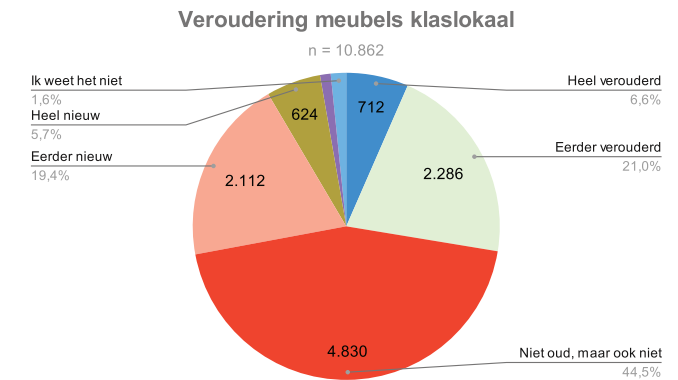

Klaslokaal

Meer dan de helft (64% van de 10.862 bevraagde scholieren) geeft aan dat de lucht in de klas soms tot altijd muf en onaangenaam is. 39% zegt dat de lucht in de klas soms muf en onaangenaam is. Bij 19% is dat meestal wel en bij 6% altijd het geval. 26% van de scholieren geeft aan dat de klaslucht meestal niet muf en onaangenaam is. 7% zegt dat de lucht nooit muf en onaangenaam is in hun klas.

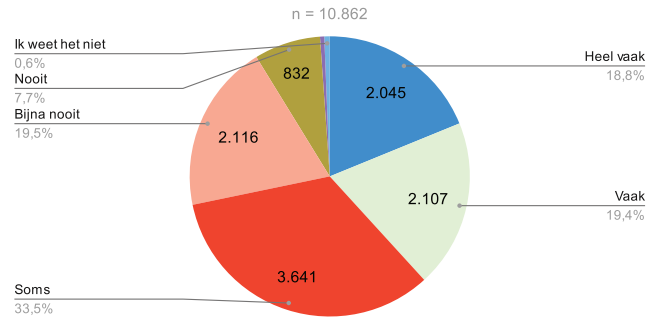

De grootste groep scholieren (44%) vindt hun meubels in hun klaslokalen niet oud, maar ook niet nieuw. Volgens ongeveer 1 op de 5 scholieren (21%) is de infrastructuur eerder verouderd. 7% zegt dat de meubels heel verouderd zijn. Zo'n 19% vindt hun meubels eerder nieuw. 6% geeft aan dat hun meubels heel nieuw zijn.

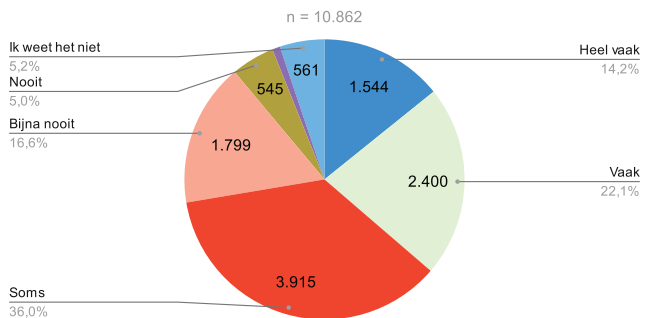
In de herfst- en wintermaanden heeft ongeveer 7 op de 10 scholieren (72%) het soms tot heel vaak te koud in de klas. 19% heeft het in die periode heel vaak en 19% vaak te koud in de klas. Zo'n 34% geeft aan het soms te koud te hebben in de klas. Van de bevraagde scholieren heeft 19% het bijna nooit en 8% het nooit te koud in de klas tijdens de herfst- en wintermaanden.

Hoe vaak te koud in de klas tijdens herfst- en wintermaanden

In de lente- en zomermaanden heeft ook ongeveer 7 op de 10 scholieren (72%) het soms tot heel vaak te warm in de klas. De grootste groep scholieren (36%) heeft het soms te warm in de klas. Daarnaast heeft 22% het vaak en 14% heel vaak te warm in de klas tijdens de lente- en zomermaanden. 17% geeft aan het in die periode bijna nooit te warm te hebben in de klas. 5% zegt dat het dan nooit te warm is in de klas.

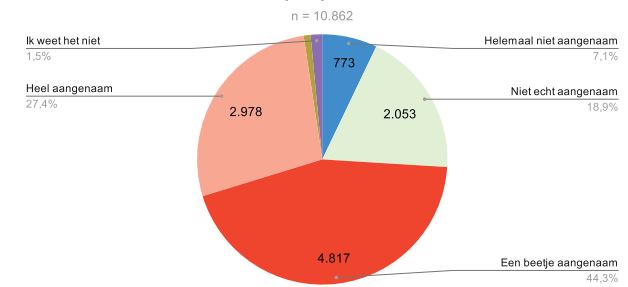
Hoe vaak te warm in de klas tijdens lente- en zomermaanden?

Speelplaats

Als we vragen aan scholieren hoe aangenaam ze hun speelplaats vinden, antwoordt bijna 1 op de 2 scholieren (44% van de 10.862 bevroegde scholieren) 'een beetje aangenaam'. Zo'n 27% vindt hun speelplaats heel aangenaam. 7% geeft aan hun speelplaats helemaal niet aangenaam te vinden. 19% zegt dat hun speelplaats niet echt aangenaam is.

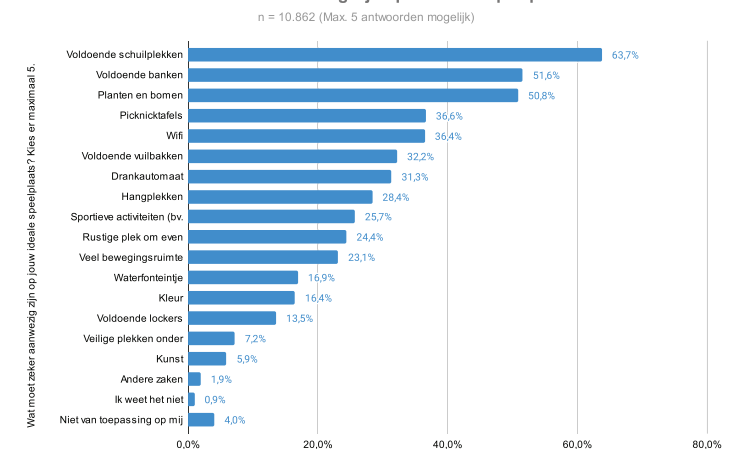
Speelplaats

Als scholieren vijf zaken konden kiezen die zeker aanwezig moeten zijn op hun ideale speelplaats, dan zien we dat de meeste scholieren (64%) kiezen voor voldoende schuilplekken voor als het regent. Scholieren vinden het verder heel belangrijk dat er voldoende banken (52%), planten en bomen (51%), picknicktafels (37%) en wifi (36%) aanwezig zijn op hun ideale speelplaats. Verder zien we ook dat voldoende vuilbakken (32%), drankautomaat (31%), hangplekken (28%) bij scholieren op het lijstje van hun ideale speelplaats staan.

Ongeveer 1 op de 4 scholieren vindt het ook belangrijk dat er op hun ideale speelplaats ruimte is voor sportieve activiteiten (26%), een plek om even alleen te zijn (24%) en om veel te bewegen (23%). Bij een kleinere groep scholieren zien we dat er op hun ideale speelplaats ook een waterfonteinje (17%), kleur (16%), voldoende lockers (14%), veilige plekken onder toezicht (7%) en kunst (6%) aanwezig zijn. 2% wil ook andere zaken zien op hun ideale speelplaats.

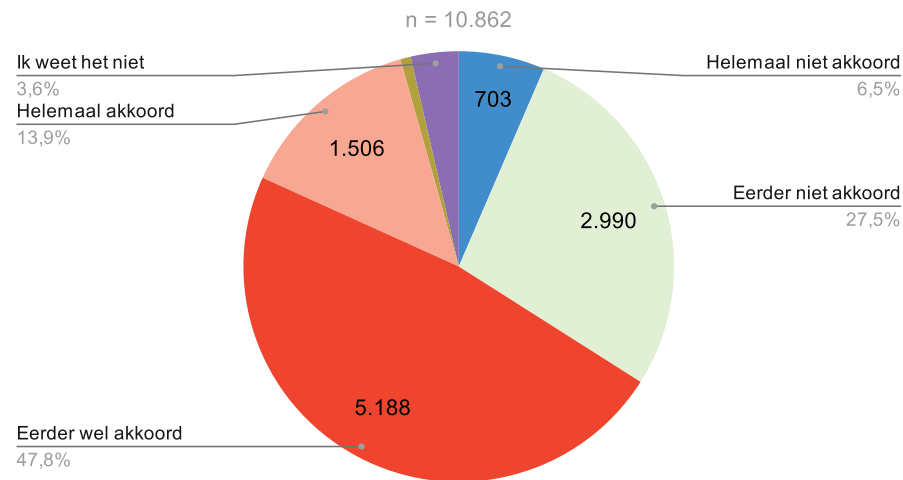
Wat moet zeker aanwezig zijn op de ideale speelplaats?

Verkeersveilige buurt

De meeste scholieren geven aan dat ze de buurt rondom hun school verkeersveilig vinden. Het gaat om 62% van de 10.862 bevraagde scholieren. Daartegenover zien we dat 34% van de scholieren de buurt rondom hun school niet verkeersveilig vinden.

De buurt rondom de school is verkeersveilig

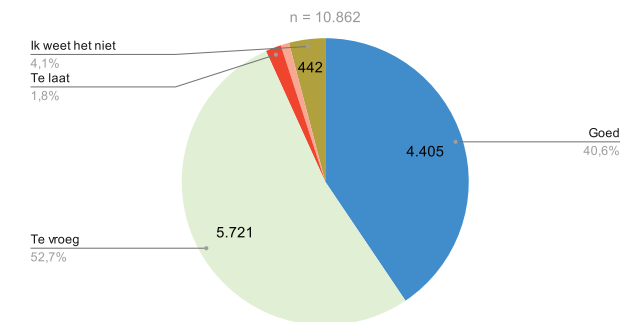
De bevraagde leerlingen die schoollopen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in West-Vlaanderen antwoorden lichtelijk verschillend op deze vraag. Van de 384 leerlingen die school lopen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vindt 37% de buurt rondom hun school niet verkeersveilig (5% helemaal niet akkoord en 32% eerder niet akkoord). Bij de 1.684 bevraagde scholieren die naar school gaan in West-Vlaanderen komt dit op 29% (5% helemaal niet akkoord en 24% eerder niet akkoord).

De ideale lesdag

Meer dan de helft van de 10.862 bevraagde scholieren (53%) vindt dat hun schooldag te vroeg start.

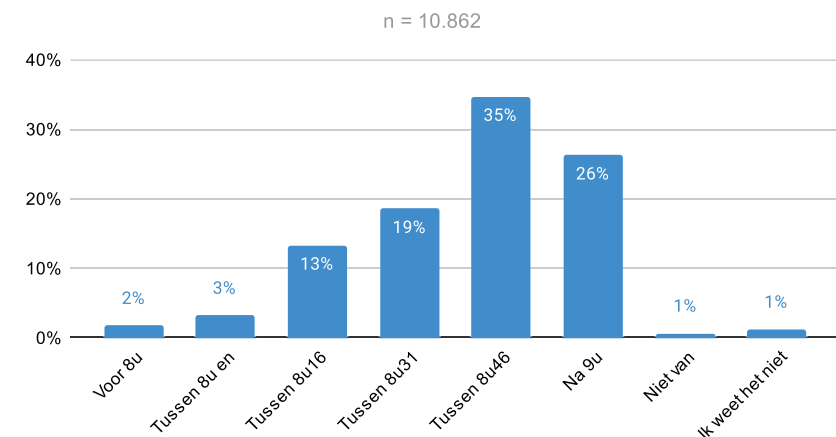
Zo'n 41% van de scholieren is tevreden over het startuur van hun schooldag. Volgens 2% van de scholieren begint hun schooldag te laat.

Wat vind je van het startuur van jouw schooldag?

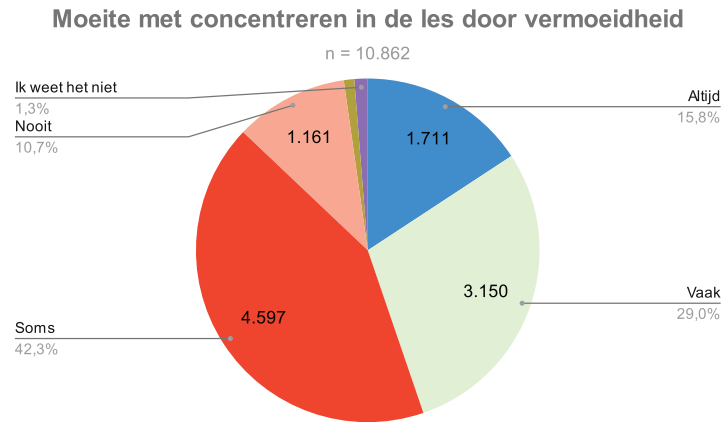
Als scholieren zelf mogen kiezen hoe laat de les begint op hun school, dan kiest de meerderheid ervoor om te starten na 8u45 (61%), maar voor 9u (72%). De ideale schooldag voor de scholier lijkt daardoor te liggen tussen 8u46 en 9u. Het grootste deel van de bevraagde scholieren (35%) zou de schooldag het liefste ook effectief laten starten tussen 8u46 en 9u. Ongeveer 1 op de 4 scholieren (26%) zou liever starten na 9u. Zo'n 19% start het liefst tussen 8u31 en 8u45 en 13% tussen 8u16 en 8u30. Amper 3% wil starten met de schooldag tussen 8u en 8u15 en slechts 2% voor 8u.

Ideaal startuur van een schooldag

Onderzoeksrapport

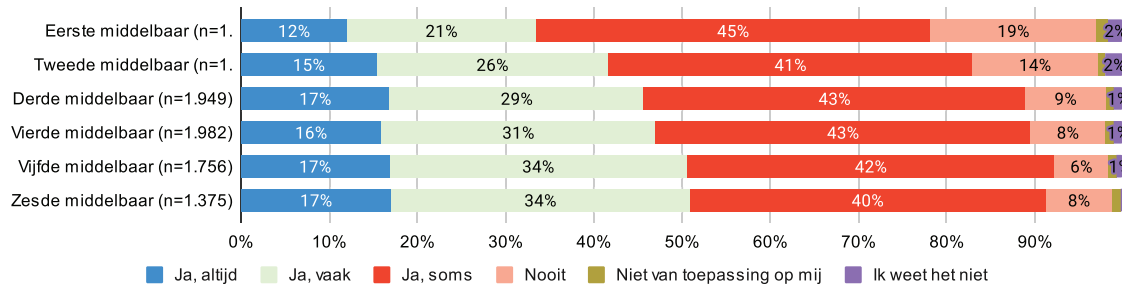
Bijna 9 op de 10 scholieren (87%) geeft aan moeite te hebben om zich te concentreren in de les door vermoeidheid. Bij 42% van de bevroegde scholieren is dit soms, bij 29% vaak en bij 16% altijd het geval. Zo'n 11% zegt nooit last te hebben van concentratieproblemen door vermoeidheid.

Van de 3.548 scholieren uit de eerste graad, zien we dat 81% aangeeft moeite te hebben om zich te concentreren in de les door vermoeidheid (43% soms, 24% vaak en 14% altijd). Zo'n 16% zegt nooit last te hebben van concentratieproblemen door vermoeidheid. Van de 3.931 scholieren uit de tweede graad bedraagt dit percentage 89% (43% soms, 30% vaak en 16% altijd) en van de 3.131 scholieren uit de derde graad zelfs 92% (41% soms, 34% vaak, 17% altijd).

Moeite met concentreren in de les door vermoeidheid

(n=10.862)

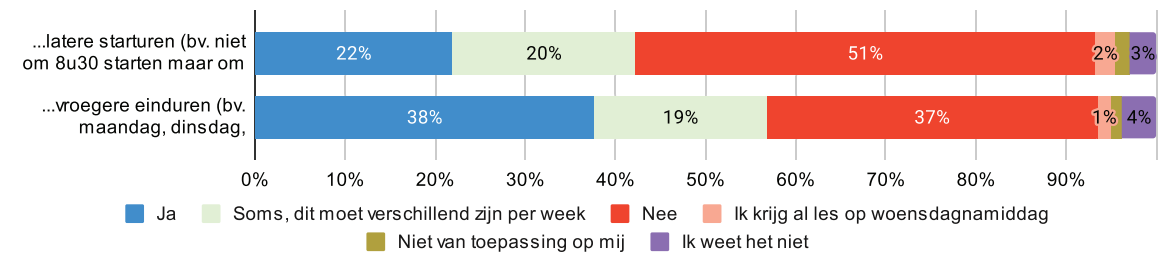

De ideale schoolweek

Zien scholieren het zitten om iedere woensdagnamiddag les te krijgen in ruil voor latere starturen (bvb. niet om 8u30 starten maar om 9u)? De helft (51%) van de 10.862 bevroegde scholieren ziet dit voorstel niet zitten. Zo'n 22% van de scholieren geeft aan dit voorstel wel te zien zitten. Voor 20% van de scholieren moet dit verschillend zijn per week.

Iedere woensdagnamiddag les in ruil voor...

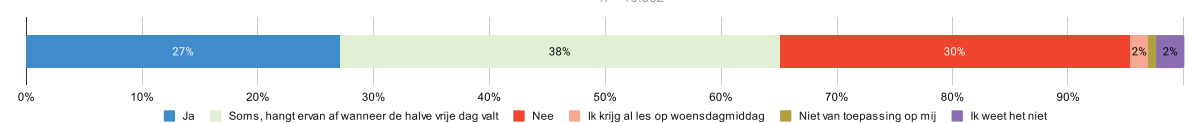
n = 10.862

En zien scholieren het zitten om iedere woensdagnamiddag les te krijgen in ruil voor vroegere einduren (bvb. op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag)? We stellen vast dat daar meer enthousiasme voor is. Zo'n 38% is fan van het vroeger beginnen en het vroeger eindigen van een lesdag. 19% geeft aan dat het vroeger starten en vroeger eindigen van een lesdag soms moet kunnen. Dit moet volgens hen verschillend zijn per week. Ongeveer 37% van de bevroegde scholieren gaat niet akkoord met dit voorstel.

Vrije woensdagnamiddag ruilen voor een andere vrije namiddag?

n = 10.862

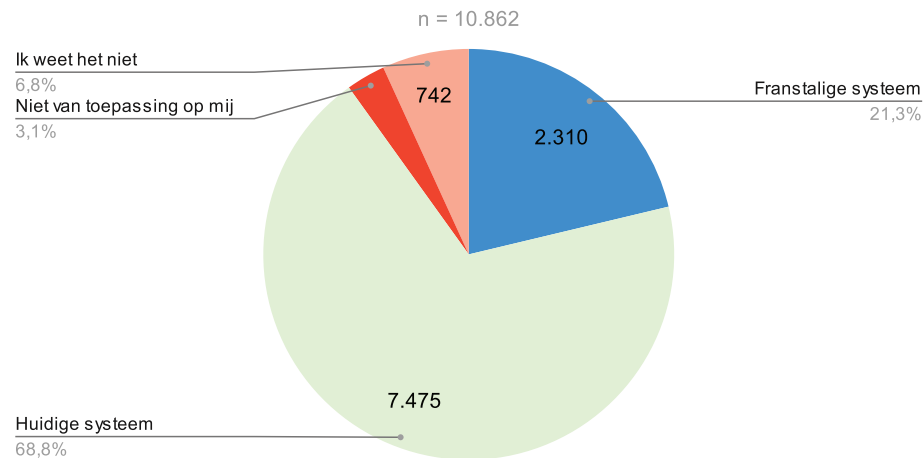

En tenslotte. Zien scholieren het zitten om iedere woensdagnamiddag les te krijgen in ruil voor een andere halve vrije dag in de week (bvb. geen les krijgen op vrijdagnamiddag maar wel op woensdagnamiddag)? De meeste scholieren zien dit zitten indien dit afhangt van wanneer de halve vrije dag valt. Zo'n 30% van de bevroegde scholieren ziet dit niet zitten, terwijl 27% dit voorstel wel een goed idee vindt.

Schoolvakanties

Scholieren in het Nederlandstalig secundair onderwijs blijven het meest fan van de vakantie­regeling van de Nederlandstalige scholen (= een herfst- en krokusvakantie van één week en een lange zomervakantie zoals we die nu kennen). Ongeveer 7 op de 10 (69% van de 10.862 be­vraagde scholieren) kiest voor de huidige vakantie­regeling in het Nederlandstalig onderwijs. Ongeveer 2 op de 10 scholieren (21%) is meer fan van de vakantie­regeling van de Franstalige scholen (= een langere herfst- en krokusvakantie van telkens twee weken en een kortere zomervakantie). 7% weet het niet en volgens 3% van de scholieren is deze vraag niet van toepassing op hen.

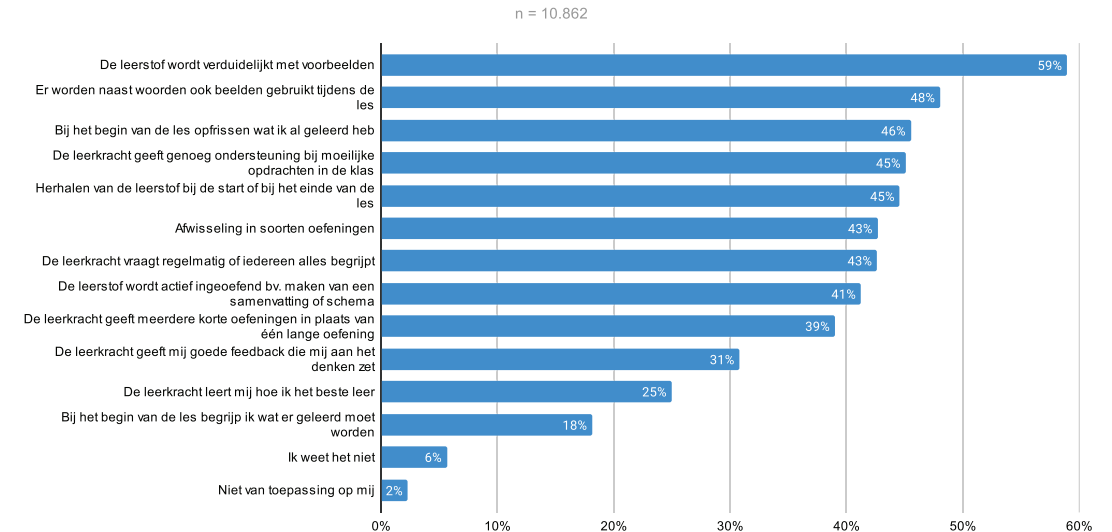
Van welke vakantie­regeling ben jij het meeste fan?

Van de 384 scholieren die school lopen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is 6 op de 10 scholieren (61%) het meest fan van de huidige vakantie­regeling in het Nederlandstalig onderwijs. Ongeveer 3 op de 10 scholieren (32%) is meer fan van de vakantie­regeling in het Franstalig onderwijs. 7% weet niet welke vakantie­regeling te kiezen.

Manier van lesgeven

Wat zorgt ervoor dat je echt iets bijleert uit een les? (meerdere antwoorden mogelijk)

Om echt te kunnen bijleren¹² vinden scholieren het cruciaal dat de leerstof wordt verduidelijkt met voorbeelden, dat geeft maar liefst meer dan de helft (59%) van de 10.862 be­vraagde scholieren aan. Daarnaast vindt ongeveer de helft van de scholieren het ook belangrijk dat er naast woorden ook beelden worden gebruikt in de les (48%). Zo'n 46% van de scholieren vindt dat die écht bijleert als er bij het begin van de les de vorige leerstof kort wordt opgefrist.

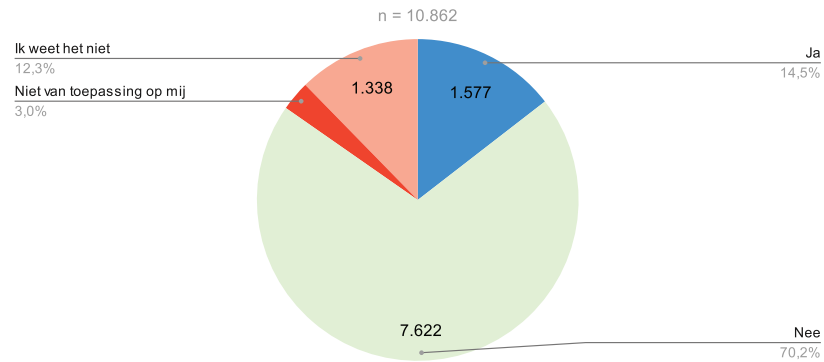
Verder geeft 45% van de be­vraagde scholieren aan dat de leerkracht genoeg ondersteuning moet bieden bij moeilijke opdrachten in de klas. Ook het herhalen van de leerstof bij de start of bij het einde van de les wordt door 45% van de scholieren als belangrijk gezien om te kunnen bijleren. Bovendien vinden scholieren ook afwisseling in soorten oefeningen (43%), een leerkracht die regelmatig vraagt of iedereen alles begrijpt, (43%) belangrijk om te kunnen bijleren. Tot slot zien we ook nog dat scholieren de volgende zaken aangeven om echt te kunnen bijleren:

- De leerstof wordt actief inge­oefend (bvb. maken van een schema of samenvatting) - 41%
- De leerkracht heeft meerdere korte oefeningen in plaats van één lange oefening - 39%
- De leerkracht geeft mij goede feedback die mij aan het denken zet - 31%
- De leerkracht leert mij hoe ik het beste leer - 25%
- Bij het begin van de les begrijp ik wat er geleerd moet worden - 18%

Afstandsonderwijs

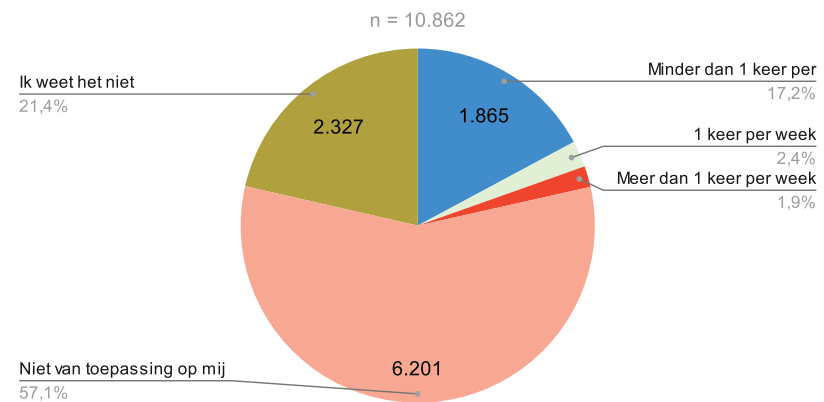
Zo'n 70% van de 10.862 bevroegde scholieren kreeg in het schooljaar 2022-2023 geen afstandsonderwijs. 15% van de scholieren kreeg wel nog afstandsonderwijs. 12% van de bevroegde scholieren weet niet wat te antwoorden.

Organiseert jouw school in schooljaar 2022-2023 afstandsonderwijs?

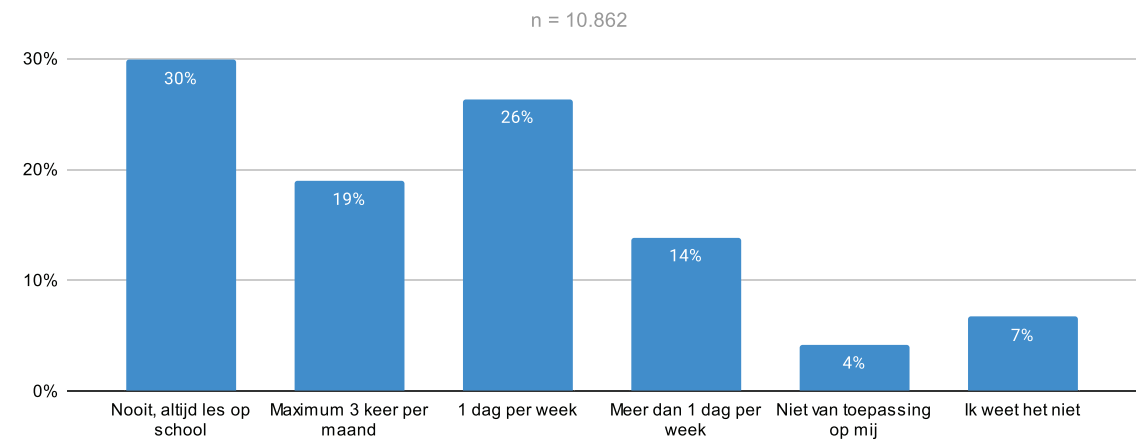
Bij de scholieren die dit schooljaar wel afstandsonderwijs kregen (1.577 scholieren), gebeurt dit volgens ongeveer de helft van die scholieren (48%) minder dan één keer per week. 12% van hen geeft aan één keer per week afstandsonderwijs te krijgen. Bij een kleine groep van deze scholieren (8%) organiseert de school meer dan één keer per week afstandsonderwijs. 16% weet niet wat te antwoorden op deze vraag.

Hoe regelmatig organiseert jouw school in schooljaar 2022-2023 afstandsonderwijs?

Mochten scholieren zelf kunnen kiezen hoe vaak ze afstandsonderwijs krijgen, dan zien we dat 30% ervoor kiest om nooit afstandsonderwijs te volgen. Deze groep scholieren wil altijd les op de school krijgen. 19% zou het liefst uitzonderlijk afstandsonderwijs krijgen, met een maximum van drie keer per maand. Daartegenover kiest ongeveer 1 op de 4 scholieren (26%) ervoor om één dag per week afstandsonderwijs te krijgen. 14% wil meer dan één dag per week afstandsonderwijs krijgen.

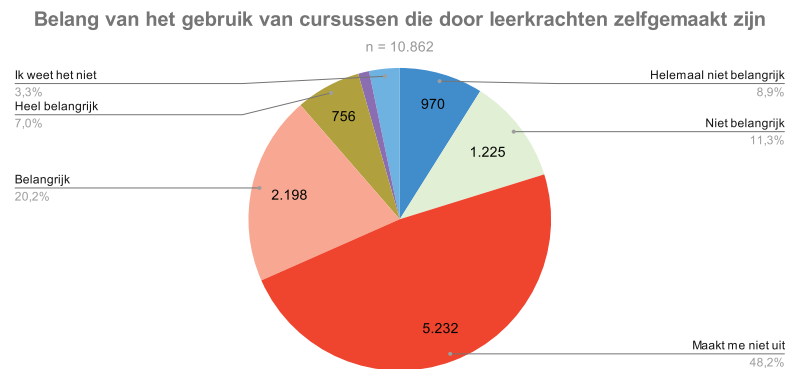
Hoe vaak willen scholieren afstandsonderwijs?

Leer en lesmateriaal

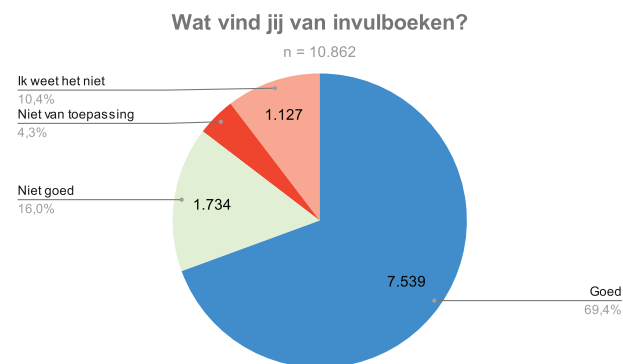
Zelfgemaakte cursus

Als we vragen in welke mate leerlingen het belangrijk vinden dat leerkrachten een zelfgemaakte cursus gebruiken, dan zien we dat ongeveer de helft (48% van de 10.862 bevraagde scholieren) antwoordt dat dit voor hen niet uitmaakt. Zo'n 27% van de scholieren vindt het (heel) belangrijk dat een leerkracht een zelfgemaakte (7% vindt dat heel belangrijk en 20% gewoon belangrijk). Volgens 20% is het gebruik van een zelfgemaakte cursus (helemaal) niet belangrijk, want 11% van de scholieren vindt dat niet belangrijk en 9% vindt dat helemaal niet belangrijk.

Invulboeken

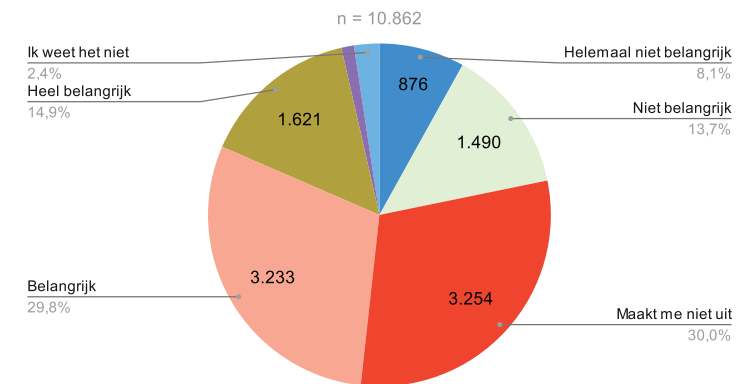
De meeste scholieren (69% van de 10.862 bevraagde scholieren) zijn fan van het gebruik van invulboeken op school. 16% is geen fan van invulboeken. 10% weet niet wat te antwoorden.

Nieuwe technologie

45% van de 10.862 bevraagde scholieren vindt het (heel) belangrijk dat er in de lessen gebruik wordt gemaakt van nieuwe technologie (bvb. VR-brillen, AI, enz.). Daarvan vindt 30% het gebruik van nieuwe technologie in de lessen belangrijk en 15% heel belangrijk. Voor 30% maakt het niet uit of nieuwe technologie al dan niet wordt gebruikt in de klas. Zo'n 22% van de scholieren vindt het gebruik van nieuwe technologie (helemaal) niet belangrijk. Voor 14% van de bevraagde scholieren is dat niet belangrijk en voor 8% helemaal niet belangrijk.

Belang van nieuwe technologie in de lessen (bv. VR, AI, ...)

Wanneer we bij deze vraag de antwoorden per leerjaar afzonderlijk bekijken, zien we verschillen. Naarmate de leerjaren oplopen, vinden de scholieren het gebruik van nieuwe technologieën in de lessen minder van belang.

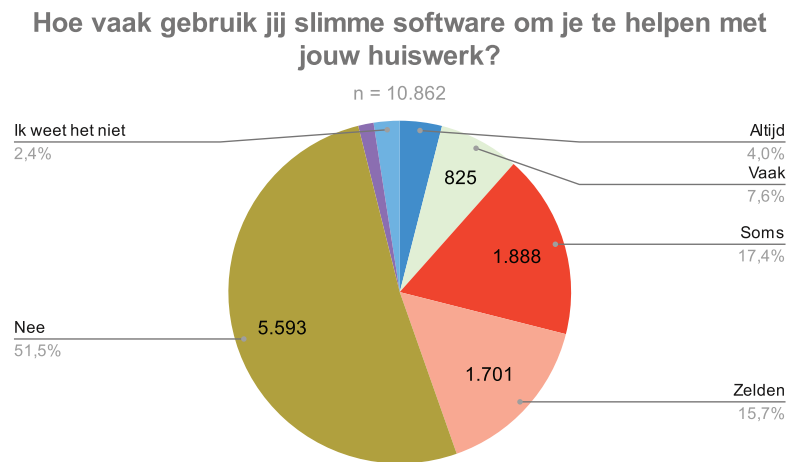
Zo vindt meer dan de helft (53%) van de bevraagde scholieren van het eerste middelbaar (1.714 bevraagde scholieren) het belangrijk dat er in de lessen gebruikgemaakt wordt van nieuwe technologie (30% belangrijk en 23% heel belangrijk). Bij scholieren uit het zesde middelbaar (1.375 bevraagde scholieren) merken we op dat slechts 35% het (heel) belangrijk vindt dat er in de lessen gebruikgemaakt wordt van nieuwe technologie (10% belangrijk en 25% heel belangrijk).

Ook op basis van genderidentiteit merken we verschillen op bij de antwoorden van deze vraag.

Ruim de helft (58%) van de scholieren die zich identificeren als 'man' (3.849 bevraagde scholieren) vindt het (heel) belangrijk dat er in de lessen gebruikgemaakt wordt van nieuwe technologie (33% belangrijk en 25% heel belangrijk). 38% van de scholieren die zich identificeren als 'vrouw' (6.661 bevraagde scholieren) vindt het (heel) belangrijk dat er in de lessen gebruikgemaakt wordt van nieuwe technologie (28% belangrijk en 9% heel belangrijk).

Slimme software & Artificiële Intelligentie in de klas

Ongeveer de helft (51%) van de 10.862 bevroegde scholieren geeft aan nooit slimme software (bvb. ChatGPT, Grammarly, Quillbot, enz.) te gebruiken bij huiswerk. 45% van de scholieren gebruikt wel slimme software bij het maken van huiswerk. Zo'n 16% van de scholieren zegt dat ze zelden slimme software gebruiken om hen te helpen bij hun huiswerk. 17% van de scholieren zegt dat dit soms gebeurt. Bij 8% gebeurt dit vaak en bij 4% altijd.

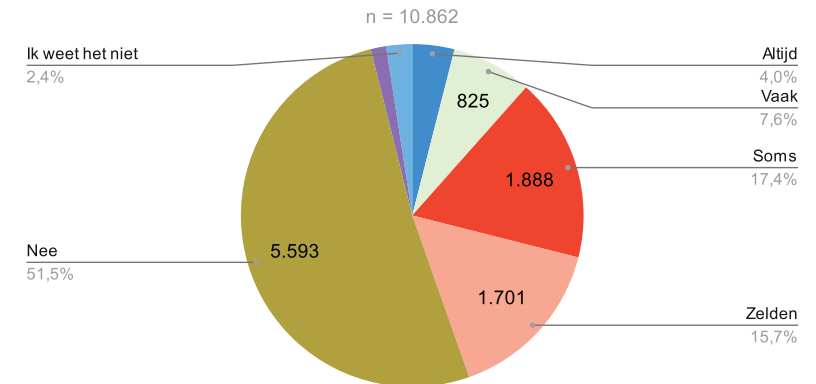

Bij deze vraag zien we verschillen tussen de antwoorden van de verschillende genderidentiteiten. Bij de 3.849 bevroegde leerlingen die zich identificeren als 'man' maakte bijna de helft (49%) al eens gebruik van slimme software om huiswerk te maken. Bij de 6.661 bevroegde leerlingen die zich identificeren als 'vrouw' ligt dit cijfer lager (43%).

Ook qua leerjaren merken we voor deze vraag verschillen op. Bij de 1.714 bevroegde eerstejaars maakte 38% al eens gebruik van slimme software om huiswerk te maken. Bij de 1.375 bevroegde zesdejaars ligt dit cijfer heel wat hoger (52%). Daarnaast zien we nog verschillen tussen de onderwijsvormen. Van alle bevroegde leerlingen maken de respondenten uit het derde jaar ASO (1.844 bevroegden) het meest gebruik van slimme software voor het maken van hun huiswerk (54%). De leerlingen uit beroepsgerichte en technische richtingen maken in mindere mate gebruik van deze slimme software voor hun huiswerk in vergelijking met hun medeleerlingen uit andere onderwijsvormen. Van de bevroegde leerlingen uit het derde jaar BSO (660 bevroegden) maakte slechts 31% al eens gebruik van slimme software om huiswerk te maken.

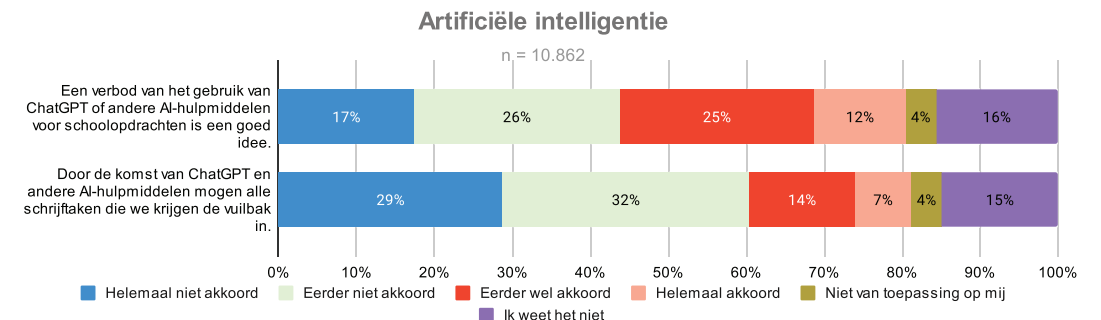
Als we vragen aan scholieren of hun leerkrachten het tijdens de lessen al eens gehad hebben over slimme software, dan zegt 42% dat geen enkele leerkracht het ooit al gehad heeft over slimme software in de lessen. Zo'n 23% van de scholieren geeft aan dat sommige leerkrachten dit onderwerp ter sprake brengen. 23% zegt dat dit nog maar bij één leerkracht ter sprake is gekomen. 2% geeft aan dat al hun leerkrachten het ooit al gehad hebben over slimme software in hun lessen. 8% weet het niet.

Hoe vaak gebruik jij slimme software om je te helpen met jouw huiswerk?

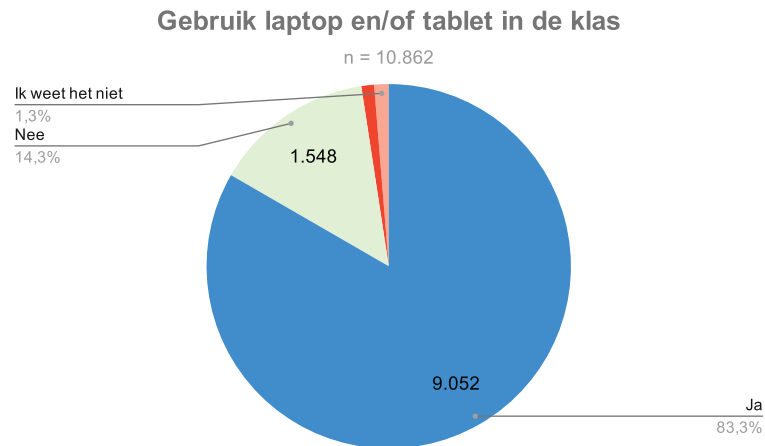
Vinden scholieren het een goed idee om een verbod in te stellen op het gebruik van ChatGPT of andere slimme software voor schoolopdrachten? De meningen zijn verdeeld. We zien dat 43% van de scholieren (helemaal) niet akkoord gaan met zo'n verbod (17% gaat helemaal niet akkoord en 26% eerder niet akkoord). 37% vindt een verbod op ChatGPT en andere slimme software bij schoolopdrachten wel een goed idee (25% van de bevroegde scholieren gaat eerder wel akkoord, 12% gaat helemaal akkoord met zo'n verbod).

En mogen alle schrijftaken in de vuilbak door de komst van ChatGPT en andere AI-hulpmiddelen? Daar gaan de meeste scholieren (60% van de bevroegde scholieren) niet mee akkoord. Zo'n 32% gaat eerder niet akkoord en 29% gaat helemaal niet akkoord met deze stelling. Volgens 1 op de 5 scholieren (21%) mogen schrijftaken door de komst van ChatGPT en andere slimme software wel worden afgeschaft.

Digisprong

De uitrol van de digisprong had haar effect in de klas. 83% van de 10.862 bevraagde scholieren gebruikt een laptop/tablet in de klas. 14% werkt (nog) niet met deze apparatuur in de klas.

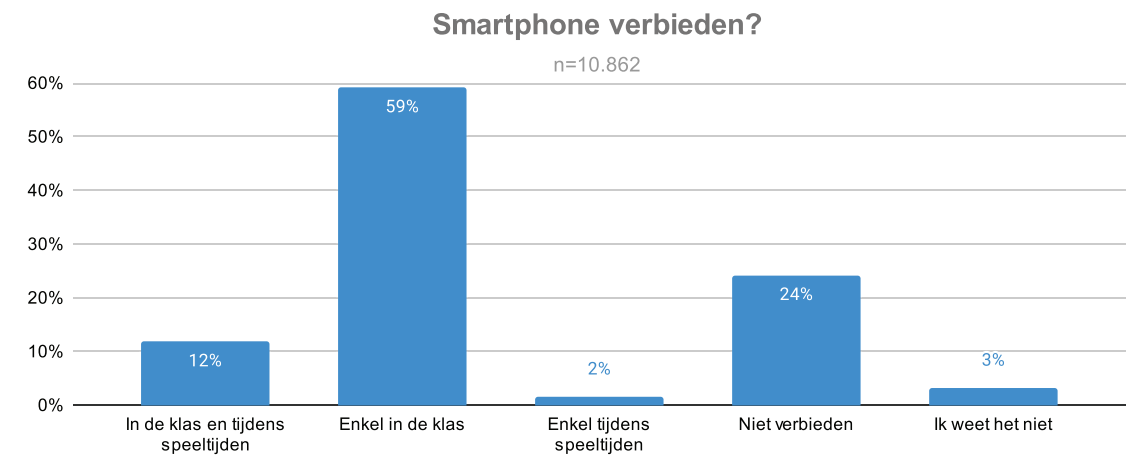
6 op de 10 scholieren (61%) die werken met een laptop/tablet in de klas (9.052 scholieren), zegt dat het gebruik van een laptop/tablet hen vooruit helpt met het leren van de leerstof. Daarvan geeft 42% aan dat het toestel hen goed vooruit helpt met het leren van de leerstof. 19% van de scholieren zegt dat een laptop/tablet hen heel goed ondersteunt tijdens het leren van de leerstof. Bij 23% van de bevraagde scholieren is dit eerder niet het geval. 8% zegt dat dit helemaal niet het geval is. **Op basis van deze cijfers zien we dat 31% van de bevraagde scholieren de laptop/tablet in de klas niet als een hulpmiddel bij het leren ervaart.** 7% weet niet wat te antwoorden.

43% van de bevraagde scholieren die met een laptop/tablet op school werken (9.052 scholieren), maakt zich zorgen over hun privacy bij het gebruik daarvan. Daarvan maakt 13% van die scholieren zich veel zorgen en 30% maakt zich eerder wel zorgen over hun privacy. Zo'n 51% van de bevraagde scholieren maakt zich geen zorgen over hun privacy door gebruik te maken van een laptop/ tablet van de school (35% maakt zich eerder geen zorgen en 16% maakt zich helemaal geen zorgen). 4% weet het niet.

44% van de 9.052 bevraagde scholieren die met een laptop/tablet op school werken, is niet tevreden over de wifi op school. Zo'n 19% geeft aan dat de wifi op school heel slecht is. 1 op de 4 scholieren (25%) vindt de wifi redelijk slecht. Volgens 28% is de wifi op hun school niet slecht, maar ook niet goed. Ongeveer 1 op de 4 scholieren (26%) is tevreden over de wifi op school, want 21% vindt de wifi op school redelijk goed en 5% vindt de wifi heel goed. 1% geeft aan dat hun school geen wifi heeft. 0,6% weet het niet en voor 0,4% van de scholieren is deze vraag niet van toepassing op hen.

Smartphones

Ongeveer 6 op de 10 scholieren (59% van de 10.862 bevraagde scholieren) vindt dat de smartphone in de klas verboden moet worden, maar dat die wel zou toegelaten moeten worden tijdens de speeltijden. 1 op de 4 scholieren (24%) vindt dat de smartphone altijd toegelaten zou moeten worden, zowel in de klas als tijdens de speeltijden. Zo'n 12% geeft aan dat de smartphone overal verboden zou moeten worden. 2% wil dat de smartphone verboden wordt tijdens de speeltijden, maar niet in de klas. 3% heeft geen antwoord op deze vraag.

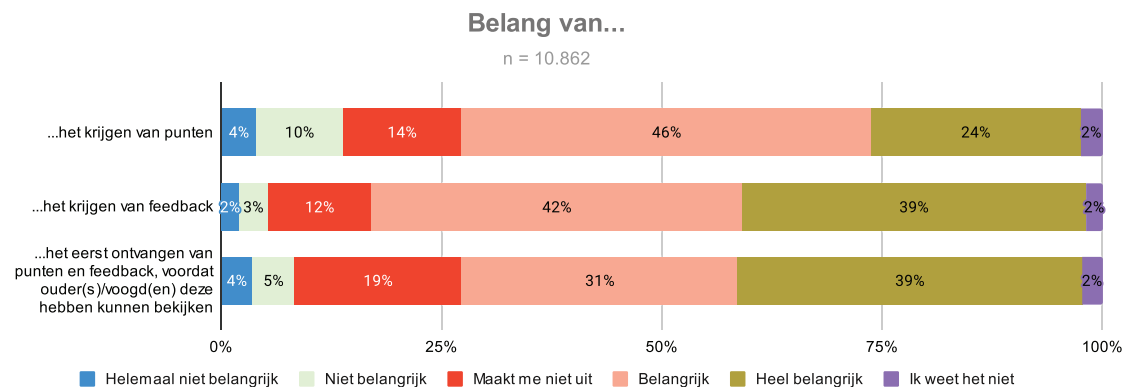
Hier zien we verschillen tussen de antwoorden van de bevraagde scholieren van de derde graad (2005 scholieren) en die van de eerste graad (2.150 scholieren). Meer bevraagde leerlingen uit de eerste graad duiden (16%) de antwoordoptie 'De smartphone moet verboden worden in de klas en tijdens de speeltijden' aan, tegenover hun medeleerlingen van de derde graad (9%). Ook bij de antwoordoptie 'De smartphone moet worden toegelaten in de klas en tijdens de speeltijden' zien we een verschil tussen beide groepen. Maar liefst 29% van de bevraagde leerlingen uit de derde graad duidde deze antwoordoptie aan. Voor de bevraagde leerlingen uit de eerste graad is dit 17%. Bij de overige antwoordopties zien we geen noemenswaardige verschillen tussen deze groepen.

Manier van evalueren

Ongeveer 7 op de 10 scholieren (70% van de 10.862 bevroegde scholieren) vindt punten krijgen (van taken, toetsen, examens, enz...) belangrijk of heel belangrijk. Zo'n 46% vindt punten belangrijk en 24% vindt dat heel belangrijk. Voor 14% maakt het al dan niet krijgen van punten niet uit. 10% vindt het krijgen van punten op schoolwerk niet belangrijk en 4% helemaal niet belangrijk. 3% weet het niet.

Ongeveer 8 op de 10 scholieren (81%) vindt het ontvangen van feedback op bvb. taken, toetsen, examens, enz. (heel) belangrijk. Daarvan vindt 39% van de scholieren feedback heel belangrijk en 42% belangrijk. Voor 12% maakt het niet uit of de leerkracht feedback geeft. Amper 5% vindt feedback niet (3%) tot helemaal niet (2%) belangrijk. 2% heeft geen antwoord.

Voor 70% van de bevroegde scholieren is het (heel) belangrijk om punten en feedback zelf eerst te ontvangen voor hun ouder(s)/voogd(en) deze kunnen bekijken. Zo'n 31% van de scholieren vindt dit belangrijk en 39% vindt dit heel belangrijk. Voor 19% maakt het niet uit of hun ouder(s)/voogd(en) de punten en feedback zelf eerst kan ontvangen. Amper 5% vindt het niet belangrijk en 4% helemaal niet belangrijk. 2% heeft geen antwoord op deze vraag.

Colofon

Vlaamse Scholierenkoepel vzw

+32 495 60 25 20
Nijverheidsstraat 10
1000 Brussel

www.scholierenkoepel.be
info@scholierenkoepel.be

0466988088 | RPR | Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank Brussel

Verantwoordelijke Uitgever

Frédéric Piccavet

Auteurs

De Scholieren

Eindredactie

Liesje De Rijcke
Enya Brynaert

Cato Vandenbossche
Andrée Walravens

Vormgeving

Colpaert Keanu

Publicatiedatum

13 November 2023